

Hof van Cassatie

LIBERCAS

1/2 - 2025

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST

HERSTELPLICHT

Herstelplicht - Staat - Overheid - Magistraat - Fout - Rechtstreeks voorwerp van de rechtsprekende functie - Vordering tot schadevergoeding - Handelingen van een onderzoeksrechter - Inbeschuldigingstelling, aanhoudingsbevel en vorderingen tot inbeslagneming - Niet-ontvankelijkheid van de strafvordering - Miskennen van het recht op een eerlijk proces

Wanneer de litigieuze handelingen zijn gesteld door de onderzoeksrechter in het kader van de inbeschuldigingstelling, het aanhoudingsbevel en vorderingen tot inbeslagneming, impliceert de omstandigheid dat de vervolging door een in kracht van gewijsde gegane beslissing van het vonnisgerecht niet-ontvankelijk is verklaard wegens miskenning van het recht van de in verdenking gestelde op een eerlijk proces, niet dat die handelingen werden ingetrokken, gewijzigd, vernietigd of herroepen, en het feit dat zij (in de toekomst) geen gevolgen teweegbrengen, kan niet worden gelijkgesteld met een intrekking (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 743.

17 november 2022

C.20.0593.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221117.1F.5](#)

AC nr. ...

Herstelplicht - Staat - Overheid - Magistraat - Fout - Rechtstreeks voorwerp van de rechtsprekende functie - Vordering tot schadevergoeding - Ontvankelijkheid

Wanneer de betwiste handeling het rechtstreekse voorwerp is van de rechtsprekende functie, is de vordering tot vergoeding van de schade in de regel alleen ontvankelijk als de betwiste handeling door een in kracht van gewijsde gegane beslissing is ingetrokken, gewijzigd, vernietigd of herroepen wegens schending van een gevestigde rechtsnorm en zij bijgevolg niet langer gezag van gewijsde heeft (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 743.

17 november 2022

C.20.0593.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221117.1F.5](#)

AC nr. ...

Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Schadevergoeding - Samenlopende fouten die, elk van hen, tot het ontstaan van de schade hebben bijgedragen - Bevoegdheden van de rechter

Wanneer de schade werd veroorzaakt door samenlopende fouten, waaronder die van het slachtoffer, kan degene die de schade heeft veroorzaakt jegens het slachtoffer niet worden veroordeeld tot de volledige vergoeding van de schade; de rechter dient te beoordelen in welke mate eenieder fout heeft bijgedragen tot het ontstaan van de schade en moet op grond daarvan het aandeel van de schadevergoeding vaststellen dat door degene die de schade heeft veroorzaakt aan het slachtoffer is verschuldigd.

1 december 2022

C.22.0139.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221201.1F.6](#)

AC nr. ...

Herstelplicht - Medeaansprakelijkheid van getroffene - Schadevergoeding - Vaststelling van het aandeel van de aansprakelijkheid van de mededaders - Criteria

Het vonnis dat het aandeel van de aansprakelijkheid van elke partij vaststelt "gelet op de ernst van de respectievelijke fouten en de omstandigheden van de zaak", zonder de concrete invloed van elke door het vonnis in aanmerking genomen fout op het ontstaan van de schade te onderzoeken, is niet naar recht verantwoord.

1 december 2022

C.22.0139.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221201.1F.6](#)

AC nr. ...

Herstelplicht - Staat - Overheid - Magistraat - Fout

De fout van de magistraat waarvoor de Staat op grond van de artikelen 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek aansprakelijk kan worden gesteld, bestaat in de regel in een gedraging die hetzij neerkomt op een verkeerd optreden dat moet worden beoordeeld naar de maatstaf van een normaal zorgvuldige en voorzichtige magistraat die in dezelfde omstandigheden verkeert, hetzij, behoudens een onoverkomelijke dwaling of een andere rechtvaardigingsgrond, een schending inhoudt van een nationaalrechtelijke norm of van een internationaal verdrag met rechtstreekse werking in de interne rechtsorde, die de magistraat verplicht niets te doen of op een bepaalde manier wel iets te doen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 743.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek

17 november 2022

C.20.0593.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221117.1F.5](#)

AC nr. ...

SCHADE***Schade - Beoordelingsbevoegdheid - Raming - Peildatum - Raming naar billijkheid - Onmogelijkheid om de schade anders te bepalen***

De verplichting voor de rechter die de schade naar billijkheid raamt, om vast te stellen dat de schade onmogelijk anders kan worden bepaald, veronderstelt dat de partijen een andere berekening van de schade voorstellen en de gegevens overleggen die een precieze raming van die schade toestaan.

1 december 2022

C.21.0459.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221201.1F.2](#)

AC nr. ...

ADVOCAAT

- Strafzaken - Cassatieberoep - Memorie - Handtekening van een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures - Onleesbare handtekening zonder vermelding van de hoedanigheid van de ondertekenaar - (Niet-)ontvankelijkheid van de memorie

Krachtens artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering kan de eiser in cassatie zijn middelen slechts aanvoeren in een memorie die is ondertekend door een advocaat die houder is van het getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures, waarvan de vereisten worden bepaald door de Koning; het Hof slaat geen acht op een memorie waarop een onleesbare handtekening is aangebracht en die de hoedanigheid van de ondertekenaar niet vermeldt, ook al werd ze ondertekend loco een advocaat (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 824 .

- Art. 429, eerste lid Wetboek van Strafvordering

14 december 2022

P.22.0680.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221214.2F.3

AC nr. ...

AMBTENAAR

ALLERLEI

Allerlei - Belangenneming

De in artikel 245 Strafwetboek strafbaar gestelde belangenneming is die welke concreet bestaat in een inmenging van de dader in verrichtingen, aanbestedingen, aannemingen of werken die geen verband houden met het uitoefenen van zijn ambt, maar waarover hij krachtens zijn ambtsplichten het toezicht of het beheer heeft, waardoor de dader aldus het algemeen belang met een privébelang vermengt (1). (1) Zie A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Wolters Kluwer, 2018, nrs. 202 en 203; J. SPREUTELS, F. ROGGEN, E. ROGER-FRANCE en J.-P. COLLIN, Droit pénal des affaires, Larcier, 2de uitg., 2021, 528; Cass. 26 oktober 2011, AR P.11.0808.F, AC 2011, nr. 575, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 22 november 2005, AR P.05.0717.N, AC 2005, nr. 613, met concl. "in hoofdzaak" van procureur-generaal DE SWAEF; Cass. 24 oktober 1974, AC 1975, p. 255.

- Art. 245 Strafwetboek

26 januari 2022

P.21.1255.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.1

AC nr. ...

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

INTERNERING

Internering - Geestesstoornis - Psychiatrisch deskundigenonderzoek - Aangestelde deskundige die geen houder is van de door artikel 5, § 2, eerste lid, Interneringswet vereiste beroepstitel - Invloed

Noch artikel 5, § 2, Interneringswet, noch enige andere bepaling, bepalen dat het bezit van de beroepstitel van forensisch psychiater door de gerechtsdeskundige die advies moet verlenen over de aanwezigheid van een geestesstoornis bij de verdachte, een op straffe van nietigheid voorgeschreven vorm van die handeling uitmaakt (1). (1) Zie Cass. 19 oktober 2022, AR P.22.0992.F, AC 2022, nr. 660, met concl. van advocaat-generaal Nolet de Brauwere op datum in Pas.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Artt. 86, 88 en 90 Gecoördineerde wet 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen
- Art. 5 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

19 oktober 2022

P.22.1062.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.8](#)

AC nr. ...

TERBESCHIKKINGSTELLING VAN DE STRAFUITVOERINGSRECHTBANK

Terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank - Invrijheidstelling onder toezicht - Cassatieberoep tegen de beslissing tot invrijheidstelling onder toezicht - Verwerping - Beslissing tot herroeping - Cassatieberoep tegen de beslissing tot herroeping - Aanvoering van de onwettigheid van de beslissing tot invrijheidstelling onder toezicht

Wanneer het Hof een cassatieberoep dat eiser heeft ingesteld tegen een vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank waarbij de invrijheidstelling onder toezicht werd toegekend, heeft verworpen, kan eiser niet nogmaals in een cassatieberoep dat eiser ingesteld heeft tegen het vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank waarbij de invrijheidstelling onder toezicht werd herroepen, de onwettigheid van het vonnis tot invrijheidstelling onder toezicht aan de beoordeling van het Hof voorleggen.

29 maart 2022

P.22.0317.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.24](#)

AC nr. ...

Terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank - Invrijheidstelling onder toezicht - Beslissing tot herroeping - Kennisgeving

Artikel 95/30, § 6, Wet Strafvordering dat betrekking heeft op de ontheffing van de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank, is niet van toepassing op een beslissing tot herroeping van de invrijheidstelling onder toezicht; artikel 792, derde lid, Gerechtelijk Wetboek is evenmin van toepassing op een beslissing tot herroeping van de invrijheidstelling onder toezicht.

- Art. 792, derde lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 95/30, § 6 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

29 maart 2022

P.22.0317.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.24](#)

AC nr. ...

UITVOERINGSMODALITEITEN INTERNERING***Uitvoeringsmodaliteiten internering - Strafvuitvoeringsrechtbank - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Invrijheidstelling op proef - Herroepingsprocedure - Vertegenwoordiging van de geïnterneerde door zijn advocaat***

Uit artikel 81, § 4, Interneringswet volgt niet dat de strafuitvoeringsrechtbank, kamer voor de bescherming van de maatschappij, de redenen op grond waarvan ze heeft beslist om de geïnterneerde toe te staan zich te laten vertegenwoordigen door zijn advocaat, moet vermelden in het vonnis of in het proces-verbaal van de rechtszitting.

- Art. 81, § 4 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

19 oktober 2022

P.22.1236.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.11](#)

AC nr. ...

Uitvoeringsmodaliteiten internering - Strafvuitvoeringsrechtbank - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Invrijheidstelling op proef - Herroepingsprocedure - Vertegenwoordiging van de geïnterneerde door zijn advocaat - Verzoek van de advocaat - Vorm

Artikel 81, § 4, Interneringswet vereist niet dat de strafuitvoeringsrechtbank, in het vonnis of in het proces-verbaal van de rechtszitting, uitdrukkelijk melding maakt van het bestaan van een verzoek van de advocaat om de geïnterneerde te mogen vertegenwoordigen, van de motivering van dat verzoek en van de beslissing van de rechtbank om het in te willigen; die gegevens kunnen ook blijken, op impliciete maar zekere wijze, uit andere vermeldingen van het vonnis of van het proces-verbaal van de rechtszitting, zoals met name het feit dat de geïnterneerde op de rechtszitting wordt vertegenwoordigd door zijn advocaat, de vermelding van de omstandigheden die worden aangevoerd om de afwezigheid van de geïnterneerde op de rechtszitting te verantwoorden en de omschrijving van het verzoek of van het verweer dat de geïnterneerde heeft aangevoerd.

- Art. 81, § 4 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

19 oktober 2022

P.22.1236.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.11](#)

AC nr. ...

Uitvoeringsmodaliteiten internering - Strafvuitvoeringsrechtbank - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Invrijheidstelling op proef - Beslissing tot herroeping - Vermelding van de datum waarop een nieuw advies moet worden uitgebracht

Wanneer de strafuitvoeringsrechtbank, kamer voor de bescherming van de maatschappij, de invrijheidstelling op proef van een geïnterneerde herroept en zijn plaatsing in een regionaal psychiatrisch centrum beveelt, moet ze vermelden wanneer de directeur of de verantwoordelijke voor de zorg van die inrichting een nieuw advies moet uitbrengen.

- Art. 60, § 2 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

19 oktober 2022

P.22.1236.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.11](#)

AC nr. ...

BESLAG OP ONROEREND GOED [ZIE: 065 BESLAG]

- Gedwongen tenuitvoerlegging - Toewijzing van de in beslag genomen goederen - Notaris - Veiling - Weigering

Krachtens artikel 1589, eerste lid, Burgerlijk Wetboek kan de notaris het bod weigeren van personen die hem onbekend zijn of van wie de identiteit of de gegoedheid hem niet bewezen schijnen; die weigering, die door de notaris zowel tijdens de veiling als tot de definitieve toewijzing kan worden tegengeworpen, staat hem toe het hoogste bod te verwerpen dat hij anders voor de toewijzing van het goed in aanmerking had moeten nemen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 744.

- Art. 1589, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

17 november 2022

C.21.0367.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221117.1F.6](#)

AC nr. ...

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN

ALLERLEI

Allerlei - Strafvatvoeringsrechtbank - Terbeschikkingstelling - Invrijheidstelling onder toezicht - Beslissing tot herroeping - Kennisgeving

Artikel 95/30, § 6, Wet Strafvatvoerung dat betrekking heeft op de ontheffing van de terbeschikkingstelling van de strafvatvoeringsrechtbank, is niet van toepassing op een beslissing tot herroeping van de invrijheidstelling onder toezicht; artikel 792, derde lid, Gerechdelijk Wetboek is evenmin van toepassing op een beslissing tot herroeping van de invrijheidstelling onder toezicht.

- Art. 792, derde lid Gerechdelijk Wetboek
- Art. 95/30, § 6 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafvatvoeringsmodaliteiten

29 maart 2022

P.22.0317.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.24

AC nr. ...

BETICHTING VAN VALSHEID

- Vonnissen en arresten - Vermeldingen - Rechters - Plaatsvervangend rechter - Hoedanigheid

De vermelding in een vonnis van de hoedanigheid van de magistraten die in de zaak hebben gezeteld en over de zaak hebben geoordeeld, zoals de hoedanigheid van rechter of plaatsvervangend rechter, is een vermelding die geldt tot inschrijving wegens valsheid (1). (1) Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0168.F, AC 2017, nr. 426.

15 februari 2022

P.21.1382.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.2

AC nr. ...

BEWIJS

STRAFZAKEN

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Aangevoerd politiegeweld - Bewijslast rust op de regering - Draagwijdte - Vervolg van een verdachte van politiegeweld - Invloed op de toepasselijke bewijslastregels

De Europese rechtspraak met betrekking tot de aansprakelijkheidsstelling van de Staat, in het geval van aangevoerde feiten van politiegeweld, omdat hij de verplichtingen die uit artikel 3 EVRM voortvloeien niet is nagekomen, is van toepassing op de regering van een verdragssluitende Staat; de bewijslastregels die voor de onderzoeks- en vonnisgerechten gelden wanneer deze uitspraak doen over het bestaan van bezwaren ten aanzien van een verdachte van een misdrijf of over de schuld van die persoon, worden door die rechtspraak niet in vraag gesteld, ook al heeft de beschuldiging betrekking op politiegeweld (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 april 2022

P.21.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vermoedens - Aangevoerd politiegeweld - Artikel 3 EVRM - Verwonding opgelopen tijdens de vrijheidsberoving onder toezicht - Feitelijk vermoeden - Bewijslast rust op de regering

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens oordeelt dat, wanneer de in het geding zijnde gebeurtenissen uitsluitend door de autoriteiten zijn gekend, zoals in het geval van personen waarop zij tijdens de vrijheidsberoving toezicht houden, elk in die periode veroorzaakt letsel aanleiding geeft tot ernstige feitelijke vermoedens; het Europees rechtscollège verduidelijkt dat, in dat geval, de bewijslast rust op de regering van de betrokken Staat en dat het haar toekomt een voldoende en overtuigende uitleg te verstrekken, door bewijzen over te leggen van feiten die reden geven tot twijfel over het relaas van het slachtoffer; bij gebrek aan een dergelijke uitleg, oordeelt het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat het gerechtigd is om gevolgtrekkingen te maken die voor de regering ongunstig kunnen zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 april 2022

P.21.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Wegverkeer - Wegverkeersreglement van 01-12-1975 - Artikel 45bis - Lading van voertuigen - Ladingverzekeringssysteem

Noch uit artikel 45bis, § 4, eerste lid, Wegverkeersreglement, noch uit enige andere bepaling volgt dat een daadwerkelijke beproeving van het gebruikte ladingverzekeringssysteem op het weerstaan van de wettelijk voorziene g-krachten van de spanningskrachten is vereist om een inbreuk op de wettelijke criteria voor de zekering van de lading vast te stellen.

- Art. 45bis KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

15 februari 2022

P.21.1397.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.9](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Horen van getuige à charge - In aanmerking nemen van verklaring als bewijs - Voorwaarde

Indien de rechter oordeelt bij de schuldvraag geen rekening te zullen houden met een tijdens het vooronderzoek afgelegde belastende getuigenverklaring, bestaat niet langer de noodzaak die getuige te horen op de rechtszitting onder eed en dient de rechter bijgevolg het niet-horen van die getuige à charge niet te verantwoorden in het licht van de criteria van het voorhanden zijn van de ernstige redenen voor het niet-horen van de getuige, het doorslaggevend karakter van de verklaring van de getuige à charge en het voorhanden zijn van compenserende factoren.

15 februari 2022

P.21.1418.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.13](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Aangevoerd politiegeweld - Vervolg van een verdachte van politiegeweld - Toepasselijke bewijslastregels - Vermoeden van onschuld

De persoon die van het plegen van politiegeweld wordt verdacht, geniet het in artikel 6.2 EVRM vastgelegde vermoeden van onschuld; het beginsel volgens hetwelk het, in de regel, aan de vervolgende partij toekomt het bestaan van de aangevoerde feiten te bewijzen, blijft geheel van toepassing (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

- Artt. 3 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 april 2022

P.21.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Verhoor van getuigen à charge - Verzoek tot het horen van een getuige - Formulering van het verzoek

Een beklaagde die wenst dat de rechter een bepaalde persoon ter rechtszitting hoort, moet dat duidelijk, precies en ondubbelzinnig aan de rechter vragen; bij gebreke daaraan dient de beslissing niet aan de hand van specifieke redenen uit te leggen waarom die persoon niet wordt gehoord (1). (1) Cass. 9 maart 2021, AR P.20.1144.N, AC 2021, nr. 167.

- Art. 190 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

8 maart 2022

P.21.1328.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.18](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Aangevoerd politiegeweld - Vervolg van een politieambtenaar die van politiegeweld wordt verdacht - Omkering van de bewijslast - Vermoeden van onschuld

Geen enkel verdrags- of wetsebepaling verplicht de nationale rechter, die uitspraak moet doen over de vervolging die tegen een politieambtenaar is ingesteld wegens onrechtmatig geweld, om aan de beweringen van de persoon die hem daarvan beschuldigt een andersoortig geloof te hechten dan aan de uitleg van de beklaagde die zich hiertegen verweert; een dergelijke omkering van de bewijslast zou de miskennis tot gevolg hebben van het in artikel 6.2 EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld, dat algemeen geldend is en dat bijgevolg ook een politieambtenaar ten goede moet komen wanneer hij wegens onrechtmatig geweld wordt vervolgd (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

- Artt. 3 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 april 2022

P.21.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Recht op een eerlijk proces - Criteria - Gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming - Aanvoering - Beoordeling door de rechter

De rechter die wordt geconfronteerd met onregelmatig bewijsmateriaal dat niet nietig of onbetrouwbaar is en die dat bewijsmateriaal doorslaggevend acht voor de beslissing over de schuldigverklaring, oordeelt op grond van de concrete gegevens van de zaak en in het licht van de gehele procedure onaantastbaar of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces en de rechter kan daarbij een afweging maken tussen een geheel van gegevens die eigen zijn aan de hem voorgelegde zaak, zoals de stand van de wetgeving op het moment van de onregelmatigheid, het feit dat de onregelmatigheid niet opzettelijk of ingevolge een niet te verontschuldigen nalatigheid is begaan en het feit dat de beklaagde voor de rechter tegenspraak heeft kunnen voeren over het bewijsmateriaal; de rechter moet zijn beslissing niet motiveren aan de hand van welbepaalde vaste criteria, maar uit zijn beslissing moet wel blijken dat hij, wanneer dat voor hem is aangevoerd, in het bijzonder rekening heeft gehouden met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming; evenmin dient de beslissing over de bewijsuitsluiting enkel te worden gesteund op het al dan niet voldoen aan een welbepaald criterium, maar kan de rechter meerdere criteria in hun onderling verband beoordelen en kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van het andere versterken, vervolledigen of verduidelijken en het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die niet te verzoenen zijn met het recht op een eerlijk proces (1). (1) Zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1353.N, AC 2022, nr. 60, met concl. OM; Cass. 11 januari 2022, AR P.21.1245.N, AC 2022, nr. 14.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

29 maart 2022

P.21.1422.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Verhoor van getuigen à charge - Verzoek tot het horen van een getuige - Formulering van het verzoek

Een beklaagde die wenst dat de rechter een bepaalde persoon ter rechtszitting hoort, moet dat duidelijk, precies en ondubbelzinnig aan de rechter vragen; bij gebreke daaraan dient de beslissing niet aan de hand van specifieke redenen uit te leggen waarom die persoon niet wordt gehoord (1). (1) Cass. 9 maart 2021, AR P.20.1144.N, AC 2021, nr. 167.

- Art. 190 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

8 maart 2022

P.21.1328.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming - Doorslaggevend karakter van het bewijs - Uitsluiting

De doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie (1), verplicht de rechter niet om in strijd met het Unierecht verkregen communicatiegegevens die de speurders op het spoor van een verdachte hebben gezet, maar voor het overige niet doorslaggevend zijn voor de beslissing over diens schuldigverklaring, uit het bewijs te weren indien de betrokkene niet is gehinderd in zijn mogelijkheid om over die gegevens tegenspraak te voeren en er is voldaan aan de andere voorwaarden van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering. (1) Zie HvJ 6 oktober 2020, gevoegde zaken C-511/18, C-512/18 en C-520/18, La Quadrature du Net e.a., nr. 221–228, www.curia.europa.eu; HvJ 2 maart 2021, zaak C-746/18, Prokuratuur, nr. 41–44, www.curia.europa.eu.

29 maart 2022

P.22.0078.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.15](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beoordelingsvrijheid

Wanneer de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, beoordeelt de rechter in strafzaken op onaantastbare wijze de bewijswaarde van de hem regelmatig overgelegde gegevens waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren, waarbij de rechter rekening mag houden met alle gegevens en feitelijke vermoedens die hem de innerlijke overtuiging van de schuld van de beklaagde geven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 652.

19 oktober 2022

P.22.0641.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Bijkomend onderzoek op vraag van een partij - Uitvoering van een polygraaftest - Weigering - Criteria

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze, met eerbiediging van het recht van verdediging en van het recht op een eerlijk proces, de noodzaak, het nut en de gepastheid van een door een partij gevraagde bijkomende onderzoekshandeling, zoals de uitvoering van een polygraaftest; uit de enkele omstandigheid dat een onderzoeksmiddel bij wet is geregeld, volgt niet dat de rechter niet kan oordelen dat, op basis van de concrete gegevens van het dossier die hij op onaantastbare wijze beoordeelt, die onderzoekshandeling niet beantwoordt aan de vereiste criteria van betrouwbaarheid om hem van het nut voor de waarheidsvinding te kunnen overtuigen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 652.

- Art. 112duodecies Wetboek van Strafvordering

19 oktober 2022

P.22.0641.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.5](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Verhoor van de getuige ter rechtszitting - Weergave in het proces-verbaal van de terechtzitting - Duiding van de verklaring door de vonnisrechter

Het proces-verbaal van de rechtszitting moet geen letterlijke weergave bevatten van de bewoordingen waarin een getuige zijn verklaringen ter rechtszitting aflegt; het volstaat dat het proces-verbaal een accurate neerslag van die verklaringen weergeeft; de rechter kan die weergave in een latere beslissing nuanceren, duiden of vervolledigen volgens hetgeen hij zelf op de rechtszitting heeft waargenomen, in zoverre de rechter daardoor aan dat proces-verbaal geen draagwijdte geeft die met de bewoordingen ervan niet te verenigen is.

- Artt. 155 en 190 Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.1328.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Miskenning van de persoonlijke levenssfeer en verwerking van persoonsgegevens - Doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming - Nationale bewijsuitsluitingsregel - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Sanctie

Het beginsel van de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie (1), vereist niet dat een nationale bewijsuitsluitingsregel, dit is hier artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, steeds een sanctie bepaalt voor bewijsmateriaal dat is verkregen met miskenning van de persoonlijke levenssfeer en de verwerking van persoonsgegevens zoals beschermd door het Unierecht; meer specifiek is een sanctie niet vereist wanneer de Belgische rechter oordeelt dat het bewijsmateriaal geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarde miskent of dat de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs niet heeft aangetast of dat het gebruik van het bewijsmateriaal, in verhouding tot het geheel van de gegevens van het strafdossier, niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, die beoordeling immers inhoudend dat het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal geen ongerechtvaardigd nadeel toebrengt aan de beklaagde. (1) Zie HvJ 6 oktober 2020, gevoegde zaken C-511/18, C-512/18 en C-520/18, La Quadrature du Net e.a., nr. 221–228, www.curia.europa.eu; HvJ 2 maart 2021, zaak C-746/18, Prokuratuur, nr. 41–44, www.curia.europa.eu.

29 maart 2022

P.22.0078.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.15](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Geschriften - Algemeen - Federale en lokale politie - Algemene bevoegdheid inzake het onderzoek en de vaststelling van misdrijven op het geheel van het grondgebied van het Rijk - Draagwijdte - Politie over het wegverkeer - Vaststellingen op een autosnelweg door een lid van de lokale politie - Geldigheid

Artikel 15 Wet Politieambt en artikel 117, tweede lid, Wet Geïntegreerde Politiedienst kennen aan de politieambtenaren van de federale en de lokale politie een algemene bevoegdheid toe inzake het onderzoek en de vaststelling van misdrijven; die opdracht wordt vervuld op het geheel van het grondgebied van het Rijk krachtens artikel 45, eerste lid, Wet Politieambt, en overeenkomstig artikel 16 van de laatstgenoemde wet voor wat meer bepaald de politie over het wegverkeer betreft; noch artikel 3, tweede lid, Wet Geïntegreerde Politiedienst noch enige andere wettelijke bepaling wijkt af van die algemene bevoegdheid van de federale en de lokale politie op het geheel van het grondgebied van het Rijk; noch uit die bepaling, noch uit artikel 7bis van het koninklijk besluit van 17 september 2001 tot vaststelling van de organisatie- en werkingsnormen van de lokale politie teneinde een gelijkwaardige minimale dienstverlening aan de bevolking te verzekeren volgt dat de leden van de lokale politie niet bevoegd zouden zijn om een voertuig, dat op de autosnelweg rijdt, te controleren (1). (1) De niet-gepubliceerde mondelinge conclusie van het openbaar ministerie die andersluidend is wat betreft het eerste en tweede middel, is dat niet wat betreft het derde middel. Zie Cass. 1 februari 2006, AR P.05.1355.F, AC 2006, nr. 63, en concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, RDPC 2007, 227, en noot G. BOURDOUX, "Une fois en service : toujours en service ? La compétence des fonctionnaires de police pour constater une infraction de roulage", 231-240; Ch. DE VALKENNEER, Manuel de l'enquête pénale, T.1 : Principes généraux, 5de uitg., Brussel, Larcier, 2018, 27 en 28, nrs. 17 en 18; L. KENNES, Manuel de la preuve en matière pénale, Kluwer, Mechelen, 2009, 155, nr. 315. De eiser voerde ook de ministeriële omzendbrief van 31 augustus 2010 houdende de opdrachten en het prioritair actieterrein van de federale wegpolitie aan (B.S. 28 oktober 2010), die de autosnelwegen als prioritair actieterrein toewijst aan de federale wegpolitie (DAH); artikel 5.2.1 van die omzendbrief bepaalt echter dat "het toewijzen van een prioritair actieterrein aan de federale wegpolitie uiteraard een samenwerking met de lokale politie niet uitsluit".

- Art. 7bis KB 17 september 2001 tot vaststelling van de organisatie- en werkingsnormen van de lokale politie teneinde een gelijkwaardige minimale dienstverlening aan de bevolking te verzekeren
- Artt. 3 en 117 Wet 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus
- Artt. 15, 16 en 45 Wet 5 augustus 1992 op het politieambt

26 januari 2022

P.21.0687.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.5

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Aangevoerd politiegeweld - Artikel 3 EVRM - Verwonding opgelopen tijdens de vrijheidsberoving onder toezicht - Feitelijk vermoeden - Bewijslast rust op de regering

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens oordeelt dat, wanneer de in het geding zijnde gebeurtenissen uitsluitend door de autoriteiten zijn gekend, zoals in het geval van personen waarop zij tijdens de vrijheidsberoving toezicht houden, elk in die periode veroorzaakt letsel aanleiding geeft tot ernstige feitelijke vermoedens; het Europees rechtscollège verduidelijkt dat, in dat geval, de bewijslast rust op de regering van de betrokken Staat en dat het haar toekomt een voldoende en overtuigende uitleg te verstrekken, door bewijzen over te leggen van feiten die reden geven tot twijfel over het relaas van het slachtoffer; bij gebrek aan een dergelijke uitleg, oordeelt het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat het gerechtigd is om gevolgtrekkingen te maken die voor de regering ongunstig kunnen zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

Strafzaken - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Recht op een eerlijk proces - Criteria - Gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming - Aanvoering - Beoordeling door de rechter

De rechter die wordt geconfronteerd met onregelmatig bewijsmateriaal dat niet nietig of onbetrouwbaar is en die dat bewijsmateriaal doorslaggevend acht voor de beslissing over de schuldigverklaring, oordeelt op grond van de concrete gegevens van de zaak en in het licht van de gehele procedure onaantastbaar of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces en de rechter kan daarbij een afweging maken tussen een geheel van gegevens die eigen zijn aan de hem voorgelegde zaak, zoals de stand van de wetgeving op het moment van de onregelmatigheid, het feit dat de onregelmatigheid niet opzettelijk of ingevolge een niet te verontschuldigen nalatigheid is begaan en het feit dat de beklaagde voor de rechter tegenspraak heeft kunnen voeren over het bewijsmateriaal; de rechter moet zijn beslissing niet motiveren aan de hand van welbepaalde vaste criteria, maar uit zijn beslissing moet wel blijken dat hij, wanneer dat voor hem is aangevoerd, in het bijzonder rekening heeft gehouden met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming; evenmin dient de beslissing over de bewijsuitsluiting enkel te worden gesteund op het al dan niet voldoen aan een welbepaald criterium, maar kan de rechter meerdere criteria in hun onderling verband beoordelen en kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van het andere versterken, vervolledigen of verduidelijken (1). (1) Zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1353.N, AC 2022, nr. 60, met concl. OM; Cass. 11 januari 2022, AR P.21.1245.N, AC 2022, nr. 14.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechten van de derde te goeder trouw die niet was opgeroepen in het strafproces - Bewijs van de goede trouw - Verdeling van de bewijslast

Het vereiste dat de derde zijn goede trouw aannemelijk moet maken betreft de beoordeling van de gegrondheid van het verzet en niet de ontvankelijkheid ervan; de derde moet bijgevolg geen goede trouw aantonen om verzet tegen de beslissing tot verbeurdverklaring te kunnen instellen; voor wat betreft de beoordeling van de gegrondheid van de louter burgerrechtelijke eigendomsaanspraak van de derde op de verbeurdverklaarde zaken houdt de rechter in beginsel rekening met de bewijsstandaard in burgerlijke zaken A; voor wat betreft de beoordeling van de feitelijke en juridische grondslag van de verbeurdverklaring en de goede trouw van de derde, waarmee in het geval van artikel 43quater, § 4, Strafwetboek wordt bedoeld dat de derde niet wist en niet kon weten dat zijn goederen ter beschikking stonden van een criminele organisatie, hanteert de rechter de bewijsstandaard in strafzaken; dit laatste wil zeggen dat de rechter zijn beoordeling steunt op het geheel van de gegevens van het strafdossier die hij, gelet op de autonomie van het strafrecht, vrij en zonder gebonden te zijn aan formele burgerrechtelijke of vennootschapsrechtelijke begrippen beoordeelt; die bewijsregeling is toepasselijk op zowel het oorspronkelijke strafproces als het proces na het verzet van de derde (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Artt. 6.1 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

***Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Wegverkeer - Artikel 42
Wegverkeerswet - Lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid - Medisch attest***

Uit artikel 42 Wegverkeerswet noch een andere wetsbepaling volgt dat de rechter het verval van het recht tot sturen wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid slechts kan uitspreken op grond van een origineel, ondertekend en afgestempeld medisch attest.

- Art. 42 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

29 maart 2022

P.21.1473.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.26](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Verhoor van de getuige ter rechtszitting - Weergave in het proces-verbaal van de terechtzitting - Duiding van de verklaring door de vonnisrechter

Het proces-verbaal van de rechtszitting moet geen letterlijke weergave bevatten van de bewoordingen waarin een getuige zijn verklaringen ter rechtszitting aflegt; het volstaat dat het proces-verbaal een accurate neerslag van die verklaringen weergeeft; de rechter kan die weergave in een latere beslissing nuanceren, duiden of vervolledigen volgens hetgeen hij zelf op de rechtszitting heeft waargenomen, in zoverre de rechter daardoor aan dat proces-verbaal geen draagwijdte geeft die met de bewoordingen ervan niet te verenigen is.

- Artt. 155 en 190 Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.1328.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.18](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Recht op een eerlijk

proces - Ernst van het misdrijf - Toepassing

Het enkele feit dat de algemene en ongedifferentieerde bewaarplicht van communicatiegegevens door telecomoperatoren in strijd is met het Unierecht zoals uitgelegd door het Hof van Justitie en een miskenning uitmaakt van het recht op de bescherming van het privéleven en van de persoonsgegevens van een algemeenheid van burgers, heeft niet tot gevolg dat die onregelmatigheid steeds de ernst van het door een beklaagde gepleegd misdrijf overstijgt.

29 maart 2022

P.21.1422.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Onrechtmatig verkregen bewijs - Rechtmatigheid

Het staat aan de rechter, hetzij ambtshalve hetzij op aanvoering van een partij, te oordelen of een bewijs al dan niet onrechtmatig is verkregen; indien de rechter oordeelt dat het bewijs rechtmatig werd verkregen, is er geen grond meer om te beslissen of tot de sanctionering van een onrechtmatigheid moet worden overgegaan.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

29 maart 2022

P.21.1473.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.26](#)

AC nr. ...

BORGTOCHT

- Voorlopige hechtenis - Redelijke termijn - Borgsom - Beoordeling door de rechter

Artikel 5.3 EVRM waarborgt het recht van de van zijn vrijheid beroofde beklaagde om binnen een redelijke termijn te worden berecht of hangende het proces in vrijheid te worden gesteld en het bepaalt dat de invrijheidstelling afhankelijk kan worden gesteld van een waarborg voor de verschijning van de betrokkene op de rechtszitting; daaruit volgt evenwel geen absoluut recht op invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom; het staat aan de rechter te oordelen of de doelstellingen van de voorlopige hechtenis zo kunnen worden bereikt (1). (1) Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 www.juportal.be.

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Alternatieven voor de voorlopige hechtenis - Beoordeling

De in artikel 35 Voorlopige Hechteniswet bedoelde invrijheidstelling onder voorwaarden en invrijheidstelling die afhankelijk wordt gesteld van de voorafgaande en volledige betaling van een borgsom houden alternatieve maatregelen in voor de voorlopige hechtenis en de ermee gepaard gaande vrijheidsberoving en de vrijheidsbeperkingen die met die alternatieve maatregelen gepaard gaan, zijn uit hun aard minder ingrijpend dan de vrijheidsberoving die voortvloeit uit de voorlopige hechtenis, onder welke modaliteit die ook wordt uitgevoerd; het onderzoeksgerecht dat oordeelt dat de in verdenkinggestelde in vrijheid kan worden gesteld onder de voorwaarden die het bepaalt en mits hij voorafgaand een bepaalde borgsom betaalt, dient dan ook niet te antwoorden op de conclusie van de in verdenkinggestelde waarin deze om de uitvoering van de voorlopige hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht verzoekt, en is er niet toe gehouden te motiveren waarom die alternatieve maatregelen meer geschikt zijn dan een hechtenis onder elektronisch toezicht om het recidive-, collusie- en vluchtgevaar te neutraliseren.

- Art. 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Voldoende alternatief voor de vrijheidsbeneming - Beoordeling - Doelstelling voorlopige hechtenis

Bij de beoordeling van de vraag of de invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom een voldoende alternatief is voor de verdere vrijheidsbeneming, dient de rechter onder meer na te gaan of de doelstelling van de voorlopige hechtenis en met name de vrijwaring van de openbare veiligheid ook door die alternatieve maatregel kan worden verwezenlijkt; hieraan wordt geen afbreuk gedaan door de omstandigheid dat de invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom ook tot doel heeft de betrokkene ertoe aan te zetten na zijn invrijheidstelling te verschijnen bij de proceshandelingen of om zich aan te bieden voor de tenuitvoerlegging van de beslissing (1). (1) Zie Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 www.juportal.be.

- Art. 35, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Het gelijktijdig opleggen van invrijheidstelling onder voorwaarden en een borgsom

De in artikel 35, § 1, Voorlopige Hechteniswet bedoelde invrijheidstelling onder voorwaarden en de in paragraaf 4 van dat artikel bedoelde invrijheidstelling die afhankelijk wordt gesteld van de voorafgaande en volledige betaling van een borgsom, kunnen gelijktijdig worden opgelegd (1); de omstandigheid dat de in artikel 35, § 4, Voorlopige Hechteniswet bedoelde borgsom moet worden betaald vóór de invrijheidstelling terwijl de in paragraaf 1 van dat artikel bedoelde voorwaarden moeten worden nageleefd na de invrijheidstelling, doet hieraan geen afbreuk. (1) Cass. 19 juli 2005, AR P.05.1008.N, AC 2005, nr. 390.

- Art. 35, §§ 1 en 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Bedrag - Criteria - Bepaling van de omvang - Motivering

De rechter oordeelt onaantastbaar over het bedrag van de in artikel 35, § 4, Voorlopige Hechteniswet bedoelde borgsom, rekening houdend met de in dat artikel bedoelde criteria; bij afwezigheid van een conclusie dient de rechter die de invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom oplegt niet vast te stellen dat de in verdenkinggestelde in staat is deze te betalen, en dient hij niet de criteria te vermelden op grond waarvan hij de omvang van de borgsom bepaalt en de loutere bewering in de conclusie van de in verdenkinggestelde dat hij eerder niet in staat was een borgsom te betalen, verplicht de rechter niet ertoe zijn beslissing in dit verband nader te motiveren (1). (1) Zie Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 www.juportal.be; Cass. 15 mei 2002, AR P.02.0689.F, AC 2002, nr. 297.

- Art. 35, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Beoordeling door de rechter

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite welke voorwaarden noodzakelijk zijn, gelet op de redenen vermeld in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet, zonder dat hij ertoe gehouden is elke voorwaarde afzonderlijk te motiveren; zo ook oordeelt de rechter onaantastbaar over de vraag of een invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom een voldoende alternatief is voor de verdere vrijheidsbeneming (1). (1) Zie Cass. 1 oktober 2019, AR P.19.0958.N, AC 2019, nr. 489; Cass. 30 juni 2015, AR P.15.0882.N, AC 2015, nr. 456.

- Artt. 16 en 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

- Beschikkingsbeginsel - Burgerlijke partij die de veroordeling van de beklaagde tot de gerechtskosten vordert - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - (Geen) ultra petita

Krachtens artikel 1018, 6°, Gerechtelijk Wetboek omvatten de kosten de in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bepaalde rechtsplegingsvergoeding; wanneer de burgerlijke partij in haar conclusie in hoger beroep de veroordeling van de beklaagde "tot alle kosten en tot de kosten van de twee aanleggen" vordert, mist het middel, dat miskenning van het beschikkingsbeginsel aanvoert en het bestreden arrest verwijt aan de burgerlijke partij een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen voor de twee aanleggen terwijl zij dit niet voor het hof van beroep had gevorderd, feitelijke grondslag (1). (1) De eiser verweert het arrest aldus uitspraak te doen ultra petita. Echter, "aangezien artikel 1017 [eerste lid] Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat ieder vonnis zelfs ambtshalve de in het ongelijk gestelde partij, in de regel, in de kosten verwijst (...) schendt de rechter die een der partijen in de kosten verwijst art. 1138, 2°, Ger.W. niet doordat hij uitspraak zou hebben gedaan over niet gevorderde zaken of doordat hij meer zou hebben toegekend dan was gevorderd" (Cass. 9 november 1979, AC 1979-80, nr. 165; zie Cass. 16 december 2004, AR C.02.0212.N-C.02.0251.N, AC 2004, nr. 614, waaruit blijkt "de rechter die de kosten vereffent, geen uitspraak doet over een rechtsvordering"; Cass. 16 mei 1974, AC 1974, 1036). Bovendien, "de strafrechter kan op grond van artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek de in het ongelijk gestelde beklaagde, burgerlijk aansprakelijke partij of voor de beklaagde tussengekomen partij ambtshalve tot een rechtsplegingsvergoeding veroordelen ten voordele van de in het gelijk gestelde burgerlijke partij" (Cass. 7 mei 2013, AR P.12.0753.N, AC 2013, nr. 284; Cass. 20 januari 2010, AR P.09.1146.F, AC 2010, nr. 47, met concl. van procureur-generaal LECLERCQ op datum in Pas.). Het openbaar ministerie heeft hieruit afgeleid dat het middel, dat uitgaat van andere juridische beginselen, faalt naar recht.

- Art. 162bis Wetboek van Strafvordering

- Artt. 1018, 6°, 1022 en 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

30 maart 2022

P.21.1028.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.13

AC nr. ...

CASSATIE

Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Onwettigheid van de verbeurdverklaring bij equivalent van de vermogensvoordelen - Omvang van de cassatie

De onwettigheid van de uitgesproken verbeurdverklaring bij equivalent van de vermogensvoordelen tast de wettigheid van de schuldigverklaring en van de andere straffen niet aan zodat de vernietiging wegens die onwettigheid beperkt is tot de beslissing die uitspraak doet over de verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen (1). (1) Cass. 11 oktober 2016, AR P.16.0473.N, AC 2016, nr. 561.

- Art. 43bis, tweede lid Strafwetboek
- Art. 434 Wetboek van Strafvordering

6 april 2022

P.21.1599.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.1](#)

AC nr. ...

VORDERINGEN TOT Vernietiging. CASSATIEBEROEP IN HET BELANG VAN DE WET

Vorderingen tot vernietiging - Cassatieberoep in het belang van de wet - Artikel 441, Wetboek van Strafvordering - Veroordeling van een overleden persoon

Op het met toepassing van artikel 441 Wetboek van Strafvordering door de procureur-generaal ingestelde cassatieberoep vernietigt het Hof, zonder verwijzing, het arrest dat een strafrechtelijke veroordeling tegen een overleden persoon uitspreekt (1). (1) Cass. 8 mei 1990, AR 4318, AC 1990, nr. 523.

- Art. 20 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 441 Wetboek van Strafvordering

30 maart 2022

P.22.0220.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.5](#)

AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Algemeen - In laatste aanleg gewezen beslissing

Krachtens artikel 608 Gerechtelijk Wetboek neemt het Hof van Cassatie kennis van de beslissingen in laatste aanleg die voor hem worden gebracht wegens overtreding van de wet of wegens schending van substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen; het Hof dient, in voorkomend geval ambtshalve, te oordelen of de door het cassatieberoep voor hem gebrachte beslissing een beslissing in laatste aanleg is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 744.

- Art. 608 Gerechtelijk Wetboek

17 november 2022

C.21.0367.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221117.1F.6](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Allerlei - Tergende en roekeloze rechtsvordering - Cassatieberoep gericht tegen een partij die niet in de zaak voor het hof van beroep betrokken was

Een eiser handelt roekeloos door zijn cassatieberoep te richten tegen de verweerders die niet bij de zaak voor het hof van beroep betrokken waren.

1 december 2022

C.21.0459.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221201.1F.2](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Allerlei - Tergende en roekeloze rechtsvordering - Negatief advies van een advocaat bij het Hof - Veelvoud aan middelen

Noch uit de omstandigheid dat het cassatieberoep werd ingesteld niettegenstaande het negatieve advies van een advocaat bij het Hof noch uit de omstandigheid dat de eiseres zevenendertig middelen heeft aangevoerd tot staving van dat cassatieberoep, kan worden afgeleid dat dit cassatieberoep onrechtmatig was.

1 december 2022

C.21.0459.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221201.1F.2](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Eiser - Arrest van een hof van beroep in de zaak van de procureur-generaal en de verweerder - Verwijzing na cassatie naar een ander hof van beroep - Partij voor dat hof van beroep - Waarneming van het ambt van openbaar ministerie door een advocaat-generaal of een substituut-procureur-generaal bij dat hof

In de regel wordt het ambt van openbaar ministerie bij elk hof van beroep uitgeoefend door de procureur-generaal, de eerste advocaat-generaal, de advocaten-generaal en de substituten-procureurs-generaal bij dat rechtscollege, die op ondeelbare wijze optreden, zelfs wanneer een zaak naar dat rechtscollege is verwezen na de vernietiging van een arrest dat in een ander rechtsgebied werd gewezen(1); de omstandigheid dat de magistraat van het territoriaal bevoegde openbaar ministerie verklaart te handelen ter vertegenwoordiging van zijn territoriaal onbevoegde ambtgenoot, heeft geen gevolg heeft voor de regelmatigheid van de rechtspleging; de territoriaal bevoegde procureur-generaal is partij bij het arrest. (1) Zie concl. OM in Pas. 2024, nr. 513.

- Art. 144 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 143, § 1 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 137 Gerechtelijk Wetboek

28 juni 2024

C.23.0352.F

[ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240628.1F.5](#)

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Middel - Vereiste vermeldingen - Hoger beroep tegen een beslissing - Gelijktijdig cassatieberoep tegen dezelfde beslissing - Subsidiair karakter van het cassatieberoep - Geen vermelding

Geen enkele wettelijke bepaling verplicht de eisende partij die tegen dezelfde beslissing gelijktijdig hoger beroep en cassatieberoep instelt, te vermelden dat het cassatieberoep is ingesteld in ondergeschikte orde (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2021, nr. 744.

17 november 2022

C.21.0367.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221117.1F.6](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Vorm voor de neerlegging van de memorie - Memorie overgelegd per fax of e-mail - Ontvankelijkheid

De behoorlijk ondertekende memorie dient in origineel te worden neergelegd; de memories die per fax of e-mail worden overgelegd, voldoen bijgevolg niet aan het wettelijk voorschrift, ook al bevatten ze een afbeelding of een facsimile van de handtekening van de auteur (1). (1) Zie Cass. 15 februari 2012, AR P.11.1832.F, AC 2012, nr. 107.

- Art. 18, § 2 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel
- Art. 429, eerste lid Wetboek van Strafvordering

6 april 2022

P.22.0435.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Vorm voor memorie - Handtekening van een advocaat die houder is van een getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures - Ondertekening loco een advocaat - Onleesbare handtekening zonder vermelding van de hoedanigheid van de ondertekenaar - (Niet-)ontvankelijkheid van de memorie

Krachtens artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering kan de eiser in cassatie zijn middelen slechts aanvoeren in een memorie die is ondertekend door een advocaat die houder is van het getuigschrift van een opleiding in cassatieprocedures, waarvan de vereisten worden bepaald door de Koning; het Hof slaat geen acht op een memorie waarop een onleesbare handtekening is aangebracht en die de hoedanigheid van de ondertekenaar niet vermeldt, ook al werd ze ondertekend loco een advocaat (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 824 .

- Art. 429, eerste lid Wetboek van Strafvordering

14 december 2022

P.22.0680.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221214.2F.3](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Cassatieberoep tegen een veroordelend arrest - Schorsende werking - Draagwijdte - Eiser in cassatie in voorlopige hechtenis - Verzoek tot invrijheidstelling - Ontvankelijkheid

Wanneer de veroordelende beslissing geen eindbeslissing is, met name wegens de schorsende werking van het cassatieberoep van het openbaar ministerie, behoudt de onder aanhoudingsbevel verwezen beklaagde de status van inverdenkinggestelde die zich in voorlopige hechtenis bevindt, zodat hij, overeenkomstig artikel 27, § 1, 5°, Voorlopige Hechteniswet, aan het hof van beroep, kamer van inbeschuldigingstelling, een verzoek tot invrijheidsstelling kan richten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 658.

- Art. 27, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

19 oktober 2022

P.22.1286.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.15](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Beschikking van de raadkamer - Hoger beroep - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Verzoekschrift dat geldt als memorie

Het verzoekschrift met cassatiemiddelen dat met de verklaring van cassatieberoep is neergelegd op de griffie van het hof van beroep en dat samen met het dossier binnen de termijn op de griffie van het Hof is toegekomen, kan gelden als memorie in de zin van artikel 18, § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel (1). (Impliciete oplossing). (1) In casu blijkt uit het dossier dat voormeld verzoekschrift is neergelegd op de dag van de verklaring van cassatieberoep. Zie a contrario Cass. 16 november 2010, AR P.10.1730.N, AC 2010, nr. 678 en noot: "Het verzoekschrift met cassatiemiddelen dat niet is neergelegd ter griffie van het hof van beroep samen met het cassatieberoep, kan niet als memorie gelden in de zin van artikel 18, § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel, en is niet ontvankelijk ook al is het samen met het dossier binnen de termijn toegekomen op de griffie van het Hof".

- Art. 18, § 2 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

26 januari 2022

P.22.0073.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansreden - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Vrijlating van de vreemdeling

Het cassatieberoep tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak heeft gedaan over het beroep van de vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving, heeft geen bestaansreden meer wanneer die vreemdeling intussen werd vrijgelaten (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank - Invrijheidstelling onder toezicht - Cassatieberoep tegen de beslissing tot invrijheidstelling onder toezicht - Verwerping - Beslissing tot herroeping - Cassatieberoep tegen de beslissing tot herroeping - Aanvoering van de onwettigheid van de beslissing tot invrijheidstelling onder toezicht

Wanneer het Hof een cassatieberoep dat eiser heeft ingesteld tegen een vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank waarbij de invrijheidstelling onder toezicht werd toegekend, heeft verworpen, kan eiser niet nogmaals in een cassatieberoep dat eiser ingesteld heeft tegen het vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank waarbij de invrijheidstelling onder toezicht werd herroepen, de onwettigheid van het vonnis tot invrijheidstelling onder toezicht aan de beoordeling van het Hof voorleggen.

29 maart 2022

P.22.0317.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.24](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Algemeen - Beslissing tot verbetering van een in kracht van gewijsde gegane beslissing - Artikel 801/1 Gerechtelijk Wetboek - Toepassing

Artikel 801/1 Gerechtelijk Wetboek is van toepassing in strafzaken (1). (Impliciete oplossing). (1) Artikel 801/1 Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat "eenmaal de verbeterde beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, de verbeterende beslissing alleen nog kan worden betwist door cassatieberoep in te stellen". Hieruit volgt dat het bestreden verbeterend vonnis, hoewel het bij verstek is gewezen, niet "vatbaar is voor verzet" en dat de in artikel 424 Wetboek van Strafvordering bedoelde termijn dus niet van toepassing is; het cassatieberoep kon worden ingesteld vanaf de uitspraak van de beslissing tot de vijftiende dag na de betekening ervan (Cass. 21 september 2016, AR P.16.0438.F, AC 2016, nr. 513, en concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH OP DATUM IN PAS; zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1806). De studie van G.-F. RANERI en M. TRAEST (o.l.v. F. FISCHER, P. MATHIEU en Ph. DE KOSTER, "De toepassing van het Gerechtelijk Wetboek in strafzaken: artikelsgewijze bespreking van de rechtspraak van het Hof", Jaarverslag van het Hof van Cassatie 2005, 176 tot 286) vermeldt die bepaling weliswaar niet - die is later ingevoerd door artikel 122 van de wet van 24 oktober 2013 - maar vermeldt wel het deel over de uitlegging en de verbetering van het vonnis; aldus wijst de studie erop dat, overeenkomstig artikel 793 Gerechtelijk Wetboek "de rechter die een onduidelijke of dubbelzinnige beslissing heeft gewezen, die kan uitleggen, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen" (Cass. 3 oktober 1989, AR 3090, AC 1990, nr. 70; zie Cass. 4 oktober 2005, AR P.05.0828.N, AC 2005, nr. 478) en dat "uit een arrest van 23 september 2003 ten slotte volgt dat de artikelen 798 en 799 van het Gerechtelijk Wetboek ook van toepassing kunnen zijn in strafzaken" (Cass. 23 september 2003, AR P.03.0373.N, AC 2003, nr. 448). In dat arrest heeft de tweede kamer van het Hof beslist "dat wanneer geen hoger beroep is ingesteld tegen een vonnis dat een verschrijving of misrekening inhoudt, de appelrechter bij wie een hoger beroep tegen een ander vonnis in dezelfde zaak aanhangig is gemaakt, geen rechtsmacht bezit om in het niet-bestreden vonnis verschrijvingen of misrekeningen te verbeteren".

- Art. 801/1 Gerechtelijk Wetboek

26 januari 2022

P.21.0838.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.4](#)

AC nr. ...

CASSATIEMIDDELEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Belang - Hoedanigheid van partij - Recht om cassatieberoep in te stellen - Middel dat opkomt tegen het arrest in zoverre dit de procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik als partij in het geding vermeldt - Ontvankelijkheid - Arrest in de zaak van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik en de verweerder - Verwijzing na cassatie naar het hof van beroep te Bergen - Waarneming van het ambt van openbaar ministerie door een advocaat-generaal of een substituut-procureur-generaal bij dat hof - Uitwerking

De omstandigheid dat het arrest van het hof van beroep te Bergen de procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik als partij in het geding vermeldt, terwijl de procureur-generaal bij het hof van beroep te Bergen de aan de hoedanigheid van partij in het geding verbonden rechten heeft uitgeoefend en dat hij cassatieberoep kan instellen, berokkent geen nadeel aan de eiser, die bijgevolg geen belang heeft om tegen die beslissing op te komen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2024, nr. 513.

28 juni 2024

C.23.0352.F

[ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240628.1F.5](#)

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Nieuw middel - Hof van assisen - Wraking en vervanging van een gezworene tijdens de beraadslaging zonder opmerkingen van de partijen, die zijn gehoord - Veroordeling - Cassatieberoep - Middel dat kritiek oefent op de samenstelling van de jury

Het middel dat de samenstelling van de assisenjury bekritiseert, terwijl de eiser de mogelijkheid heeft gehad om gezworenen te wraken en niet blijkt dat hij die samenstelling voor het hof van assisen heeft bekritiseerd, is nieuw en bijgevolg niet ontvankelijk ; dit is het geval wanneer een gezworene werd gewraakt en vervangen door een plaatsvervangende gezworene tijdens de beraadslaging en de partijen, die zijn gehoord, hebben verklaard dat zij wat dat betreft geen opmerkingen hadden.

30 maart 2022

P.22.0092.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Verband met bestreden beslissing - Terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank - Invrijheidstelling onder toezicht - Cassatieberoep tegen de beslissing tot invrijheidstelling onder toezicht - Verwerping - Beslissing tot herroeping - Cassatieberoep tegen de beslissing tot herroeping - Aanvoering van de onwettigheid van de beslissing tot invrijheidstelling onder toezicht

Wanneer het Hof een cassatieberoep dat eiser heeft ingesteld tegen een vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank waarbij de invrijheidstelling onder toezicht werd toegekend, heeft verworpen, kan eiser niet nogmaals in een cassatieberoep dat eiser ingesteld heeft tegen het vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank waarbij de invrijheidstelling onder toezicht werd herroepen, de onwettigheid van het vonnis tot invrijheidstelling onder toezicht aan de beoordeling van het Hof voorleggen.

29 maart 2022

P.22.0317.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.24](#)

AC nr. ...

DERDENVERZET

- Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde die aanspraak maakt op het verbeurdverklaarde goed - Toegang tot de strafrechter - Ontoelaatbaarheid van het derdenverzet

Het rechtsmiddel van derdenverzet staat slechts open tegen beslissingen die door een burgerlijk gerecht zijn gewezen en beslissingen van een strafgerecht dat uitspraak doet over de burgerlijke belangen; het gegeven dat de tenuitvoerlegging van een beslissing van een strafgerecht een burgerrechtelijk gevolg heeft, volstaat niet om tegen die beslissing derdenverzet toe te laten; aangezien de verbeurdverklaring een straf is, kan artikel 1122 Gerechtelijk Wetboek dan ook niet worden toegepast in het kader van de aanspraken van een derde op verbeurdverklaarde goederen; een derde die beweert eigenaar te zijn van verbeurdverklaarde goederen, moet ook niet noodzakelijk een rechtsmiddel instellen voor de strafrechter; hij kan ook andere procedurele mogelijkheden aanwenden zoals het formuleren van zijn aanspraken voor de burgerlijke rechter op grond van artikel 3 van het koninklijk besluit van 9 augustus 1991 tot vaststelling van de termijn waarbinnen en de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend door derden die beweren recht te hebben op een verbeurdverklaarde zaak; stelt de derde evenwel een rechtsmiddel voor de strafrechter in, dan zijn daarop de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing; dat een derde in dat geval wordt gelijkgesteld met een veroordeelde beklaagde die verstek heeft gelaten, is niet onvoorzienbaar; die omstandigheid houdt dan ook geen ontoelaatbare uitbreiding in van de toepassing van artikel 187, § 1, Wetboek van Strafvordering, maar verleent aan de betrokkene naar analogie met een bij verstek veroordeelde beklaagde het bijkomende recht verzet te kunnen instellen tijdens een buitengewone termijn die pas begint te lopen vanaf het moment van de effectieve kennisneming van de betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 3 KB 9 augustus 1991 tot vaststelling van de termijn waarbinnen en de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend door derden die beweren recht te hebben op een verbeurdverklaarde zaak

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

- Art. 1122 Gerechtelijk Wetboek

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

DESKUNDIGENONDERZOEK

- Strafzaken - Bescherming van de maatschappij - Internering - Geestesstoornis - Psychiatrisch deskundigenonderzoek - Aangestelde deskundige die geen houder is van de door artikel 5, § 2, eerste lid, Interneringswet vereiste beroepstitel - Invloed

Noch artikel 5, § 2, Interneringswet, noch enige andere bepaling, bepalen dat het bezit van de beroepstitel van forensisch psychiater door de gerechtsdeskundige die advies moet verlenen over de aanwezigheid van een geestesstoornis bij de verdachte, een op straffe van nietigheid voorgeschreven vorm van die handeling uitmaakt (1). (1) Zie Cass. 19 oktober 2022, AR P.22.0992.F, AC 2022, nr. 660, met concl. van advocaat-generaal Nolet de Brauwere op datum in Pas.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Artt. 86, 88 en 90 Gecoördineerde wet 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen
- Art. 5 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

19 oktober 2022

P.22.1062.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.8

AC nr. ...

DIEFSTAL EN AFPERSING

- Diefstal door middel van geweld of bedreiging of afpersing - Verzwarende omstandigheid van doodslag gepleegd om de diefstal of de afpersing te vergemakkelijken

Om te beantwoorden aan de verzwarende omstandigheid dat de doodslag gepleegd is om de diefstal of de afpersing te vergemakkelijken of om de straffeloosheid ervan te verzekeren, zoals bedoeld in artikel 475 Strafwetboek, moet een oorzakelijk verband bestaan tussen de diefstal en de doodslag, waarbij het eerstgenoemde misdrijf het doel moet zijn en het tweede het middel (1). (1) A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Luik, Wolters Kluwer 2018, p. 796-797.

- Art. 475 Strafwetboek

19 oktober 2022

P.22.0770.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.6

AC nr. ...

ECHTSCHIEDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED

GEVOLGEN T.A.V. DE GOEDEREN

Gevolgen t.a.v. de goederen - Huwelijksvermogensstelsel van scheiding van goederen - Notariële boedelbeschrijving met eedaflegging - Bestaan van een onverdeeldheid

De boedelbeschrijving die wordt opgesteld na de ontbinding van een huwelijksvermogensstelsel strekt ertoe de omvang van het gemeenschappelijk vermogen of van de onverdeeldheid vast te stellen en dient alle gegevens te bevatten die nodig zijn voor een betrouwbaar beeld van de samenstelling, de baten en de lasten van de onverdeelde boedel (1); de omstandigheid dat het ontbonden huwelijksvermogensstelsel betrekking heeft op een stelsel van scheiding van goederen en geen gemeenschappelijk vermogen omvat, heeft niet tot gevolg dat er geen vereffening en verdeling kan worden bevolen en geen notariële boedelbeschrijving moet worden opgesteld waarbij de in artikel 1183, 11°, Gerechtelijk Wetboek voorgeschreven eed moet worden afgelegd; immers kan er bij de ontbinding van een stelsel van scheiding van goederen niet alleen sprake zijn van een onverdeeldheid tussen de partijen, maar kan er onder meer ook discussie ontstaan over het eigendomsrecht op bepaalde goederen, wat kan leiden tot de vaststelling van het bestaan van een onverdeeldheid of een directe weerslag kan hebben op de omvang ervan. (1) Cass. 1 maart 2022, AR P.21.0658.N, AC 2022, nr. 154; Cass. 14 oktober 2003, AR P.03.0548.N, AC 2003, nr. 497; Cass. 26 januari 1999, AR P.97.0485.N, AC 1999, nr. 42; Cass. 8 december 1981, AC 1981-82, nr. 233. Zie alg. S. VAN OVERBEKE, "Meineed bij verzegeling of boedelbeschrijving", Comm. Sr. 2018, 63p.

- Artt. 1175, eerste lid, en 1183, 11° Gerechtelijk Wetboek
- Art. 226 Strafwetboek
- Art. 192 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 april 2022

P.21.0908.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.14](#)

AC nr. ...

Gevolgen t.a.v. de goederen - Omvang van de onverdeeldheid na echtscheiding - Huwelijksvermogensstelsel van scheiding van goederen - Notariële boedelbeschrijving met eedaflegging - Verplichtingen van de partijen bij de aangifte van goederen

De uit de echt gescheiden partijen bij een boedelbeschrijving die wordt opgesteld naar aanleiding van de vereffening en verdeling van een gebeurlijke onverdeeldheid na de ontbinding van een stelsel van scheiding van goederen zijn ertoe gehouden om alle goederen en waarden te vermelden die kunnen leiden tot de vaststelling van het bestaan van een onverdeeldheid of die een invloed kunnen hebben op de omvang van de onverdeelde boedel; zij zijn er bovendien ook toe verplicht opgave te doen van de goederen en waarden die krachtens een wettelijke bepaling of een beding in het huwelijkscontract tot hun respectieve eigen vermogen behoren maar waarvan het eigendomsrecht door de andere partij wordt betwist.

- Artt. 1175, eerste lid, en 1183, 11° Gerechtelijk Wetboek
- Art. 226 Strafwetboek
- Art. 192 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 april 2022

P.21.0908.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.14](#)

AC nr. ...

EED**- Boedelbeschrijving - Huwelijksvermogensstelsel - Scheiding van goederen -
Notariële boedelbeschrijving - Bestaan van een onverdeeldheid**

De boedelbeschrijving die wordt opgesteld na de ontbinding van een huwelijksvermogensstelsel strekt ertoe de omvang van het gemeenschappelijk vermogen of van de onverdeeldheid vast te stellen en dient alle gegevens te bevatten die nodig zijn voor een betrouwbaar beeld van de samenstelling, de baten en de lasten van de onverdeelde boedel (1); de omstandigheid dat het ontbonden huwelijksvermogensstelsel betrekking heeft op een stelsel van scheiding van goederen en geen gemeenschappelijk vermogen omvat, heeft niet tot gevolg dat er geen vereffening en verdeling kan worden bevolen en geen notariële boedelbeschrijving moet worden opgesteld waarbij de in artikel 1183, 11°, Gerechtelijk Wetboek voorgeschreven eed moet worden afgelegd; immers kan er bij de ontbinding van een stelsel van scheiding van goederen niet alleen sprake zijn van een onverdeeldheid tussen de partijen, maar kan er onder meer ook discussie ontstaan over het eigendomsrecht op bepaalde goederen, wat kan leiden tot de vaststelling van het bestaan van een onverdeeldheid of een directe weerslag kan hebben op de omvang ervan. (1) Cass. 1 maart 2022, AR P.21.0658.N, AC 2022, nr. 154; Cass. 14 oktober 2003, AR P.03.0548.N, AC 2003, nr. 497; Cass. 26 januari 1999, AR P.97.0485.N, AC 1999, nr. 42; Cass. 8 december 1981, AC 1981-82, nr. 233. Zie alg. S. VAN OVERBEKE, "Meineed bij verzegeling of boedelbeschrijving", Comm. Sr. 2018, 63p.

- Artt. 1175, eerste lid, en 1183, 11° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 226 Strafwetboek

- Art. 192 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 april 2022

P.21.0908.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.14

AC nr. ...

**- Boedelbeschrijving - Omvang van de onverdeeldheid na echtscheiding -
Huwelijksvermogensstelsel van scheiding van goederen - Notariële
boedelbeschrijving met eedaflegging - Verplichtingen van de partijen bij de aangifte
van goederen**

De uit de echt gescheiden partijen bij een boedelbeschrijving die wordt opgesteld naar aanleiding van de vereffening en verdeling van een gebeurlijke onverdeeldheid na de ontbinding van een stelsel van scheiding van goederen zijn ertoe gehouden om alle goederen en waarden te vermelden die kunnen leiden tot de vaststelling van het bestaan van een onverdeeldheid of die een invloed kunnen hebben op de omvang van de onverdeelde boedel; zij zijn er bovendien ook toe verplicht opgave te doen van de goederen en waarden die krachtens een wettelijke bepaling of een beding in het huwelijkscontract tot hun respectieve eigen vermogen behoren maar waarvan het eigendomsrecht door de andere partij wordt betwist.

- Artt. 1175, eerste lid, en 1183, 11° Gerechtelijk Wetboek

- Art. 226 Strafwetboek

- Art. 192 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 april 2022

P.21.0908.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.14

AC nr. ...

EIGENDOM

- Recht op eigendom - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde die aanspraak maakt op het verbeurdverklaarde goed

Uit geen enkele internationale of nationale rechtsnorm volgt dat de rechter alleen goederen kan verbeurdverklaren die eigendom zijn van de beklaagde aan wie hij deze straf oplegt of waarop enkel die beklaagde aanspraken kan laten gelden; wel moet de persoon die aanspraak maakt op verbeurdverklaarde goederen en die niet is vervolgd of tussengekomen in het strafproces waarin de verbeurdverklaring is bevolen, de mogelijkheid hebben om zijn aanspraak voor te leggen aan een rechter die kan oordelen over de uitwerking van de verbeurdverklaring tegenover de betrokkene; deze dreigt immers nadeel van de verbeurdverklaring te ondervinden (1). (1) Zie concl. OM.

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

- Verbeurdverklaring van een goed dat toebehoort aan een derde - Verzet van de derde-eigenaar - Aard en termijnen van het rechtsmiddel - Voorzienbaarheid van de regels over het verzet in de gewone en buitengewone termijn

Het rechtsmiddel van derdenverzet staat slechts open tegen beslissingen die door een burgerlijk gerecht zijn gewezen en beslissingen van een strafgerecht dat uitspraak doet over de burgerlijke belangen; het gegeven dat de tenuitvoerlegging van een beslissing van een strafgerecht een burgerrechtelijk gevolg heeft, volstaat niet om tegen die beslissing derdenverzet toe te laten; aangezien de verbeurdverklaring een straf is, kan artikel 1122 Gerechtelijk Wetboek dan ook niet worden toegepast in het kader van de aanspraken van een derde op verbeurdverklaarde goederen; een derde die beweert eigenaar te zijn van verbeurdverklaarde goederen, moet ook niet noodzakelijk een rechtsmiddel instellen voor de strafrechter; hij kan ook andere procedurele mogelijkheden aanwenden zoals het formuleren van zijn aanspraken voor de burgerlijke rechter op grond van artikel 3 van het koninklijk besluit van 9 augustus 1991 tot vaststelling van de termijn waarbinnen en de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend door derden die beweren recht te hebben op een verbeurdverklaarde zaak; stelt de derde evenwel een rechtsmiddel voor de strafrechter in, dan zijn daarop de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing; dat een derde in dat geval wordt gelijkgesteld met een veroordeelde beklaagde die verstek heeft gelaten, is niet onvoorzienbaar; die omstandigheid houdt dan ook geen ontoelaatbare uitbreiding in van de toepassing van artikel 187, § 1, Wetboek van Strafvordering, maar verleent aan de betrokkene naar analogie met een bij verstek veroordeelde beklaagde het bijkomende recht verzet te kunnen instellen tijdens een buitengewone termijn die pas begint te lopen vanaf het moment van de effectieve kennisneming van de betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 3 KB 9 augustus 1991 tot vaststelling van de termijn waarbinnen en de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend door derden die beweren recht te hebben op een verbeurdverklaarde zaak

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

- Art. 1122 Gerechtelijk Wetboek

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

- Recht op eigendom - Strafzaken - Wegverkeer - Artikel 50, § 2, Wegverkeerswet - Bijzondere facultatieve verbeurdverklaring - Verenigbaarheid - Evenredigheid

De bijzondere facultatieve verbeurdverklaring van artikel 50, § 2 Wegverkeerswet is op zich niet onbestaanbaar met het recht op het ongestoord genot van eigendom, dat is gewaarborgd bij artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM, voor zover ze geen onevenredige maatregel vormt ten aanzien van het ermee nagestreefde wettige doel en aldus een miskenning inhoudt van het eigendomsrecht; binnen de perken van de wet en deze verdragsbepaling die in België rechtstreekse werking heeft, bepaalt de rechter in feite en derhalve onaantastbaar de sanctie die hij in verhouding acht met de zwaarte van de bewezen verklaarde inbreuk en de persoonlijkheid van de dader.

- Art. 52, § 2 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 1, eerste aanvullend protocol Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

29 maart 2022

P.21.1640.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.17](#)

AC nr. ...

- Verbeurdverklaring van een goed dat toebehoort aan een derde - Rechtsmiddelen van de derde die niet was opgeroepen of niet tussenkwam in het strafproces - Betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring - Informatie over de termijnen en vormvereisten van het verzet aan de hand van een modelformulier - Voorzienbaarheid van de termijnen om ontvankelijk verzet in te stellen - Verlenging van de termijnen wegens overmacht - Beoordeling

Voor een persoon die kennis neemt van de betekening van een beslissing waarbij goederen worden verbeurdverklaard waarvan hij voorhoudt eigenaar te zijn, alsook van een modelformulier waarin wordt uitgelegd over welke rechtsmiddelen een bij verstek veroordeelde persoon in strafzaken beschikt, moet het ook bij afwezigheid van een aan die bijzondere situatie aangepaste wetsbepaling of formulier duidelijk zijn dat hij, indien hij tegen die beslissing verzet wil instellen, dat moet doen binnen de wettelijk bepaalde termijn van verzet zoals die ook is vermeld in dat formulier; dit is des te meer het geval wanneer die persoon, steeds bijgestaan door een advocaat, feitelijk op de hoogte was van de beslissing tot verbeurdverklaring en van de strafprocedure die tot deze beslissing heeft geleid, ook al was hij in die procedure niet formeel opgeroepen of was hij niet verplicht daarin tussen te komen; het is voor die derde ook niet onvoorzienbaar dat het verzet dat hij tegen de beslissing kan instellen tijdsgebonden is aangezien er binnen een redelijke termijn zekerheid moet komen over de bestemming van de verbeurdverklaarde goederen; bijgevolg heeft de derde geen recht op verzet zonder enige tijdsbeperking of op de beoordeling van de gegrondheid van zijn aanspraak door een rechter, ongeacht de niet-ontvankelijkheid van zijn verzet wegens de laattijdigheid ervan; hieruit volgt dat artikel 187 Wetboek van Strafvordering voor de derde die kennis heeft genomen van de voormelde betekening en kennisgeving, voldoende duidelijk en voorspelbaar is om de termijn te kennen waarbinnen hij verzet dient aan te tekenen tegen de beslissing tot verbeurdverklaring; door het feit dat de derde binnen de in artikel 187, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijnen, eventueel verlengd ingevolge het bestaan van een situatie van overmacht, verzet kan instellen tegen de beslissing tot verbeurdverklaring die hem benadeelt, worden de rechten van de derde geëerbiedigd, zoals het recht op een eerlijk proces en het recht op eigendom (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek
- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

- Verbeurdverklaring van een goed dat toebehoort aan een derde - Rechtsmiddelen van de eigenaar te goeder trouw die niet in het strafproces verscheen of is opgeroepen - Toepassing van de regels over het verzet van de bij verstek veroordeelde beklaagde - Voorspelbaarheid van de regels over het verzet - Verzet in de gewone of buitengewone termijn - Toepassing

Een wettelijke bepaling heeft uit haar aard een algemeen karakter en kan zodoende van toepassing zijn op een veelheid aan situaties die niet allemaal specifiek door die bepaling kunnen worden geregeld; het staat aan de rechter om een dergelijke bepaling uit te leggen en in dat kader te beoordelen welke situaties en personen onder de toepassing ervan kunnen vallen; daarbij dient de rechter acht te slaan op de duidelijkheid en de voorspelbaarheid van die bepaling voor de persoon op wie ze van toepassing kan zijn, rekening houdend met onder meer de bewoordingen van de bepaling, de evolutie van de maatschappij en het recht sinds de invoering ervan en de wijze waarop ze door de rechtspraak wordt uitgelegd; het vereiste van de strikte uitlegging van de strafwet verbiedt de rechter niet een bepaling die behoort tot de strafrechtspleging toepasselijk te verklaren op een persoon wiens situatie in die bepaling niet uitdrukkelijk is geregeld; de rechtspraak aanvaardt sinds geruime tijd dat een derde tegen de beslissing die de verbeurdverklaring beveelt van goederen waarop hij aanspraak maakt, de rechtsmiddelen kan aanwenden die ook aan de gewone procespartijen ter beschikking staan, met inbegrip van het verzet, en dat hij zijn aanspraken voor het eerst op verzet kan laten gelden, aangezien hij van rechtswege partij in het geding is, ook al is hij daarin niet verschenen of opgeroepen; indien niet blijkt dat de bij verstek veroordeelde beklaagde kennis heeft gekregen van de betekening van de verstekbeslissing, kan hij in verzet komen totdat de termijnen van verjaring van de straf verstreken zijn; die bepaling kan op grond van de bewoordingen ervan worden toegepast op een derde wiens goed is verbeurd verklaard en die niet verscheen of is opgeroepen in het strafproces (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, § 1 Wetboek van Strafvordering
- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

- Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Aard en voorwerp van de betwisting

De derde die een rechtsmiddel instelt tegen de beslissing tot verbeurdverklaring, doet dat weliswaar ter vrijwaring van zijn vermogen tegen een burgerrechtelijk gevolg van die straf, maar maakt daardoor nog geen loutere eigendomsbetwisting bij de rechter aanhangig; de verbeurdverklaring die aan zijn rechtsmiddel ten grondslag ligt, is immers een straf die aan een beklaagde is opgelegd; bovendien moet de derde voor de rechter die van zijn rechtsmiddel kennisneemt, elk verweer kunnen aanvoeren dat ertoe strekt dat de verbeurdverklaring tegenover hem geen uitwerking heeft; aldus kan de derde voor die rechter verweer voeren, niet enkel over het bestaan van zijn burgerlijk eigendomsrecht of goede trouw, maar ook over de strafrechtelijke grondslag van de lastens de beklaagde bevolen verbeurdverklaring; de rechter moet dat verweer onderzoeken in zoverre hij de verbeurdverklaring tegenover die derde niet op een andere grond teniet doet (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

- Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Verbeurdverklaring zonder dat de eigenaar is opgeroepen in de strafprocedure - Invloed van de straf op de proceswaarborgen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen die toekomen aan de gewone partijen in het strafproces - Redelijke beperkingen aan de rechtsmiddelen

Om zijn aanspraak op de verbeurdverklaarde goederen te laten gelden, kan de derde voor de strafrechter een rechtsmiddel instellen tegen de beslissing die de verbeurdverklaring beveelt, dit is naargelang het geval verzet, hoger beroep of cassatieberoep; in die zin wordt de derde ingevolge de verbeurdverklaring van rechtswege een partij in het strafproces en beschikt hij over dezelfde rechtsmiddelen die ook aan de gewone procespartijen ter beschikking staan; geen miskenning van enig recht van de derde kan worden afgeleid uit het feit dat hijzelf het initiatief dient te nemen om zijn aanspraken te laten gelden; bovendien belet niets dat het rechtsmiddel dat de derde kan instellen nadat hij op de hoogte is gebracht van de beslissing tot verbeurdverklaring, onderworpen is aan redelijke beperkingen; dat een derde nadeel kan ondervinden van de lastens een beklaagde bevolen verbeurdverklaring doet als dusdanig geen afbreuk aan het feit dat die straf enkel is opgelegd aan de beklaagde als sanctie voor een lastens hem bewezen verklaard misdrijf en dat zij niet is opgelegd aan de derde zelf; bijgevolg miskent die verbeurdverklaring het vermoeden van onschuld van de derde niet en zijn bepalingen die specifiek gelden voor een beklaagde, zoals artikel 6.3.a EVRM en artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, als dusdanig niet van toepassing op die derde; dat sluit evenwel niet uit dat die derde in het algemeen aanspraak kan maken op de eerbiediging van het vermoeden van onschuld, het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging, met inbegrip van het recht op tegenspraak (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 187, 195, 202, 203, 204, 359, 423 en 424 Wetboek van Strafvordering
- Artt. 6.2 en 6.3.a Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

- Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Oproeping van de

eigenaar in de strafprocedure - Verzuim - Regelmatigheid van de straf - Rechten van de derde te goeder trouw

De verbeurdverklaring van het vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie, onder voorbehoud van de rechten van derden te goeder trouw, zoals bepaald in artikel 43quater, §4, Strafwetboek, vereist niet dat de verbeurdverklaarde goederen eigendom zijn van de beklaagde en laat dus de mogelijkheid open dat goederen worden verbeurdverklaard waarop een persoon die geen partij was in het strafproces, nadien een eigendomsaanspraak laat gelden; aldus staat het feit dat die derde niet zelf is vervolgd voor het feit dat aan de verbeurdverklaring ten grondslag ligt, de regelmatigheid van die straf niet in de weg; het feit dat het openbaar ministerie die persoon niet heeft opgeroepen overeenkomstig artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan eventueel aanleiding geven tot schadevergoeding, maar heeft evenmin tot gevolg dat de verbeurdverklaring niet regelmatig is bevolen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 5ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek
- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

EUROPEES AANHOUDBEVEL

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Arrest dat de tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel beveelt - Cassatieberoep - Vorm voor de neerlegging van de memorie - Memorie overgelegd per fax of e-mail - Ontvankelijkheid

De behoorlijk ondertekende memorie dient in origineel te worden neergelegd; de memories die per fax of e-mail worden overgelegd, voldoen bijgevolg niet aan het wettelijk voorschrift, ook al bevatten ze een afbeelding of een facsimile van de handtekening van de auteur (1). (1) Zie Cass. 15 februari 2012, AR P.11.1832.F, AC 2012, nr. 107.

- Art. 18, § 2 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 429, eerste lid Wetboek van Strafvordering

6 april 2022

P.22.0435.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.11](#)

AC nr. ...

- Verstrijken van de termijn van 15 dagen voor de uitspraak over de tenuitvoerlegging van het bevel - Invrijheidstelling van de betrokkene - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Onderzoeksopdracht van de kamer van inbeschuldigingstelling - Ontbreken van een beslissing over de tenuitvoerlegging van het bevel

Uit de samenlezing van de artikelen 16, § 5, en 17 Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat ingeval van hoger beroep door het openbaar ministerie tegen de beslissing tot invrijheidstelling van de onderzoeksrechter op grond van artikel 16, § 5, Wet Europees Aanhoudingsbevel, de kamer van inbeschuldigingstelling zich niet enkel moet uitspreken over de hechtenistoestand van de betrokkene, maar ook over de tenuitvoerlegging van het Europees Aanhoudingsbevel (1). (1) S. VANDROMME, "Beslissingsbevoegdheid inzake detentie en vrijheid onder voorwaarden in het raam van een procedure strekkende tot de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel", RW 2005-06, 1548, nr. 18; D. VAN DAELE, "België en het Europees aanhoudingsbevel: een commentaar bij de wet van 19 december 2003", T. Strafr. 2005, 171, nr. 35; J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, 160-16; S. DEWULF, Overlevering, APR, 2020, nr. 243, p. 221; M.A.BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 2117.

- Artt. 16, § 5, en 17 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

5 april 2022

P.22.0406.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.15](#)

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Beschikking van de raadkamer - Hoger beroep - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Verzoekschrift dat geldt als memorie

Het verzoekschrift met cassatiemiddelen dat met de verklaring van cassatieberoep is neergelegd op de griffie van het hof van beroep en dat samen met het dossier binnen de termijn op de griffie van het Hof is toegekomen, kan gelden als memorie in de zin van artikel 18, § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel (1). (Impliciete oplossing). (1) In casu blijkt uit het dossier dat voormeld verzoekschrift is neergelegd op de dag van de verklaring van cassatieberoep. Zie a contrario Cass. 16 november 2010, AR P.10.1730.N, AC 2010, nr. 678 en noot: "Het verzoekschrift met cassatiemiddelen dat niet is neergelegd ter griffie van het hof van beroep samen met het cassatieberoep, kan niet als memorie gelden in de zin van artikel 18, § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel, en is niet ontvankelijk ook al is het samen met het dossier binnen de termijn toegekomen op de griffie van het Hof".

- Art. 18, § 2 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

26 januari 2022

P.22.0073.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Uitvoerbaar vonnis - Exequatur - Geen vermelding in het Europees aanhoudingsbevel van de verjaring van de straf volgens het recht van de uitvaardigende Staat

Noch artikel 8.1 van het Kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, noch artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel, noch enige andere bepaling van het Kaderbesluit en van de wet verplichten de uitvaardigende autoriteit in het Europees aanhoudingsbevel te verduidelijken dat de bij uitvoerbaar vonnis uitgesproken straf niet is verjaard volgens het recht van de uitvaardigende Staat, en geen enkele bepaling staat de uitvoerende autoriteit toe het Europees aanhoudingsbevel niet uit te voeren wanneer het die inlichting niet bevat; (1) krachtens artikel 4, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel dient het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel die tenuitvoerlegging te weigeren ingeval de straf volgens het Belgisch recht is verjaard en de Belgische gerechten bovendien bevoegd zijn om kennis te nemen van de feiten; het Kaderbesluit 2002/584 en de Wet Europees Aanhoudingsbevel bevatten, betreffende de verplichte of de facultatieve grond om het Europees aanhoudingsbevel niet ten uitvoer te leggen, echter geen enkele bepaling over het feit dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard zou zijn volgens het recht van de uitvaardigende Staat (2). (1) Zie Cass. 10 augustus 2016, AR P.16.0889.N, AC 2016, nr. 443; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 2086. Die wettelijke bepaling vervangt het stelsel van de enkelvoudige verjaring door dat van de dubbele verjaring (d.w.z. volgens de Belgische wet en volgens de wet van de verzoekende Staat), dat doorslaggevend was in het oude uitleveringsrecht, behalve wanneer de feiten onder de bevoegdheid van de Belgische gerechten vallen (zie S. DEWULF, "Overlevering", APR, Wolters Kluwer, 2020, nr. 182, dat verwijst naar J. VAN GAEVER, *Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk*, Coll. Recht en Praktijk, Kluwer, 2013, nr. 138). (2) Artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel somt de gegevens op die het Europees aanhoudingsbevel moet bevatten (zie art. 8.1, c) en f), Kaderbesluit 2002/584). Daarin wordt inderdaad met name "de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis, een aanhoudingsbevel of elke andere uitvoerbare rechterlijke beslissing" vermeld, maar niet de opgave van de datum waarop de verjaring bereikt zal zijn. Het OM heeft daaruit afgeleid dat het Europees aanhoudingsbevel geen betrekking kan hebben op de tenuitvoerlegging van een straf die volgens de wet van de verzoekende Staat is verjaard, aangezien de rechterlijke beslissing waarbij die straf is

opgelegd niet meer uitvoerbaar is, maar dat het Belgische onderzoeksgerecht daarom nog niet bevoegd is om na te gaan of die verjaring is bereikt, noch verplicht is om dringend bijkomende inlichtingen te vragen. Het lijkt daarentegen wel aangewezen dat het openbaar ministerie de autoriteiten van de uitvaardigende Staat dringend raadpleegt wanneer de persoon die onder Europees aanhoudingsbevel staat geloofwaardig aanvoert dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard en derhalve niet-uitvoerbaar is volgens het recht van die Staat. "Artikel 2, § 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel vereist niet dat het Europees aanhoudingsbevel opgave doet van de verjaringstermijn van de in de uitvaardigende Staat uitgesproken straf [maar] deze bepaling verhindert het onderzoeksgerecht niet de verjaringstermijn te beoordelen op grond van bijkomende informatie die nadien door de autoriteiten van die Staat wordt meegedeeld en aan de tegenspraak van de partijen is onderworpen." (Cass. 11 december 2012, AR P.12.1816.N, AC 2012, nr. 683 [§ 3], en verwijzingen in noot). In die zin oordeelt het Hof dat "wanneer de autoriteiten [van de verzoekende Staat] hebben meegedeeld dat geen van de straffen die in de verschillende uitgevaardigde Europese aanhoudingsbevelen worden bedoeld volgens het recht [van die Staat] is verjaard, het onderzoeksgerecht, gelet op het beginsel van het onderling vertrouwen tussen de lidstaten, niet verder hoeft na te gaan of de uitgesproken straf effectief is en, met name, van de uitvaardigende gerechtelijke autoriteit evenmin de overlegging van de veroordeling en van het strafblad van de eiser hoeft te vragen". (Cass. 8 juli 2020, AR P.20.0699.F, AC 2020, nr. 465).

- Art. 2 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 8.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

26 januari 2022

P.22.0073.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11

AC nr. ...

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Onderzoeksgerecht - Bevoegdheden

Het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel beschikt niet over een discretionaire bevoegdheid om die tenuitvoerlegging toe te kennen of te weigeren; onder voorbehoud van de door artikel 4 tot 7 Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalde verplichte of facultatieve weigeringsgronden is de tenuitvoerlegging verplicht wanneer de door die wet bepaalde voorwaarden zijn vervuld; (1) behoudens de voormelde weigeringsgronden is dit het geval wanneer het voor de tenuitvoerlegging van een straf uitgevaardigde Europees aanhoudingsbevel de gegevens bevat die zijn opgesomd in artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel, waaronder de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis en de uitgesproken straf, wanneer het een vrijheidsbenemende straf van minstens vier maanden is en de andere voorwaarden van de Wet Europees Aanhoudingsbevel zijn vervuld. (1) Zie Cass. 13 december 2006, AR P.06.1557.F, AC 2006, nr. 648, met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas; HvJ-EU 6 december 2018, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991 [punt 41], dat uitspraak doet over een door het Hof gestelde prejudiciële vraag (Cass. 29 augustus 2018, AR P.18.0902.N, AC 2018, nr. 438; Cass. 22 januari 2019, AR P.18.0902.N, AC 2019, nr. 37), dat verwijst naar HvJ-EU 25 juli 2018, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586 [punt 41 en daarin geciteerde rechtspraak].

- Artt. 2 tot 7 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Verplichting van de onderzoeksgerechten om dringend bijkomende inlichtingen te vragen - (Geen) bijkomende vermeldingen over de verjaring van de straf volgens het recht van de uitvaardigende Staat

Uit geen enkele bepaling van het Kaderbesluit 2002/584 van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten of van de Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat het onderzoeksgerecht dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel krachtens artikel 15.2 van het Kaderbesluit, dringend bijkomende inlichtingen over de verjaring van de straf moet vragen wanneer het vaststelt dat het Europees aanhoudingsbevel alle bij artikel 8.1 van het Kaderbesluit voorgeschreven vermeldingen bevat, waaronder de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis en de uitgesproken straf met een duur van minstens vier maanden (1). (1) Artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel somt de gegevens op die het Europees aanhoudingsbevel moet bevatten (zie art. 8.1, c) en f), Kaderbesluit 2002/584). Daarin wordt inderdaad met name "de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis, een aanhoudingsbevel of elke andere uitvoerbare rechterlijke beslissing" vermeld, maar niet de opgave van de datum waarop de verjaring bereikt zal zijn. Het OM heeft daaruit afgeleid dat het Europees aanhoudingsbevel geen betrekking kan hebben op de tenuitvoerlegging van een straf die volgens de wet van de verzoekende Staat is verjaard, aangezien de rechterlijke beslissing waarbij die straf is opgelegd niet meer uitvoerbaar is, maar dat het Belgische onderzoeksgerecht daarom nog niet bevoegd is om na te gaan of die verjaring is bereikt, noch verplicht is om dringend bijkomende inlichtingen te vragen. Het lijkt daarentegen wel aangewezen dat het openbaar ministerie de autoriteiten van de uitvaardigende Staat dringend raadpleegt wanneer de persoon die onder Europees aanhoudingsbevel staat geloofwaardig aanvoert dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard en derhalve niet-uitvoerbaar is volgens het recht van die Staat. "Artikel 2, § 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel vereist niet dat het Europees aanhoudingsbevel opgave doet van de verjaringstermijn van de in de uitvaardigende Staat uitgesproken straf [maar] deze bepaling verhindert het onderzoeksgerecht niet de verjaringstermijn te beoordelen op grond van bijkomende informatie die nadien door de autoriteiten van die Staat wordt meegedeeld en aan de tegenspraak van de partijen is onderworpen." (Cass. 11 december 2012, AR P.12.1816.N, AC 2012, nr. 683 [§ 3], en verwijzingen in noot). In die zin oordeelt het Hof dat "wanneer de autoriteiten [van de verzoekende Staat] hebben meegedeeld dat geen van de straffen die in de verschillende uitgevaardigde Europese aanhoudingsbevelen worden bedoeld volgens het recht [van die Staat] is verjaard, het onderzoeksgerecht, gelet op het beginsel van het onderling vertrouwen tussen de lidstaten, niet verder hoeft na te gaan of de uitgesproken straf effectief is en, met name, van de uitvaardigende gerechtelijke autoriteit evenmin de overlegging van de veroordeling en van het strafblad van de eiser hoeft te vragen". (Cass. 8 juli 2020, AR P.20.0699.F, AC 2020, nr. 465).

- Artt. 8.1 en 15.2 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

EUROPESE UNIE

VERDRAGSBEPALINGEN

Verdragsbepalingen - Instellingen - Hof van Justitie - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Miskenning van de persoonlijke levenssfeer en verwerking van persoonsgegevens - Doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming - Nationale bewijsuitsluitingsregel - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Sanctie

Het beginsel van de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie (1), vereist niet dat een nationale bewijsuitsluitingsregel, dit is hier artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, steeds een sanctie bepaalt voor bewijsmateriaal dat is verkregen met miskenning van de persoonlijke levenssfeer en de verwerking van persoonsgegevens zoals beschermd door het Unierecht; meer specifiek is een sanctie niet vereist wanneer de Belgische rechter oordeelt dat het bewijsmateriaal geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarde miskent of dat de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs niet heeft aangetast of dat het gebruik van het bewijsmateriaal, in verhouding tot het geheel van de gegevens van het strafdossier, niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, die beoordeling immers inhoudend dat het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal geen ongerechtvaardigd nadeel toebrengt aan de beklaagde. (1) Zie HvJ 6 oktober 2020, gevoegde zaken C-511/18, C-512/18 en C-520/18, La Quadrature du Net e.a., nr. 221–228, www.curia.europa.eu; HvJ 2 maart 2021, zaak C-746/18, Prokuratuur, nr. 41–44, www.curia.europa.eu.

29 maart 2022

P.22.0078.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.15

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Instellingen - Hof van Justitie - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Recht op een eerlijk proces - Criteria - Gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming - Aanvoering - Beoordeling door de rechter

De rechter die wordt geconfronteerd met onregelmatig bewijsmateriaal dat niet nietig of onbetrouwbaar is en die dat bewijsmateriaal doorslaggevend acht voor de beslissing over de schuldigverklaring, oordeelt op grond van de concrete gegevens van de zaak en in het licht van de gehele procedure onaantastbaar of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces en de rechter kan daarbij een afweging maken tussen een geheel van gegevens die eigen zijn aan de hem voorgelegde zaak, zoals de stand van de wetgeving op het moment van de onregelmatigheid, het feit dat de onregelmatigheid niet opzettelijk of ingevolge een niet te verontschuldigen nalatigheid is begaan en het feit dat de beklaagde voor de rechter tegenspraak heeft kunnen voeren over het bewijsmateriaal; de rechter moet zijn beslissing niet motiveren aan de hand van welbepaalde vaste criteria, maar uit zijn beslissing moet wel blijken dat hij, wanneer dat voor hem is aangevoerd, in het bijzonder rekening heeft gehouden met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming; evenmin dient de beslissing over de bewijsuitsluiting enkel te worden gesteund op het al dan niet voldoen aan een welbepaald criterium, maar kan de rechter meerdere criteria in hun onderling verband beoordelen en kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van het andere versterken, vervolledigen of verduidelijken en het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die niet te verzoenen zijn met het recht op een eerlijk proces (1). (1) Zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1353.N, AC 2022, nr. 60, met concl. OM; Cass. 11 januari 2022, AR P.21.1245.N, AC 2022, nr. 14.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

29 maart 2022

P.21.1422.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Instellingen - Hof van Justitie - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Ernst van het misdrijf - Toepassing

Het enkele feit dat de algemene en ongedifferentieerde bewaarplicht van communicatiegegevens door telecomoperatoren in strijd is met het Unierecht zoals uitgelegd door het Hof van Justitie en een miskenning uitmaakt van het recht op de bescherming van het privéleven en van de persoonsgegevens van een gemeenschap van burgers, heeft niet tot gevolg dat die onregelmatigheid steeds de ernst van het door een beklaagde gepleegd misdrijf overstijgt.

29 maart 2022

P.21.1422.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Beleid - Onthaalrichtlijn - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Artikel 9.3 Onthaalrichtlijn

De noodzakelijke band tussen de vereiste toetsing "op korte termijn" van de rechtmatigheid van een vrijheidsberoving en het bestaan van een actieve titel voor de aan die toetsing onderworpen vasthouding blijkt ook uit artikel 9.3 Onthaalrichtlijn; krachtens die bepaling moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de inbewaringstelling met spoed wordt getoetst door een rechter, zo spoedig mogelijk bij aanvang van de vrijheidsberoving, of dat aan de vreemdeling het recht wordt toegekend hiertoe een procedure in te leiden, waarbij artikel 9.3 hieraan toevoegt dat de vreemdeling onmiddellijk in vrijheid wordt gesteld indien de toetsing, die spoedig moet gebeuren, leidt tot de vaststelling dat de vasthouding onrechtmatig is.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 9, § 3 Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herschikking)

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Instellingen - Hof van Justitie - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Recht op een eerlijk proces - Criteria - Gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming - Aanvoering - Beoordeling door de rechter

De rechter die wordt geconfronteerd met onregelmatig bewijsmateriaal dat niet nietig of onbetrouwbaar is en die dat bewijsmateriaal doorslaggevend acht voor de beslissing over de schuldigverklaring, oordeelt op grond van de concrete gegevens van de zaak en in het licht van de gehele procedure onaantastbaar of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces en de rechter kan daarbij een afweging maken tussen een geheel van gegevens die eigen zijn aan de hem voorgelegde zaak, zoals de stand van de wetgeving op het moment van de onregelmatigheid, het feit dat de onregelmatigheid niet opzettelijk of ingevolge een niet te verontschuldigen nalatigheid is begaan en het feit dat de beklaagde voor de rechter tegenspraak heeft kunnen voeren over het bewijsmateriaal; de rechter moet zijn beslissing niet motiveren aan de hand van welbepaalde vaste criteria, maar uit zijn beslissing moet wel blijken dat hij, wanneer dat voor hem is aangevoerd, in het bijzonder rekening heeft gehouden met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming; evenmin dient de beslissing over de bewijsuitsluiting enkel te worden gesteund op het al dan niet voldoen aan een welbepaald criterium, maar kan de rechter meerdere criteria in hun onderling verband beoordelen en kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van het andere versterken, vervolledigen of verduidelijken (1). (1) Zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1353.N, AC 2022, nr. 60, met concl. OM; Cass. 11 januari 2022, AR P.21.1245.N, AC 2022, nr. 14.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

29 maart 2022

P.22.0078.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.15](#)

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Instellingen - Hof van Justitie - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming - Doorslaggevend karakter van het bewijs - Uitsluiting

De doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie (1), verplicht de rechter niet om in strijd met het Unierecht verkregen communicatiegegevens die de speurders op het spoor van een verdachte hebben gezet, maar voor het overige niet doorslaggevend zijn voor de beslissing over diens schuldigverklaring, uit het bewijs te weren indien de betrokkene niet is gehinderd in zijn mogelijkheid om over die gegevens tegenspraak te voeren en er is voldaan aan de andere voorwaarden van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering. (1) Zie HvJ 6 oktober 2020, gevoegde zaken C-511/18, C-512/18 en C-520/18, La Quadrature du Net e.a., nr. 221–228, www.curia.europa.eu; HvJ 2 maart 2021, zaak C-746/18, Prokuratuur, nr. 41–44, www.curia.europa.eu.

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJ

GEVOLGEN (PERSONEN, GOEDEREN, VERBINTENISSEN)

Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Personen - Gefailleerde - Kwijtschelding - Toekenning

Zelfs wanneer de uitoefening van het recht van de gefailleerde om de kwijtschelding te vorderen als rechtsmisbruik wordt aangemerkt, kan de kwijtschelding alleen worden geweigerd indien de gefailleerde kennelijk grove fouten heeft begaan die hebben bijgedragen tot het faillissement (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2024, nr 512 .

- Art. XX.173, §§ 2 en 3 Wetboek van economisch recht

28 juni 2024

C.23.0288.F

ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240628.1F.8

AC nr. ...

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN

GEMEENTEBELASTINGEN

Gemeentebelastingen - Reglement - Bekendmaking - Bewijs - Register van bekendmakingen - Ingebonden register

De bekendmaking en de datum van bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden moeten blijken uit de aantekening in een speciaal door de gemeentesecretaris daartoe gehouden register; het is niet vereist dat het register met de in volgorde van bekendmaking genummerde aantekeningen op voorhand wordt ingebonden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 663.

- Artt. 1 tot 3 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden
- Art. L 1133-2 Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

20 oktober 2022

F.21.0066.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.1F.5](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Belasting op drijfkracht - Directe belasting - Aard en grondslag

De belasting op drijfkracht wordt gevestigd op een toestand van duurzame aard, namelijk die waarin de belastingplichtige zich bevindt door de drijfkracht die hij voor de uitoefening van zijn beroep tijdens het aanslagjaar moet gebruiken, dat die belasting derhalve een directe belasting is en dat de grondslag ervan bestaat in de kracht van de motoren die gebruikt zijn tijdens het jaar voorafgaand aan dat waarnaar het aanslagjaar wordt genoemd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 789 .

- Artt. 1, eerste en tweede lid, 2 en 3 Gemeentetaks nr. 17/1 van 30 april 2012 van de gemeenteraad van de stad Charleroi
- Artt. 1, eerste en tweede lid, 2 en 3 Belastingvordering 30 april 2012

1 december 2022

F.21.0041.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221201.1F.5](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Belasting op drijfkracht - Niet terugwerkende kracht van wetten en verordnungsbesluiten - Belastbaar tijdperk - Tijdstip van aanvang op één januari van het aanslagjaar waarin zij in werking is getreden

Een belastingreglement kan, zonder terugwerkende kracht te hebben, een directe belasting invoeren waarvan het belastbaar tijdperk begint op de eerste januari van het aanslagjaar waarin het in werking is getreden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 789.

- Artt. 1, eerste en tweede lid, 2 en 3 Gemeentetaks nr. 17/1 van 30 april 2012 van de gemeenteraad van de stad Charleroi
- Artt. 1, eerste en tweede lid, 2 en 3 Belastingvordering 30 april 2012

1 december 2022

F.21.0041.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221201.1F.5](#)

AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Reglement - Bekendmaking - Bewijs - Register van bekendmakingen - Ondertekeningen - Verhinderd secretaris - Waarnemend secretaris - Vermeldingen

In geval van afwezigheid van de secretaris of vacature wordt het uittreksel uit het register van bekendmakingen ondertekend door de waarnemend gemeentesecretaris, zonder dat het uittreksel uit het register van bekendmakingen betreffende het gemeentereglement moet worden voorafgegaan door de vermelding van de ontvangen opdracht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 663.

- Art. L 1124-19 Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

20 oktober 2022

F.21.0066.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.1F.5

AC nr. ...

GERECHTSKOSTEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Bijdrage aan het Bijzonder Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden - Veroordeling - Verbeterend vonnis - Veroordeling tot twee bijdragen - (Geen) Wettigheid

De rechter die in een verbeterend vonnis een tweede veroordeling tot betaling van een bijdrage aan het Fonds uitspreekt, terwijl zijn eerste beslissing slechts één bijdrage bevatte, wijzigt de in zijn eerste beslissing bevestigde rechten.

- Art. 794 Gerechtelijk Wetboek

26 januari 2022

P.21.0838.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Strafvordering - Vervolgving voor meerdere telastleggingen - Vrijspraak van bepaalde telasteleggingen en veroordeling voor andere - Veroordeling tot de kosten - Verdeling - Onaantastbare beoordeling door de rechter

Wanneer een beklaagde wegens meerdere telastleggingen wordt vervolgd, van sommige wordt vrijgesproken en aan de andere schuldig wordt verklaard, oordeelt de rechter op onaantastbare wijze of en in welke mate de kosten van de strafvordering zijn veroorzaakt door de telastlegging waaraan hij schuldig werd verklaard; de artikelen 162 en 194 Wetboek van Strafvordering leggen de verdeling van deze kosten niet op (1). (1) Cass. 4 januari 2011, AR P.10.1198.N, AC 2011, nr. 3.

- Artt. 162, eerste lid, en 194 Wetboek van Strafvordering

6 april 2022

P.21.0975.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Procedure voor de feitenrechter - Strafvordering - Veroordeling voor meerdere telastleggingen - Vrijspraak van bepaalde telasteleggingen en veroordeling voor andere - Veroordeling tot de kosten - Verdeling - Verplichting - Motivering

De regel volgens welke de beklaagde niet wordt veroordeeld tot de kosten betreffende de telastlegging waarvan hij werd vrijgesproken, sluit niet uit dat hij tot alle kosten wordt veroordeeld op voorwaarde dat de rechter vaststelt dat al die kosten zijn veroorzaakt door het bewezen verklaarde misdrijf; bij gebrek aan conclusie over dit punt, moet de rechter de veroordeling tot de kosten niet in het bijzonder motiveren (1). (1) Cass. 17 januari 2006, AR P.05.1118.N, AC 2006, nr. 38.

- Artt. 162, eerste lid, en 194 Wetboek van Strafvordering

6 april 2022

P.21.0975.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Burgerlijke partij die de veroordeling van de beklaagde tot de gerechtskosten vordert - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - Beschikkingsbeginsel - (Geen) ultra petita

Krachtens artikel 1018, 6°, Gerechtelijk Wetboek omvatten de kosten de in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bepaalde rechtsplegingsvergoeding; wanneer de burgerlijke partij in haar conclusie in hoger beroep de veroordeling van de beklaagde "tot alle kosten en tot de kosten van de twee aanleggen" vordert, mist het middel, dat miskenning van het beschikkingsbeginsel aanvoert en het bestreden arrest verwijt aan de burgerlijke partij een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen voor de twee aanleggen terwijl zij dit niet voor het hof van beroep had gevorderd, feitelijke grondslag (1). (1) De eiser verweet het arrest aldus uitspraak te doen ultra petita. Echter, "aangezien artikel 1017 [eerste lid] Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat ieder vonnis zelfs ambtshalve de in het ongelijk gestelde partij, in de regel, in de kosten verwijst (...) schendt de rechter die een der partijen in de kosten verwijst art. 1138, 2°, Ger.W. niet doordat hij uitspraak zou hebben gedaan over niet gevorderde zaken of doordat hij meer zou hebben toegekend dan was gevorderd" (Cass. 9 november 1979, AC 1979-80, nr. 165; zie Cass. 16 december 2004, AR C.02.0212.N-C.02.0251.N, AC 2004, nr. 614, waaruit blijkt "de rechter die de kosten vereffent, geen uitspraak doet over een rechtsvordering"; Cass. 16 mei 1974, AC 1974, 1036). Bovendien, "de strafrechter kan op grond van artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek de in het ongelijk gestelde beklaagde, burgerlijk aansprakelijke partij of voor de beklaagde tussengekomen partij ambtshalve tot een rechtsplegingsvergoeding veroordelen ten voordele van de in het gelijk gestelde burgerlijke partij" (Cass. 7 mei 2013, AR P.12.0753.N, AC 2013, nr. 284; Cass. 20 januari 2010, AR P.09.1146.F, AC 2010, nr. 47, met concl. van procureur-generaal LECLERCQ op datum in Pas.). Het openbaar ministerie heeft hieruit afgeleid dat het middel, dat uitgaat van andere juridische beginselen, faalt naar recht.

- Art. 162bis Wetboek van Strafvordering

- Artt. 1018, 6°, 1022 en 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

30 maart 2022

P.21.1028.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.13

AC nr. ...

GRIFFIE - GRIFFIER

- Verhoor van de getuige ter rechtszitting - Weergave in het proces-verbaal van de terechtzitting - Duiding van de verklaring door de vonnisrechter

Het proces-verbaal van de rechtszitting moet geen letterlijke weergave bevatten van de bewoordingen waarin een getuige zijn verklaringen ter rechtszitting aflegt; het volstaat dat het proces-verbaal een accurate neerslag van die verklaringen weergeeft; de rechter kan die weergave in een latere beslissing nuanceren, duiden of vervolledigen volgens hetgeen hij zelf op de rechtszitting heeft waargenomen, in zoverre de rechter daardoor aan dat proces-verbaal geen draagwijdte geeft die met de bewoordingen ervan niet te verenigen is.

- Artt. 155 en 190 Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.1328.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.2

AC nr. ...

- Verhoor van de getuige ter rechtszitting - Weergave in het proces-verbaal van de terechtzitting - Duiding van de verklaring door de vonnisrechter

Het proces-verbaal van de rechtszitting moet geen letterlijke weergave bevatten van de bewoordingen waarin een getuige zijn verklaringen ter rechtszitting aflegt; het volstaat dat het proces-verbaal een accurate neerslag van die verklaringen weergeeft; de rechter kan die weergave in een latere beslissing nuanceren, duiden of vervolledigen volgens hetgeen hij zelf op de rechtszitting heeft waargenomen, in zoverre de rechter daardoor aan dat proces-verbaal geen draagwijdte geeft die met de bewoordingen ervan niet te verenigen is.

- Artt. 155 en 190 Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.1328.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.18

AC nr. ...

GRONDWET

GRONDWET 1994 (ART. 1 TOT 99)

Art. 11 - Non-discriminatie - Hof van assisen - Behandeling ter zitting - Veiligheid - Beschuldigde achter een glazen wand

Wanneer de beschuldigde, die aanvoert dat hij ongelijk wordt behandeld ten aanzien van een beklaagde die voor een ander strafgerecht verschijnt, de verwijdering vordert van de glazen wand waarachter hij tijdens de rechtspleging voor het hof van assisen om veiligheidsredenen is geplaatst, wordt de verwerping van dat verzoek afdoende verantwoord met de redenen dat de specifieke veiligheidsmaatregelen die bij de berechting van een criminele zaak voor het hof van assisen worden genomen, namelijk de plaatsing van een aparte box met een glazen wand waarachter de beschuldigde plaatsneemt, tot een goede rechtsbedeling bijdragen, in het belang van de leden van het hof, het publiek en de gezworenen, die beschermd moeten kunnen worden in de uitoefening van hun gerechtelijk ambt, zonder hierbij aan enige angst te worden blootgesteld, dat die maatregelen worden verantwoord door een "een mogelijke graad van gevaarlijkheid" die op de correctionele rechtszittingen van de rechtbanken of hoven van beroep niet in dezelfde mate aanwezig is en, dat de geplaatste glazen wand het beginsel van het mondeling debat niet miskent, aangezien deze inrichting toelaat de eiser te zien en te horen, evenmin als het vermoeden onschuld, dat niet wordt beïnvloed door de glazen wand, of het recht van verdediging, aangezien de beschuldigde, door de opening in de glazen wand, in alle vertrouwelijkheid kan communiceren met zijn raadsman (1). (1) Zie concl."in hoofdzaak" OM in Pas. 2022 nr. 232.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

30 maart 2022

P.22.0092.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.2

AC nr. ...

Art. 10 - Gelijkheid voor de wet - Hof van assisen - Behandeling ter zitting - Veiligheid - Beschuldigde achter een glazen wand

Wanneer de beschuldigde, die aanvoert dat hij ongelijk wordt behandeld ten aanzien van een beklaagde die voor een ander strafgerecht verschijnt, de verwijdering vordert van de glazen wand waarachter hij tijdens de rechtspleging voor het hof van assisen om veiligheidsredenen is geplaatst, wordt de verwerping van dat verzoek afdoende verantwoord met de redenen dat de specifieke veiligheidsmaatregelen die bij de berechting van een criminele zaak voor het hof van assisen worden genomen, namelijk de plaatsing van een aparte box met een glazen wand waarachter de beschuldigde plaatsneemt, tot een goede rechtsbedeling bijdragen, in het belang van de leden van het hof, het publiek en de gezworenen, die beschermd moeten kunnen worden in de uitoefening van hun gerechtelijk ambt, zonder hierbij aan enige angst te worden blootgesteld, dat die maatregelen worden verantwoord door een "een mogelijke graad van gevaarlijkheid" die op de correctionele rechtszittingen van de rechtbanken of hoven van beroep niet in dezelfde mate aanwezig is en, dat de geplaatste glazen wand het beginsel van het mondeling debat niet miskent, aangezien deze inrichting toelaat de eiser te zien en te horen, evenmin als het vermoeden onschuld, dat niet wordt beïnvloed door de glazen wand, of het recht van verdediging, aangezien de beschuldigde, door de opening in de glazen wand, in alle vertrouwelijkheid kan communiceren met zijn raadsman (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022 nr. 232.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

30 maart 2022

P.22.0092.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.2](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE)

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Strafzaken - Hoger beroep - Grievensformulier - Grieven - Eis, exceptie of verweer - Motiveringsplicht

Uit artikel 149 Grondwet volgt dat in de mate dat een appellant in een grievensformulier niet alleen zijn grieven aanduidt, maar ook een duidelijke eis, exceptie of verweer formuleert, de appelrechter daarop moet antwoorden; artikel 149 Grondwet houdt echter niet in dat de rechter moet antwoorden op een aanvoering waaruit de appellant geen rechtsgevolg voor de te nemen beslissing afleidt.

29 maart 2022

P.21.1640.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.17](#)

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Grondwettelijk Hof - Grenzen van het grondwettigheidsstoezicht

Artikel 149 Grondwet maakt geen deel uit van de door artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof bedoelde bepalingen die de grenzen van het aan dat gerecht voorbehouden grondwettigheidsstoezicht afbakenen.

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

26 januari 2022

P.21.1688.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.10](#)

AC nr. ...

GRONDWETTELIJK HOF

- Grenzen van het grondwettigheidsstoezicht - (Geen) Artikel 149 Grondwet

Artikel 149 Grondwet maakt geen deel uit van de door artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof bedoelde bepalingen die de grenzen van het aan dat gerecht voorbehouden grondwettigheidsstoezicht afbakenen.

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

26 januari 2022

P.21.1688.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.10

AC nr. ...

HELING

- Witwassen - Eerste witwasmisdrijf - Voorwerp van het witwasmisdrijf - Vermogensvoordeel verkregen uit het witwasmisdrijf

Het voorwerp van het witwasmisdrijf voorzien in artikel 505, eerste lid, 2°, Strafwetboek, zoals bepaald door artikel 505, zevende lid, Strafwetboek, bestaat uit het gehele wederrechtelijke vermogensvoordeel dat de beklaagde koopt, ruilt, of om niet ontvangt, bezit, bewaart of beheert; de verdere besteding ervan is niet het witgewassen vermogensvoordeel, maar eventueel een wederrechtelijk vermogensvoordeel uit het witwasmisdrijf zelf; het voorwerp van het witwasmisdrijf is dus niet beperkt tot het bedrag van de besteding.

- Art. 505, eerste lid, 2°, en zevende lid Strafwetboek
- Art. 42, 1° en 3° Strafwetboek

29 maart 2022

P.21.1628.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.19

AC nr. ...

HERZIENING

ALGEMEEN

Algemeen - Opeenvolgende verzoeken - Gezag van gewijsde - Toepassing

Het gezag van gewijsde van het arrest dat een verzoek tot herziening verwerpt, kan het opnieuw instellen van het verzoek verhinderen betreffende de punten die eerder tot staving van het afgewezen verzoek werden aangevoerd (1). (1) Het OM voerde aan dat dit in casu het geval is omdat uit het nieuwe verzoek niet blijkt dat de intussen door de wet van 11 juli 2018 ingevoerde wijzigingen van die aard zijn dat ze enige invloed kunnen hebben op de beoordeling van de gegevens die reeds werden aangevoerd tot staving van het vorige verzoek dat bij arrest van het Hof van 9 januari 2008 werd verworpen. (MNB)

- Art. 443 Wetboek van Strafvordering

30 maart 2022

P.21.0916.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.12

AC nr. ...

Algemeen - Als herzieningsgrond aangevoerde feitelijke omstandigheid - Gegeven dat de rechter bij de behandeling ter rechtszitting niet bekend was en waarvan de veroordeelde het bestaan niet heeft kunnen aantonen ten tijde van het geding

Volgens de parlementaire voorbereiding van de wet van 11 juli 2018 omvat het begrip "gegeven dat de rechter bij de behandeling ter rechtszitting niet bekend was en waarvan de veroordeelde het bestaan niet heeft kunnen aantonen ten tijde van het geding" zowel een nieuwe feitelijke omstandigheid als een gewijzigd deskundigeninzicht; om als herzieningsgrond te kunnen dienen, moet het onbekende gegeven dat tijdens het geding niet kon worden aangetoond, relevant zijn, namelijk dat dit gegeven aanleiding moet geven tot het ernstige vermoeden dat, indien het bekend was geweest, de behandeling van de zaak zou hebben geleid tot de vrijspraak, het ontslag van rechtsvervolging, de verjaring van de strafvordering of de toepassing van een minder strenge straf (1); zowel krachtens de oude als krachtens de nieuwe wet moet de feitelijke omstandigheid die als grond tot herziening wordt aangevoerd dus het nieuwe, aannemelijke en relevante karakter hebben dat vereist is om redelijke twijfel over de uitkomst van de bedoelde procedure te doen ontstaan; dat is niet het geval voor een feit dat tijdens het geding aan de tegenspraak van de partijen werd of kon worden voorgelegd, een feit dat de beschuldigde tijdig heeft kunnen aantonen, een feit dat de eiser tot herziening op onnauwkeurige of hypothetische wijze of zonder enige objectivering aanvoert, of nog een feit dat tot een cirkelredenering kan worden herleid. (1) Zie Memorie van toelichting, Parl.St. Kamer 54-2969/1, p. 11.

- Art. 443, eerste lid, 3° Wetboek van Strafvordering

30 maart 2022

P.21.0916.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.12

AC nr. ...

HOF VAN ASSISEN

ALGEMEEN

Algemeen - Wraking en vervanging van een gezworene tijdens de beraadslaging zonder opmerkingen van de partijen, die zijn gehoord - Veroordeling - Cassatieberoep - Middel dat kritiek oefent op de samenstelling van de jury - Nieuw middel

Het middel dat de samenstelling van de assisenjury bekritiseert, terwijl de eiser de mogelijkheid heeft gehad om gezworenen te wraken en niet blijkt dat hij die samenstelling voor het hof van assisen heeft bekritiseerd, is nieuw en bijgevolg niet ontvankelijk ; dit is het geval wanneer een gezworene werd gewraakt en vervangen door een plaatsvervangende gezworene tijdens de beraadslaging en de partijen, die zijn gehoord, hebben verklaard dat zij wat dat betreft geen opmerkingen hadden.

30 maart 2022

P.22.0092.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.2](#)

AC nr. ...

BEHANDELING TER ZITTING EN TUSSENARRESTEN. VERKLARING VAN DE JURY

Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Behandeling ter zitting - Veiligheid - Beschuldigde achter een glazen wand - Verantwoording

Wanneer de beschuldigde, die aanvoert dat hij ongelijk wordt behandeld ten aanzien van een beklaagde die voor een ander strafgerecht verschijnt, de verwijdering vordert van de glazen wand waarachter hij tijdens de rechtspleging voor het hof van assisen om veiligheidsredenen is geplaatst, wordt de verwerping van dat verzoek afdoende verantwoord met de redenen dat de specifieke veiligheidsmaatregelen die bij de berechting van een criminele zaak voor het hof van assisen worden genomen, namelijk de plaatsing van een aparte box met een glazen wand waarachter de beschuldigde plaatsneemt, tot een goede rechtsbedeling bijdragen, in het belang van de leden van het hof, het publiek en de gezworenen, die beschermd moeten kunnen worden in de uitoefening van hun gerechtelijk ambt, zonder hierbij aan enige angst te worden blootgesteld, dat die maatregelen worden verantwoord door een "een mogelijke graad van gevaarlijkheid" die op de correctionele rechtszittingen van de rechtbanken of hoven van beroep niet in dezelfde mate aanwezig is en, dat de geplaatste glazen wand het beginsel van het mondeling debat niet miskent, aangezien deze inrichting toelaat de eiser te zien en te horen, evenmin als het vermoeden onschuld, dat niet wordt beïnvloed door de glazen wand, of het recht van verdediging, aangezien de beschuldigde, door de opening in de glazen wand, in alle vertrouwelijkheid kan communiceren met zijn raadsman (1). (1) Zie concl."in hoofdzaak" OM in Pas. 2022 nr. 232.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

30 maart 2022

P.22.0092.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.2](#)

AC nr. ...

HOGER BEROEP

STRAFZAKEN (DOUANE EN ACCIJNZEN INBEGREPEN)

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Eenparigheidsvereiste - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest tot hervorming van de beschikking van de raadkamer die de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht handhaaft - Arrest dat de invrijheidstelling van de in verdenkinggestelde onder borgsom en onder voorwaarden beveelt - (Geen) verergering van de toestand van de in verdenkinggestelde

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling de invrijheidstelling van een in verdenkinggestelde beveelt onder naleving van bepaalde voorwaarden en na betaling van een borgsom, wijst ze een gunstigere beslissing dan die welke de handhaving van de hechtenis van de in verdenkinggestelde beveelt, ongeacht of die hechtenis wordt uitgevoerd in de gevangenis dan wel onder elektronisch toezicht; een dergelijke beslissing dient niet met eenparigheid van stemmen van de leden van het appelgerecht te worden genomen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr.825.

- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

14 december 2022

P.22.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221214.2F.12](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Aangehouden in verdenkinggestelde - Hoger beroep inzake voorlopige hechtenis - Aankondiging van het voornemen om hoger beroep in te stellen

Het arrest dat oordeelt dat de enkele omstandigheid dat de gedetineerde, in een moment van irritatie, zijn voornemen heeft aangekondigd om hoger beroep in te stellen tegen de beschikking die hem zonet was betekend, op zich niet de in artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 bepaalde verklaring van hoger beroep vormt die bepaald is in artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen, voegt geen voorwaarde toe aan de wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 561.

- Art. 1 Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen

21 september 2022

P.22.1190.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.14](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Aangehouden in verdenkinggestelde - Hoger beroep inzake voorlopige hechtenis - Verklaring gedaan aan de gevangenisdirecteur of aan zijn gemachtigde - Vorm

Krachtens artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen kunnen de gedetineerden hun verklaringen van hoger beroep in strafzaken, in de gevangenissen, binnen de openingsuren van de griffie aan de directeur van de instelling of aan zijn gemachtigde doen en wordt op grond van de verklaring van hoger beroep, uiterlijk de eerste dag volgend op die verklaring, een akte van hoger beroep opgesteld; aangezien de akte moet worden opgemaakt op grond van de verklaring, hangt het bestaan ervan af van de verwerkelijking ervan in de vorm van een te ondertekenen register of een in te vullen formulier (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 561.

- Art. 1 Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen

21 september 2022

P.22.1190.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.14](#)

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Allerlei - Grievenformulier - Grieven - Eis, exceptie of verweer - Motiveringsplicht

Uit artikel 149 Grondwet volgt dat in de mate dat een appellant in een grievenformulier niet alleen zijn grieven aanduidt, maar ook een duidelijke eis, exceptie of verweer formuleert, de appelrechter daarop moet antwoorden; artikel 149 Grondwet houdt echter niet in dat de rechter moet antwoorden op een aanvoering waaruit de appellant geen rechtsgevolg voor de te nemen beslissing afleidt.

29 maart 2022

P.21.1640.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.17](#)

AC nr. ...

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSLS

GERECHTELIJKE SCHEIDING VAN GOEDEREN

Gerechtelijke scheiding van goederen - Huwelijksvermogensstelsel van scheiding van goederen - Notariële boedelbeschrijving met eedaflegging - Bestaan van een onverdeeldheid

De boedelbeschrijving die wordt opgesteld na de ontbinding van een huwelijksvermogensstelsel strekt ertoe de omvang van het gemeenschappelijk vermogen of van de onverdeeldheid vast te stellen en dient alle gegevens te bevatten die nodig zijn voor een betrouwbaar beeld van de samenstelling, de baten en de lasten van de onverdeelde boedel (1); de omstandigheid dat het ontbonden huwelijksvermogensstelsel betrekking heeft op een stelsel van scheiding van goederen en geen gemeenschappelijk vermogen omvat, heeft niet tot gevolg dat er geen vereffening en verdeling kan worden bevolen en geen notariële boedelbeschrijving moet worden opgesteld waarbij de in artikel 1183, 11°, Gerechtelijk Wetboek voorgeschreven eed moet worden afgelegd; immers kan er bij de ontbinding van een stelsel van scheiding van goederen niet alleen sprake zijn van een onverdeeldheid tussen de partijen, maar kan er onder meer ook discussie ontstaan over het eigendomsrecht op bepaalde goederen, wat kan leiden tot de vaststelling van het bestaan van een onverdeeldheid of een directe weerslag kan hebben op de omvang ervan. (1) Cass. 1 maart 2022, AR P.21.0658.N, AC 2022, nr. 154; Cass. 14 oktober 2003, AR P.03.0548.N, AC 2003, nr. 497; Cass. 26 januari 1999, AR P.97.0485.N, AC 1999, nr. 42; Cass. 8 december 1981, AC 1981-82, nr. 233. Zie alg. S. VAN OVERBEKE, "Meineed bij verzegeling of boedelbeschrijving", Comm. Sr. 2018, 63p.

- Artt. 1175, eerste lid, en 1183, 11° Gerechtelijk Wetboek
- Art. 226 Strafwetboek
- Art. 192 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 april 2022

P.21.0908.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.14](#)

AC nr. ...

Gerechtelijke scheiding van goederen - Omvang van de onverdeeldheid na echtscheiding - Huwelijksvermogensstelsel van scheiding van goederen - Notariële boedelbeschrijving met eedaflegging - Verplichtingen van de partijen bij de aangifte van goederen

De uit de echt gescheiden partijen bij een boedelbeschrijving die wordt opgesteld naar aanleiding van de vereffening en verdeling van een gebeurlijke onverdeeldheid na de ontbinding van een stelsel van scheiding van goederen zijn ertoe gehouden om alle goederen en waarden te vermelden die kunnen leiden tot de vaststelling van het bestaan van een onverdeeldheid of die een invloed kunnen hebben op de omvang van de onverdeelde boedel; zij zijn er bovendien ook toe verplicht opgave te doen van de goederen en waarden die krachtens een wettelijke bepaling of een beding in het huwelijkscontract tot hun respectieve eigen vermogen behoren maar waarvan het eigendomsrecht door de andere partij wordt betwist.

- Artt. 1175, eerste lid, en 1183, 11° Gerechtelijk Wetboek
- Art. 226 Strafwetboek
- Art. 192 De gecoördineerde Grondwet 1994

5 april 2022

P.21.0908.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.14](#)

AC nr. ...

LEVENSONDERHOUD

- Onderhoudsgerechtigde - Vorderingsrecht - Aard - Wet 22 augustus 2002

Het in artikel 203, § 1, Oud Burgerlijk Wetboek vastgelegde verlengde recht op levensonderhoud dat op de familiale solidariteit berust, is onlosmakelijk verbonden met de persoon van de onderhoudsgerechtigde, die als enige de rechtsvordering tot vrijwaring van dat recht kan instellen; noch artikel 8 noch artikel 12 van de wet van 22 augustus 2002 wijken af van het persoonlijk karakter van het recht dat het kind aan artikel 203 Oud Burgerlijk Wetboek ontleent en van de rechtsvordering tot vrijwaring van dat recht.

- Art. 203, § 1 Oud Burgerlijk Wetboek

3 november 2022

C.19.0269.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221103.1F.1](#)

AC nr. ...

MILIEURECHT

- Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen - Afvalstoffenbeheer - Toezicht op de verrichtingen van beheer - Omschrijving - Uitoefening van een daadwerkelijk toezicht op de uitvoering van de verrichtingen

Uit artikel 3, 9°, van de richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen volgt zonder enige redelijke twijfel dat het toezicht op de daarin bedoelde handelingen bestaat in de uitoefening van een materieel toezicht op die verrichtingen; het feit dat de aannemer die op een onderaannemer een beroep doet, ten aanzien van de opdrachtgever de juridische verantwoordelijkheid voor de door die onderaannemer verrichte handelingen draagt, houdt op zich geen uitoefening van een daadwerkelijk toezicht op de uitvoering van die verrichtingen in (1).
(1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 746.

- Art. 3, 9° Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen

17 november 2022

C.22.0083.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221117.1F.7

AC nr. ...

MINDER-VALIDEN

- Onderhoudsgerechtigde - Aard - Wet 22 augustus 2002

Het in artikel 203, § 1, Oud Burgerlijk Wetboek vastgelegde verlengde recht op levensonderhoud dat op de familiale solidariteit berust, is onlosmakelijk verbonden met de persoon van de onderhoudsgerechtigde, die als enige de rechtsvordering tot vrijwaring van dat recht kan instellen; noch artikel 8 noch artikel 12 van de wet van 22 augustus 2002 wijken af van het persoonlijk karakter van het recht dat het kind aan artikel 203 Oud Burgerlijk Wetboek ontleent en van de rechtsvordering tot vrijwaring van dat recht.

- Art. 203, § 1 Oud Burgerlijk Wetboek

3 november 2022

C.19.0269.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221103.1F.1](#)

AC nr. ...

MISDRIJF

ALGEMEEN. BEGRIIP. MATERIEEL EN MOREEL BESTANDDEEL. EENHEID VAN OPZET

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Meerdaadse samenloop - Intrinsiek onlosmakelijk verband - Wegverkeer - Vluchtmisdrijf - Geen gevolg geven aan bevelen van bevoegd persoon - Niet in de hand hebben van een voertuig - Niet kunnen stoppen voor voorzienbare hindernis

Er bestaat geen intrinsiek onlosmakelijk verband tussen een feit van vluchtmisdrijf (artikel 33, § 1, 1°, Wegverkeerswet) en feiten van het niet onmiddellijk gevolg geven aan de bevelen van een bevoegd persoon (artikel 4.1 Wegverkeersreglement), het niet steeds in staat geweest zijn te sturen of alle nodige rijbewegingen uit te voeren of zijn voertuig goed in de hand te hebben gehad (artikel 8.3, eerste en tweede lid, Wegverkeersreglement) en het als bestuurder niet te hebben kunnen stoppen voor een voorzienbare hindernis (artikel 10.1.3°, Wegverkeersreglement), ook niet als die feiten zich kort voor het vluchtmisdrijf situeren.

15 februari 2022

P.21.1513.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.6](#)

AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Meerdaadse samenloop - Vaststelling - Motivering

De rechter kan een louter verzoek om artikel 65, eerste lid, Strafwetboek toe te passen verwerpen met het enkele oordeel dat er geen eenheid van opzet bestaat.

- Art. 65, eerste lid Strafwetboek

15 februari 2022

P.21.1513.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.6](#)

AC nr. ...

ALLERLEI

Allerlei - Witwassen - Eerste witwasmisdrijf - Voorwerp van het witwasmisdrijf - Vermogensvoordeel verkregen uit het witwasmisdrijf

Het voorwerp van het witwasmisdrijf voorzien in artikel 505, eerste lid, 2°, Strafwetboek, zoals bepaald door artikel 505, zevende lid, Strafwetboek, bestaat uit het gehele wederrechtelijke vermogensvoordeel dat de beklaagde koopt, ruilt, of om niet ontvangt, bezit, bewaart of beheert; de verdere besteding ervan is niet het witgewassen vermogensvoordeel, maar eventueel een wederrechtelijk vermogensvoordeel uit het witwasmisdrijf zelf; het voorwerp van het witwasmisdrijf is dus niet beperkt tot het bedrag van de besteding.

- Art. 505, eerste lid, 2°, en zevende lid Strafwetboek

- Art. 42, 1° en 3° Strafwetboek

29 maart 2022

P.21.1628.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.19](#)

AC nr. ...

Allerlei - Belangenneming

De in artikel 245 Strafwetboek strafbaar gestelde belangeneming is die welke concreet bestaat in een inmenging van de dader in verrichtingen, aanbestedingen, aannemingen of werken die geen verband houden met het uitoefenen van zijn ambt, maar waarover hij krachtens zijn ambtsplichten het toezicht of het beheer heeft, waardoor de dader aldus het algemeen belang met een privébelang vermengt (1). (1) Zie A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Wolters Kluwer, 2018, nrs. 202 en 203; J. SPREUTELS, F. ROGGEN, E. ROGER-FRANCE en J.-P. COLLIN, Droit pénal des affaires, Larcier, 2de uitg., 2021, 528; Cass. 26 oktober 2011, AR P.11.0808.F, AC 2011, nr. 575, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 22 november 2005, AR P.05.0717.N, AC 2005, nr. 613, met concl. "in hoofdzaak" van procureur-generaal DE SWAEF; Cass. 24 oktober 1974, AC 1975, p. 255.

- Art. 245 Strafwetboek

26 januari 2022

P.21.1255.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.1](#)

AC nr. ...

RECHTVAARDIGING EN VERSCHONING

Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken - Uitzonderingen - Geval van noodzaak

Artikel 8 van het ministerieel besluit houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken voert geen nieuwe rechtvaardigingsgrond in maar bakent enkel het toepassingsgebied van de strafbaarstelling af door onontbeerlijke verplaatsingen, zoals die welke enuntiatief zijn opgesomd in de voormelde wettelijke bepaling, niet strafbaar te stellen.

- Art. 8 MB 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken

26 januari 2022

P.21.1546.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.8](#)

AC nr. ...

VERZWARENDE OMSTANDIGHEDEN

Verzwarende omstandigheden - Diefstal door middel van geweld of bedreiging of afpersing - Verzwarende omstandigheid van doodslag gepleegd om de diefstal of de afpersing te vergemakkelijken

Om te beantwoorden aan de verzwarende omstandigheid dat de doodslag gepleegd is om de diefstal of de afpersing te vergemakkelijken of om de straffeloosheid ervan te verzekeren, zoals bedoeld in artikel 475 Strafwetboek, moet een oorzakelijk verband bestaan tussen de diefstal en de doodslag, waarbij het eerstgenoemde misdrijf het doel moet zijn en het tweede het middel (1). (1) A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Luik, Wolters Kluwer 2018, p. 796-797.

- Art. 475 Strafwetboek

19 oktober 2022

P.22.0770.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.6](#)

AC nr. ...

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER

- Strafzaken - Bepaling van de sanctie - Wegverkeer - Artikel 50, § 2, Wegverkeerswet - Bijzondere facultatieve verbeurdverklaring - Evenredigheid - Beoordeling

De bijzondere facultatieve verbeurdverklaring van artikel 50, § 2 Wegverkeerswet is op zich niet onbestaanbaar met het recht op het ongestoord genot van eigendom, dat is gewaarborgd bij artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM, voor zover ze geen onevenredige maatregel vormt ten aanzien van het ermee nagestreefde wettige doel en aldus een miskenning inhoudt van het eigendomsrecht; binnen de perken van de wet en deze verdragsbepaling die in België rechtstreekse werking heeft, bepaalt de rechter in feite en derhalve onaantastbaar de sanctie die hij in verhouding acht met de zwaarte van de bewezen verklaarde inbreuk en de persoonlijkheid van de dader.

- Art. 52, § 2 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 1, eerste aanvullend protocol Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

29 maart 2022

P.21.1640.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.17](#)

AC nr. ...

- Strafvuitvoering - Strafvuitvoeringsrechtbank - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Tegenaanwijzingen - Recidiverisico - Beoordeling

De strafuitvoeringsrechtbank oordeelt onaantastbaar over de afwezigheid van tegenaanwijzingen die betrekking hebben op het risico van het plegen van nieuwe ernstige strafbare feiten waaraan niet kan worden tegemoet gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden als bedoeld in artikel 47, § 2, 2°, Wet Strafvuitvoering; bij die beoordeling kan de rechter de aard en de ernst van de feiten betrekken waarvoor de gedetineerde werd veroordeeld en die beoordeling van het recidiverisico houdt noodzakelijk ook een inschatting in voor de toekomst.

- Art. 47, § 2, 2° Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

15 februari 2022

P.22.0105.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.12](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Beoordelingsvrijheid

Wanneer de wet geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, beoordeelt de rechter in strafzaken op onaantastbare wijze de bewijswaarde van de hem regelmatig overgelegde gegevens waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren, waarbij de rechter rekening mag houden met alle gegevens en feitelijke vermoedens die hem de innerlijke overtuiging van de schuld van de beklaagde geven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 652.

19 oktober 2022

P.22.0641.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.5](#)

AC nr. ...

- Bewijsvoering in strafzaken - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Recht op een eerlijk proces - Criteria - Gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de door het

Unierecht geboden rechtsbescherming - Aanvoering - Beoordeling door de rechter

De rechter die wordt geconfronteerd met onregelmatig bewijsmateriaal dat niet nietig of onbetrouwbaar is en die dat bewijsmateriaal doorslaggevend acht voor de beslissing over de schuldigverklaring, oordeelt op grond van de concrete gegevens van de zaak en in het licht van de gehele procedure onaantastbaar of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces en de rechter kan daarbij een afweging maken tussen een geheel van gegevens die eigen zijn aan de hem voorgelegde zaak, zoals de stand van de wetgeving op het moment van de onregelmatigheid, het feit dat de onregelmatigheid niet opzettelijk of ingevolge een niet te verontschuldigen nalatigheid is begaan en het feit dat de beklaagde voor de rechter tegenspraak heeft kunnen voeren over het bewijsmateriaal; de rechter moet zijn beslissing niet motiveren aan de hand van welbepaalde vaste criteria, maar uit zijn beslissing moet wel blijken dat hij, wanneer dat voor hem is aangevoerd, in het bijzonder rekening heeft gehouden met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming; evenmin dient de beslissing over de bewijsuitsluiting enkel te worden gesteund op het al dan niet voldoen aan een welbepaald criterium, maar kan de rechter meerdere criteria in hun onderling verband beoordelen en kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van het andere versterken, vervolledigen of verduidelijken (1). (1) Zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1353.N, AC 2022, nr. 60, met concl. OM; Cass. 11 januari 2022, AR P.21.1245.N, AC 2022, nr. 14.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

29 maart 2022

P.22.0078.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.15](#)

AC nr. ...

- Gerechtskosten - Strafzaken - Veroordeling voor meerdere telastleggingen - Vrijpraak van bepaalde telasteleggingen en veroordeling voor andere - Veroordeling tot de kosten - Verdeling van de kosten

Wanneer een beklaagde wegens meerdere telastleggingen wordt vervolgd, van sommige wordt vrijgesproken en aan de andere schuldig wordt verklaard, oordeelt de rechter op onaantastbare wijze of en in welke mate de kosten van de strafvordering zijn veroorzaakt door de telastlegging waaraan hij schuldig werd verklaard; de artikelen 162 en 194 Wetboek van Strafvordering leggen de verdeling van deze kosten niet op (1). (1) Cass. 4 januari 2011, AR P.10.1198.N, AC 2011, nr. 3.

- Artt. 162, eerste lid, en 194 Wetboek van Strafvordering

6 april 2022

P.21.0975.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.2](#)

AC nr. ...

- Bewijsvoering in strafzaken - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Recht op een eerlijk proces - Criteria - Gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming - Aanvoering - Beoordeling door de rechter

De rechter die wordt geconfronteerd met onregelmatig bewijsmateriaal dat niet nietig of onbetrouwbaar is en die dat bewijsmateriaal doorslaggevend acht voor de beslissing over de schuldigverklaring, oordeelt op grond van de concrete gegevens van de zaak en in het licht van de gehele procedure onaantastbaar of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces en de rechter kan daarbij een afweging maken tussen een geheel van gegevens die eigen zijn aan de hem voorgelegde zaak, zoals de stand van de wetgeving op het moment van de onregelmatigheid, het feit dat de onregelmatigheid niet opzettelijk of ingevolge een niet te verontschuldigen nalatigheid is begaan en het feit dat de beklaagde voor de rechter tegenspraak heeft kunnen voeren over het bewijsmateriaal; de rechter moet zijn beslissing niet motiveren aan de hand van welbepaalde vaste criteria, maar uit zijn beslissing moet wel blijken dat hij, wanneer dat voor hem is aangevoerd, in het bijzonder rekening heeft gehouden met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming; evenmin dient de beslissing over de bewijsuitsluiting enkel te worden gesteund op het al dan niet voldoen aan een welbepaald criterium, maar kan de rechter meerdere criteria in hun onderling verband beoordelen en kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van het andere versterken, vervolledigen of verduidelijken en het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die niet te verzoenen zijn met het recht op een eerlijk proces (1). (1) Zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1353.N, AC 2022, nr. 60, met concl. OM; Cass. 11 januari 2022, AR P.21.1245.N, AC 2022, nr. 14.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

29 maart 2022

P.21.1422.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.1](#)

AC nr. ...

- Gebruik van valse stukken - Nuttige uitwerking van de valsheid - Beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze of een feit een gebruik van valse stukken vormt, waarbij het Hof nagaat of hij, uit zijn vaststellingen, wettig heeft kunnen afleiden of dat valse stuk de door de vervalser beoogde uitwerking al dan niet is blijven hebben (1). (1) Cass. 4 december 2019, AR P.19.0824.F, AC 2019, nr. 644.

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

21 september 2022

P.22.0909.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.7](#)

AC nr. ...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

GERECHTELIJK ONDERZOEK

Gerechtelijk onderzoek - Regelmaticheid van de procedure - Nietigheid, grond van niet-ontvankelijkheid of van verval van de strafvordering - Ambtshalve toezicht door de kamer van inbeschuldigingstelling - Recht op tegenspraak

Uit artikel 235bis, §§ 1 en 3 Wetboek van Strafvordering volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling ter gelegenheid van de behandeling van het hoger beroep van een burgerlijke partij tegen de raadkamerbeschikking dat het feit voorwerp van de burgerlijke partijstelling en de strafvordering geen misdrijf oplevert, slechts kan beslissen tot onontvankelijkheid van de burgerlijke partijstelling en het niet regelmatig ingesteld zijn van de daarop gesteunde strafvordering, indien blijkt dat dit gegeven in het debat was voor het onderzoeksgerecht dan wel indien de kamer van inbeschuldigingstelling daartoe het debat heeft heropend (1). (1) Cass. 5 maart 2003, AR P.02.1496.F, AC 2003, nr. 150, RDPC 2003, 1068; Cass. 12 november 2002, AR P.02.1202.N, AC 2002, nr. 601. Zie Ph. TRAEST, T. DE MEESTER en A. MASSET, "Le règlement de la procédure et le contrôle de la régularité de la procédure", in La loi du 12 mars 1998 réformant la procédure pénale, Luik, Coll. Sc. Fac. Droit Liège, 1998, 214; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 763; Y. LIÉGEOIS en B. DE SMET, "Twintig jaar zuivering van nietigheden tijdens het gerechtelijk onderzoek. Tijd voor verandering of opfrissing van het systeem?", RW 2019-20; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, "Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen", Gompel&Svacina, 2019, 1041; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 942-943.

- Art. 235bis, §§ 1 en 3 Wetboek van Strafvordering

22 maart 2022

P.21.1614.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.9](#)

AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Bevel tot medebrenging - Voorwaarde - (Niet) ter beschikking van de onderzoeksrechter gestelde verdachte

In de zin van artikel 3 Voorlopige Hechteniswet is de verdachte ter beschikking gesteld van de onderzoeksrechter wanneer hij zich in zijn macht bevindt, zodat de onderzoeksrechter hem kan ondervragen (1); een verdachte die vrij is onder voorwaarden die een beperking van zijn vrijheid van komen inhouden en hem een verblijfplaats toewijzen, is niet ter beschikking gesteld van de onderzoeksrechter, zelfs al verblijft hij aldus in het arrondissement van laatstgenoemde en al kent die magistraat zijn adres. (1) Cass. 2 mei 2007, AR P.07.0558.N, AC 2007, nr. 219.

- Art. 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

19 oktober 2022

P.22.1290.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.16](#)

AC nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Invrijheidstelling van de vreemdeling

Aangezien de onrechtmatigheid van de detentie krachtens artikel 5.4 EVRM wordt gesanctioneerd met een invrijheidstelling die op korte termijn moet plaatsvinden, moet hieruit worden begrepen dat die bepaling betrekking heeft op het beroep van de vreemdeling die zich nog in hechtenis bevindt op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht over zijn beroep uitspraak moet doen; als hij intussen werd vrijgelaten, kan zijn invrijheidstelling immers niet meer worden bevolen, maar de onrechtmatigheid van zijn aanhouding geeft hem, na zijn invrijheidstelling, recht op de door artikel 5.5 EVRM gewaarborgde schadeloosstelling (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel

Artikel 71 Vreemdelingenwet verleent de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling de bevoegdheid om kennis te nemen van het beroep van een vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving; het bij die wet bepaalde rechterlijk toezicht heeft betrekking op de actieve titel, dit is de oorspronkelijke titel die nog steeds van kracht is op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht de wettigheid ervan nagaat, maar ook de nieuwe titel, die in de plaats is gesteld van de eerdere titel, en op grond waarvan de vreemdeling van zijn vrijheid blijft beroofd (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidscontrole - Wettigheid van de arrestatie van de vreemdeling door de politie - Onderzoek van de stukken van het dossier

Uit geen enkele bepaling volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling, wanneer ze de grondslag onderzoekt van een middel dat de onwettigheid van de arrestatie van de vreemdeling door de politie in afwachting van de beslissing van de minister aanvoert, geen acht mag slaan op het proces-verbaal dat de omstandigheden van de arrestatie weergeeft, zelfs al werd dat stuk niet neergelegd voor de eerste rechter (1). (1) Zie Cass. 30 november 2016, AR P.16.1114.F, AC 2016, nr. 688, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

19 oktober 2022

P.22.1235.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.14](#)

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom -

Bedrag - Criteria - Bepaling van de omvang - Motivering

De rechter oordeelt onaantastbaar over het bedrag van de in artikel 35, § 4, Voorlopige Hechteniswet bedoelde borgsom, rekening houdend met de in dat artikel bedoelde criteria; bij afwezigheid van een conclusie dient de rechter die de invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom oplegt niet vast te stellen dat de in verdenkinggestelde in staat is deze te betalen, en dient hij niet de criteria te vermelden op grond waarvan hij de omvang van de borgsom bepaalt en de loutere bewering in de conclusie van de in verdenkinggestelde dat hij eerder niet in staat was een borgsom te betalen, verplicht de rechter niet ertoe zijn beslissing in dit verband nader te motiveren (1). (1) Zie Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 www.juportal.be; Cass. 15 mei 2002, AR P.02.0689.F, AC 2002, nr. 297.

- Art. 35, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

- Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Bevoegdheden

Het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel beschikt niet over een discretionaire bevoegdheid om die tenuitvoerlegging toe te kennen of te weigeren; onder voorbehoud van de door artikel 4 tot 7 Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalde verplichte of facultatieve weigeringsgronden is de tenuitvoerlegging verplicht wanneer de door die wet bepaalde voorwaarden zijn vervuld; (1) behoudens de voormelde weigeringsgronden is dit het geval wanneer het voor de tenuitvoerlegging van een straf uitgevaardigde Europees aanhoudingsbevel de gegevens bevat die zijn opgesomd in artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel, waaronder de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis en de uitgesproken straf, wanneer het een vrijheidsbenemende straf van minstens vier maanden is en de andere voorwaarden van de Wet Europees Aanhoudingsbevel zijn vervuld. (1) Zie Cass. 13 december 2006, AR P.06.1557.F, AC 2006, nr. 648, met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas; HvJ-EU 6 december 2018, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991 [punt 41], dat uitspraak doet over een door het Hof gestelde prejudiciële vraag (Cass. 29 augustus 2018, AR P.18.0902.N, AC 2018, nr. 438; Cass. 22 januari 2019, AR P.18.0902.N, AC 2019, nr. 37), dat verwijst naar HvJ-EU 25 juli 2018, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586 [punt 41 en daarin geciteerde rechtspraak].

- Artt. 2 tot 7 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

26 januari 2022

P.22.0073.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11](#)

AC nr. ...

- Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Verplichting van de onderzoeksgerechten om dringend bijkomende inlichtingen te vragen - (Geen) bijkomende vermeldingen over de verjaring van de straf volgens het recht van de uitvaardigende Staat

Uit geen enkele bepaling van het Kaderbesluit 2002/584 van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten of van de Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat het onderzoeksgerecht dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel krachtens artikel 15.2 van het Kaderbesluit, dringend bijkomende inlichtingen over de verjaring van de straf moet vragen wanneer het vaststelt dat het Europees aanhoudingsbevel alle bij artikel 8.1 van het Kaderbesluit voorgeschreven vermeldingen bevat, waaronder de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis en de uitgesproken straf met een duur van minstens vier maanden (1). (1) Artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel somt de gegevens op die het Europees aanhoudingsbevel moet bevatten (zie art. 8.1, c) en f), Kaderbesluit 2002/584). Daarin wordt inderdaad met name "de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis, een aanhoudingsbevel of elke andere uitvoerbare rechterlijke beslissing" vermeld, maar niet de opgave van de datum waarop de verjaring bereikt zal zijn. Het OM heeft daaruit afgeleid dat het Europees aanhoudingsbevel geen betrekking kan hebben op de tenuitvoerlegging van een straf die volgens de wet van de verzoekende Staat is verjaard, aangezien de rechterlijke beslissing waarbij die straf is opgelegd niet meer uitvoerbaar is, maar dat het Belgische onderzoeksgerecht daarom nog niet bevoegd is om na te gaan of die verjaring is bereikt, noch verplicht is om dringend bijkomende inlichtingen te vragen. Het lijkt daarentegen wel aangewezen dat het openbaar ministerie de autoriteiten van de uitvaardigende Staat dringend raadpleegt wanneer de persoon die onder Europees aanhoudingsbevel staat geloofwaardig aanvoert dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard en derhalve niet-uitvoerbaar is volgens het recht van die Staat. "Artikel 2, § 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel vereist niet dat het Europees aanhoudingsbevel opgave doet van de verjaringstermijn van de in de uitvaardigende Staat uitgesproken straf [maar] deze bepaling verhindert het onderzoeksgerecht niet de verjaringstermijn te beoordelen op grond van bijkomende informatie die nadien door de autoriteiten van die Staat wordt meegedeeld en aan de tegenspraak van de partijen is onderworpen." (Cass. 11 december 2012, AR P.12.1816.N, AC 2012, nr. 683 [§ 3], en verwijzingen in noot). In die zin oordeelt het Hof dat "wanneer de autoriteiten [van de verzoekende Staat] hebben meegedeeld dat geen van de straffen die in de verschillende uitgevaardigde Europese aanhoudingsbevelen worden bedoeld volgens het recht [van die Staat] is verjaard, het onderzoeksgerecht, gelet op het beginsel van het onderling vertrouwen tussen de lidstaten, niet verder hoeft na te gaan of de uitgesproken straf effectief is en, met name, van de uitvaardigende gerechtelijke autoriteit evenmin de overlegging van de veroordeling en van het strafblad van de eiser hoeft te vragen". (Cass. 8 juli 2020, AR P.20.0699.F, AC 2020, nr. 465).

- Artt. 8.1 en 15.2 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

26 januari 2022

P.22.0073.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Borgsom - Alternatieven voor de voorlopige hechtenis - Beoordeling

De in artikel 35 Voorlopige Hechteniswet bedoelde invrijheidstelling onder voorwaarden en invrijheidstelling die afhankelijk wordt gesteld van de voorafgaande en volledige betaling van een borgsom houden alternatieve maatregelen in voor de voorlopige hechtenis en de ermee gepaard gaande vrijheidsberoving en de vrijheidsbeperkingen die met die alternatieve maatregelen gepaard gaan, zijn uit hun aard minder ingrijpend dan de vrijheidsberoving die voortvloeit uit de voorlopige hechtenis, onder welke modaliteit die ook wordt uitgevoerd; het onderzoeksgerecht dat oordeelt dat de in verdenkinggestelde in vrijheid kan worden gesteld onder de voorwaarden die het bepaalt en mits hij voorafgaand een bepaalde borgsom betaalt, dient dan ook niet te antwoorden op de conclusie van de in verdenkinggestelde waarin deze om de uitvoering van de voorlopige hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht verzoekt, en is er niet toe gehouden te motiveren waarom die alternatieve maatregelen meer geschikt zijn dan een hechtenis onder elektronisch toezicht om het recidive-, collusie- en vluchtgevaar te neutraliseren.

- Art. 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4

AC nr. ...

- Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Uitvoerbaar vonnis - Geen vermelding in het Europees aanhoudingsbevel van de verjaring van de straf volgens het recht van de uitvaardigende Staat

Noch artikel 8.1 van het Kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, noch artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel, noch enige andere bepaling van het Kaderbesluit en van de wet verplichten de uitvaardigende autoriteit in het Europees aanhoudingsbevel te verduidelijken dat de bij uitvoerbaar vonnis uitgesproken straf niet is verjaard volgens het recht van de uitvaardigende Staat, en geen enkele bepaling staat de uitvoerende autoriteit toe het Europees aanhoudingsbevel niet uit te voeren wanneer het die inlichting niet bevat; (1) krachtens artikel 4, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel dient het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel die tenuitvoerlegging te weigeren ingeval de straf volgens het Belgisch recht is verjaard en de Belgische gerechten bovendien bevoegd zijn om kennis te nemen van de feiten; het Kaderbesluit 2002/584 en de Wet Europees Aanhoudingsbevel bevatten, betreffende de verplichte of de facultatieve grond om het Europees aanhoudingsbevel niet ten uitvoer te leggen, echter geen enkele bepaling over het feit dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard zou zijn volgens het recht van de uitvaardigende Staat (2). (1) Zie Cass. 10 augustus 2016, AR P.16.0889.N, AC 2016, nr. 443; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 2086. Die wettelijke bepaling vervangt het stelsel van de enkelvoudige verjaring door dat van de dubbele verjaring (d.w.z. volgens de Belgische wet en volgens de wet van de verzoekende Staat), dat doorslaggevend was in het oude uitleveringsrecht, behalve wanneer de feiten onder de bevoegdheid van de Belgische gerechten vallen (zie S. DEWULF, "Overlevering", APR, Wolters Kluwer, 2020, nr. 182, dat verwijst naar J. VAN GAEVER, *Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk*, Coll. Recht en Praktijk, Kluwer, 2013, nr. 138). (2) Artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel somt de gegevens op die het Europees aanhoudingsbevel moet bevatten (zie art. 8.1, c) en f), Kaderbesluit 2002/584). Daarin wordt inderdaad met name "de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis, een aanhoudingsbevel of elke andere uitvoerbare rechterlijke beslissing" vermeld, maar niet de opgave van de datum waarop de verjaring bereikt zal zijn. Het OM heeft daaruit afgeleid dat het Europees aanhoudingsbevel geen betrekking kan hebben op de tenuitvoerlegging van een straf die volgens de wet van de verzoekende Staat is verjaard, aangezien de rechterlijke beslissing waarbij die straf is opgelegd niet meer uitvoerbaar is, maar dat het Belgische onderzoeksgerecht daarom nog niet bevoegd is om na te gaan of die verjaring is bereikt, noch verplicht is om dringend bijkomende inlichtingen te vragen. Het lijkt daarentegen wel aangewezen dat het openbaar ministerie de autoriteiten van de uitvaardigende Staat dringend raadpleegt wanneer de persoon die onder Europees aanhoudingsbevel staat geloofwaardig aanvoert dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard en derhalve niet-uitvoerbaar is volgens het recht van die Staat. "Artikel 2, § 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel vereist niet dat het Europees aanhoudingsbevel opgave doet van de verjaringstermijn van de in de uitvaardigende Staat uitgesproken straf [maar] deze bepaling verhindert het onderzoeksgerecht niet de verjaringstermijn te beoordelen op grond van bijkomende informatie die nadien door de autoriteiten van die Staat wordt meegedeeld en aan de tegenspraak van de partijen is onderworpen." (Cass. 11 december 2012, AR P.12.1816.N, AC 2012, nr. 683 [§ 3], en verwijzingen in noot). In die zin oordeelt het Hof dat "wanneer de autoriteiten [van de verzoekende Staat] hebben meegedeeld dat geen van de straffen die in de verschillende uitgevaardigde Europese aanhoudingsbevelen worden bedoeld volgens het recht [van die Staat] is verjaard, het onderzoeksgerecht, gelet op het beginsel van het onderling vertrouwen tussen de

lidstaten, niet verder hoeft na te gaan of de uitgesproken straf effectief is en, met name, van de uitvaardigende gerechtelijke autoriteit evenmin de overlegging van de veroordeling en van het strafblad van de eiser hoeft te vragen". (Cass. 8 juli 2020, AR P.20.0699.F, AC 2020, nr. 465).

- Art. 2 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 8.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

26 januari 2022

P.22.0073.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidstoetsing - Artikel 15.2, Richtlijn 2008/115/EG

De noodzakelijke band tussen de vereiste toetsing "op korte termijn" van de rechtmatigheid van een vrijheidsberoving en het bestaan van een actieve titel voor de aan die toetsing onderworpen vasthouding blijkt ook uit artikel 9.3 Onthaalrichtlijn; krachtens die bepaling moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de inbewaringstelling met spoed wordt getoetst door een rechter, zo spoedig mogelijk bij aanvang van de vrijheidsberoving, of dat aan de vreemdeling het recht wordt toegekend hiertoe een procedure in te leiden, waarbij artikel 9.3 hieraan toevoegt dat de vreemdeling onmiddellijk in vrijheid wordt gesteld indien de toetsing, die spoedig moet gebeuren, leidt tot de vaststelling dat de vasthouding onrechtmatig is.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 9, § 3 Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herschikking)

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Europees aanhoudingsbevel - Verstrijken van de termijn van 15 dagen voor de uitspraak over de tenuitvoerlegging van het bevel - Invrijheidstelling van de betrokkene - Hoger beroep door openbaar ministerie - Onderzoeksopdracht van de kamer van inbeschuldigingstelling - Ontbreken van een beslissing over de tenuitvoerlegging van het bevel

Uit de samenlezing van de artikelen 16, § 5, en 17 Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat ingeval van hoger beroep door het openbaar ministerie tegen de beslissing tot invrijheidstelling van de onderzoeksrechter op grond van artikel 16, § 5, Wet Europees Aanhoudingsbevel, de kamer van inbeschuldigingstelling zich niet enkel moet uitspreken over de hechtenistoestand van de betrokkene, maar ook over de tenuitvoerlegging van het Europees Aanhoudingsbevel (1). (1) S. VANDROMME, "Beslissingsbevoegdheid inzake detentie en vrijheid onder voorwaarden in het raam van een procedure strekkende tot de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel", RW 2005-06, 1548, nr. 18; D. VAN DAELE, "België en het Europees aanhoudingsbevel: een commentaar bij de wet van 19 december 2003", T. Strafr. 2005, 171, nr. 35; J. VAN GAEVER, Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk, Kluwer, 2013, 160-16; S. DEWULF, Overlevering, APR, 2020, nr. 243, p. 221; M.A.BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 2117.

- Artt. 16, § 5, en 17 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

5 april 2022

P.22.0406.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.15](#)

AC nr. ...

**- Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Borgsom -
Beoordeling door de rechter**

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite welke voorwaarden noodzakelijk zijn, gelet op de redenen vermeld in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet, zonder dat hij ertoe gehouden is elke voorwaarde afzonderlijk te motiveren; zo ook oordeelt de rechter onaantastbaar over de vraag of een invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom een voldoende alternatief is voor de verdere vrijheidsbeneming (1). (1) Zie Cass. 1 oktober 2019, AR P.19.0958.N, AC 2019, nr. 489; Cass. 30 juni 2015, AR P.15.0882.N, AC 2015, nr. 456.

- Artt. 16 en 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

**- Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel -
Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Vrijlating van de vreemdeling**

Artikel 71 Vreemdelingenwet schendt artikel 5.4 EVRM niet wanneer de gebeurtenis die zich tijdens de procedure van toezicht voordoet, geen nieuwe autonome titel is die de voorgaande vervangt maar, integendeel, de invrijheidstelling van de vreemdeling tegen wie de titel was uitgevaardigd (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

**- Voorlopige hechtenis - Voldoende alternatief voor de vrijheidsbeneming -
Beoordeling - Doelstelling voorlopige hechtenis**

Bij de beoordeling van de vraag of de invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom een voldoende alternatief is voor de verdere vrijheidsbeneming, dient de rechter onder meer na te gaan of de doelstelling van de voorlopige hechtenis en met name de vrijwaring van de openbare veiligheid ook door die alternatieve maatregel kan worden verwezenlijkt; hieraan wordt geen afbreuk gedaan door de omstandigheid dat de invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom ook tot doel heeft de betrokkene ertoe aan te zetten na zijn invrijheidstelling te verschijnen bij de proceshandelingen of om zich aan te bieden voor de tenuitvoerlegging van de beslissing (1). (1) Zie Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 www.juportal.be.

- Art. 35, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

**- Kamer van inbeschuldigingstelling - Voorlopige hechtenis - Eerste handhaving
van de voorlopige hechtenis - Geen inzage in het volledige strafdossier -
Invrijheidstelling - Hoger beroep van het openbaar ministerie -
Terbeschikkingstelling van het volledige strafdossier**

Bij de handhaving van de voorlopige hechtenis kan een onregelmatigheid die zich heeft voorgedaan bij de rechtspleging doordat de raadsman van de inverdenkinggestelde niet in de mogelijkheid werd gesteld inzage te nemen van het dossier, waardoor zijn recht van verdediging werd miskend, worden hersteld; de onregelmatigheid van de rechtspleging voor de raadkamer leidt dan ook niet tot de onwettigheid van de handhaving van de voorlopige hechtenis wanneer het volledige dossier ter beschikking werd gehouden van de inverdenkinggestelde en van zijn raadsman vóór diens verschijning voor de kamer van inbeschuldigingstelling waarbij het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer aanhangig is gemaakt; de inverdenkinggestelde is aldus in de mogelijkheid om na te gaan of het dossier geen elementen à décharge bevat en er geen onregelmatigheden of nietigheden werden begaan; de omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling zelf ook de zaak heeft uitgesteld teneinde aan de inverdenkinggestelde de inzage in het volledige strafdossier te garanderen, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Cass. 25 februari 2020, AR P.20.0195.N, AC 2020, nr. 153; Cass. 28 mei 2008, AR P.08.0751.F, AC 2008, nr. 328; Cass. 3 januari 2006, AR P.05.1662.N, AC 2006, nr. 5; Cass. 10 november 1999, AR P.99.1514.F, AC 1999, nr. 601; Cass. 27 juli 1999, AR P.99.1084.F, AC 1999, nr. 423; Cass. 5 april 2006, AR P.06.0466.F, AC 2006, nr. 206; Cass. 21 november 1995, AR P.95.1247.N, AC 1995, nr. 503; Cass. 20 april 1993, AR P.93.0543.N, AC 1993, nr. 192; Cass. 17 april 1991, AC 1990-91, 838. Zie E. DE FORMANOIR, "Controle en handhaving van de voorlopige hechtenis", in De voorlopige hechtenis, Kluwer, 2000, 296-297; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 627; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 512; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1147.

- Artt. 21 en 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

5 april 2022

P.22.0437.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.17](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Opeenvolging van titels - Nieuwe autonome titel

Artikel 5.4 EVRM is geschonden wanneer ten aanzien van een vreemdeling opeenvolgend verschillende beslissingen tot vrijheidsberoving werden genomen zonder dat het rechterlijk toezicht kon worden afgesloten met een eindbeslissing, omdat er tijdens de procedure van toezicht op de vigerende titel van vrijheidsberoving, een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd die de voorgaande titel vervangt (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 MB 12 januari 1970 houdende reglementering van de postdienst

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Voorlopige hechtenis - Eerste handhaving - Geen inzage in het volledige strafdossier - Invrijheidstelling - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Terbeschikkingstelling van het volledige strafdossier

Artikel 5.4 EVRM verzet zich niet ertegen dat de kamer van inbeschuldigingstelling die moet oordelen over de handhaving van de voorlopige hechtenis van een in verdenkinggestelde naar aanleiding van het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een beschikking van de raadkamer die deze handhaving heeft geweigerd omdat wegens de niet-naleving van het recht op inzage van het dossier het recht van verdediging van de in verdenkinggestelde werd miskend, ervoor zorgt dat de in verdenkinggestelde in hoger beroep inzage heeft in het volledige strafdossier en vervolgens oordeelt over de handhaving van de voorlopige hechtenis; de remediëring van het gebrek aan inzage in het volledige strafdossier door het appelgerecht, dat bij toepassing van artikel 30, § 3, Voorlopige Hechteniswet uitspraak moet doen binnen de vijftien dagen na het instellen van het hoger beroep, belet niet dat de in verdenkinggestelde recht heeft op een voorziening bij de rechter die op korte termijn oordeelt over de wettigheid van de gevangenhouding (1). (1) Cass. 16 december 2021, AR P.21.1578.N, AC 2021, nr. 808; Cass. 5 april 2006, AR P.06.0466.F, AC 2006, nr. 206; Cass. 20 april 1993, AR P.93.0543.N, AC 1993, nr. 192. Zie ook B. DEJEMEPPE en D. MERCKX, "De voorlopige hechtenis tussen veiligheid en rechten van de mens", in De voorlopige hechtenis, Kluwer, 2000, 45-47; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 627; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 512; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1147.

- Art. 30, § 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 april 2022

P.22.0437.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.17

AC nr. ...

ONDERZOEKSRECHTER

- Vordering tot wraking - Schorsende werking - Vervanging van de onderzoeksrechter - Toepasselijke wetsbepaling

Uit de artikelen 837, eerste en derde lid, en 322, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat, behalve in het geval waarin de in artikel 837, derde lid, bedoelde procedure wegens spoedeisendheid onmogelijk kan worden toegepast, die bijzondere bepaling de vervanging regelt van een onderzoeksrechter van wie de wraking wordt gevorderd en niet de bepaling van artikel 322 van dat wetboek, die een algemene draagwijdte heeft (1). (1) Contra: Cass. 19 november 1998, AR P.98.1360.F, AC 1998, nr. 485, met concl. van advocaat-generaal G. BRESSELEERS, op datum in Pas.

- Artt. 837, eerste en derde lid, en 322, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

19 oktober 2022

P.22.1315.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.19

AC nr. ...

OPENBAAR MINISTERIE

- Uitoefening van het ambt van openbaar ministerie - Hoedanigheid

Wanneer zij het ambt van openbaar ministerie, als orgaan van de Staat, uitoefenen, treden de leden ervan niet op in persoonlijke naam, maar enkel in naam van dat ministerie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2024, nr. 513.

- Art. 144 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 143, § 1 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 137 Gerechtelijk Wetboek

28 juni 2024

C.23.0352.F

[ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240628.1F.5](#)

AC nr. ...

- Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Oproeping van de eigenaar in de strafprocedure - Verzuim - Regelmatigheid van de straf - Rechten van de derde te goeder trouw

De verbeurdverklaring van het vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie, onder voorbehoud van de rechten van derden te goeder trouw, zoals bepaald in artikel 43quater, §4, Strafwetboek, vereist niet dat de verbeurdverklaarde goederen eigendom zijn van de beklaagde en laat dus de mogelijkheid open dat goederen worden verbeurdverklaard waarop een persoon die geen partij was in het strafproces, nadien een eigendomsaanspraak laat gelden; aldus staat het feit dat die derde niet zelf is vervolgd voor het feit dat aan de verbeurdverklaring ten grondslag ligt, de regelmatigheid van die straf niet in de weg; het feit dat het openbaar ministerie die persoon niet heeft opgeroepen overeenkomstig artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan eventueel aanleiding geven tot schadevergoeding, maar heeft evenmin tot gevolg dat de verbeurdverklaring niet regelmatig is bevolen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 5ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek
- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

- Openbaar ministerie bij een rechtscollege - Samenstelling - Aard

Alle magistraten van het openbaar ministerie bij een rechtscollege vormen op ondeelbare wijze het openbaar ministerie van dat rechtscollege (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2024, nr. 513.

- Art. 144 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 143, § 1 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 137 Gerechtelijk Wetboek

28 juni 2024

C.23.0352.F

[ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240628.1F.5](#)

AC nr. ...

- Ambt van openbaar ministerie bij een hof van beroep - Titularissen - Vertegenwoordiging door een territoriaal onbevoegde ambtgenoot

In de regel wordt het ambt van openbaar ministerie bij elk hof van beroep uitgeoefend door de procureur-generaal, de eerste advocaat-generaal, de advocaten-generaal en de substituten-procureurs-generaal bij dat rechtscollege, die op ondeelbare wijze optreden, zelfs wanneer een zaak naar dat rechtscollege is verwezen na de vernietiging van een arrest dat in een ander rechtsgebied werd gewezen(1); de omstandigheid dat de magistraat van het territoriaal bevoegde openbaar ministerie verklaart te handelen ter vertegenwoordiging van zijn territoriaal onbevoegde ambtgenoot, heeft geen gevolg heeft voor de regelmatigheid van de rechtspleging; de territoriaal bevoegde procureur-generaal is partij bij het arrest. (1) Zie concl. OM in Pas. 2024, nr. 513.

- Art. 144 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 143, § 1 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 137 Gerechtelijk Wetboek

28 juni 2024

C.23.0352.F

[ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240628.1F.5](#)

AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Cassatiemiddel - Belang - Arrest in de zaak van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik en de verweerder - Verwijzing na cassatie naar het hof van beroep te Bergen - Waarneming van het ambt van openbaar ministerie door een advocaat-generaal of een substituut-procureur-generaal bij dat hof - Uitwerking - Hoedanigheid van partij - Recht om cassatieberoep in te stellen - Middel dat opkomt tegen het arrest in zoverre dit de procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik als partij in het geding vermeldt - Ontvankelijkheid

De omstandigheid dat het arrest van het hof van beroep te Bergen de procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik als partij in het geding vermeldt, terwijl de procureur-generaal bij het hof van beroep te Bergen de aan de hoedanigheid van partij in het geding verbonden rechten heeft uitgeoefend en dat hij cassatieberoep kan instellen, berokkent geen nadeel aan de eiser, die bijgevolg geen belang heeft om tegen die beslissing op te komen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2024, nr. 513.

28 juni 2024

C.23.0352.F

[ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240628.1F.5](#)

AC nr. ...

OVERHEIDSOPDRACHTEN (WERKEN, LEVERINGEN, DIENSTEN)

- Verkoop - Verborgen gebreken van de verkochte zaak - Waarborg van de aannemer

De waarborg die de aannemer moet bieden voor verborgen gebreken van de verkochte zaak, bedoeld in artikel 1641 Oud Burgerlijk Wetboek, is niet ondergeschikt aan de naleving van de procedure tot vaststelling van een beschadiging of buitendienststelling, bepaald in artikel 19, § 4, van de algemene aannemingsvoorwaarden voor de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en voor de concessies voor openbare werken, gevoegd bij het koninklijk besluit van 26 september 1996 tot bepaling van de algemene uitvoeringsregels van de overheidsopdrachten en van de concessies voor openbare werken.

- Art. 19, § 4 Algemene aannemingsvoorwaarden voor de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en voor de concessies voor openbare werken

- Art. 1641 Oud Burgerlijk Wetboek

17 november 2022

C.22.0037.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221117.1F.2

AC nr. ...

POLITIE

- Federale en lokale politie - Algemene bevoegdheid inzake het onderzoek en de vaststelling van misdrijven op het geheel van het grondgebied van het Rijk - Draagwijdte - Politie over het wegverkeer - Vaststellingen op een autosnelweg door een lid van de lokale politie - Geldigheid

Artikel 15 Wet Politieambt en artikel 117, tweede lid, Wet Geïntegreerde Politiedienst kennen aan de politieambtenaren van de federale en de lokale politie een algemene bevoegdheid toe inzake het onderzoek en de vaststelling van misdrijven; die opdracht wordt vervuld op het geheel van het grondgebied van het Rijk krachtens artikel 45, eerste lid, Wet Politieambt, en overeenkomstig artikel 16 van de laatstgenoemde wet voor wat meer bepaald de politie over het wegverkeer betreft; noch artikel 3, tweede lid, Wet Geïntegreerde Politiedienst noch enige andere wettelijke bepaling wijkt af van die algemene bevoegdheid van de federale en de lokale politie op het geheel van het grondgebied van het Rijk; noch uit die bepaling, noch uit artikel 7bis van het koninklijk besluit van 17 september 2001 tot vaststelling van de organisatie- en werkingsnormen van de lokale politie teneinde een gelijkwaardige minimale dienstverlening aan de bevolking te verzekeren volgt dat de leden van de lokale politie niet bevoegd zouden zijn om een voertuig, dat op de autosnelweg rijdt, te controleren (1). (1) De niet-gepubliceerde mondelinge conclusie van het openbaar ministerie die andersluidend is wat betreft het eerste en tweede middel, is dat niet wat betreft het derde middel. Zie Cass. 1 februari 2006, AR P.05.1355.F, AC 2006, nr. 63, en concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, RDPC 2007, 227, en noot G. BOURDOUX, "Une fois en service : toujours en service ? La compétence des fonctionnaires de police pour constater une infraction de roulage", 231-240; Ch. DE VALKENNEER, Manuel de l'enquête pénale, T.1 : Principes généraux, 5de uitg., Brussel, Larcier, 2018, 27 en 28, nrs. 17 en 18; L. KENNES, Manuel de la preuve en matière pénale, Kluwer, Mechelen, 2009, 155, nr. 315. De eiser voerde ook de ministeriële omzendbrief van 31 augustus 2010 houdende de opdrachten en het prioritair actieterrein van de federale wegpollitie aan (B.S. 28 oktober 2010), die de autosnelwegen als prioritair actieterrein toewijst aan de federale wegpollitie (DAH); artikel 5.2.1 van die omzendbrief bepaalt echter dat "het toewijzen van een prioritair actieterrein aan de federale wegpollitie uiteraard een samenwerking met de lokale politie niet uitsluit".

- Art. 7bis KB 17 september 2001 tot vaststelling van de organisatie- en werkingsnormen van de lokale politie teneinde een gelijkwaardige minimale dienstverlening aan de bevolking te verzekeren
- Artt. 3 en 117 Wet 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus
- Artt. 15, 16 en 45 Wet 5 augustus 1992 op het politieambt

PREJUDICIEEL GESCHIL

- Grondwettelijk Hof - Grenzen van het grondwettigheidstoezicht - (Geen) Artikel 149 Grondwet

Artikel 149 Grondwet maakt geen deel uit van de door artikel 26, § 1, 3°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof bedoelde bepalingen die de grenzen van het aan dat gerecht voorbehouden grondwettigheidstoezicht afbakenen.

- Art. 26 Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

26 januari 2022

P.21.1688.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.10

AC nr. ...

RECHT VAN VERDEDIGING

STRAFZAKEN

Strafzaken - Hof van assisen - Behandeling ter zitting - Veiligheid - Beschuldigde achter een glazen wand

Wanneer de beschuldigde, die aanvoert dat hij ongelijk wordt behandeld ten aanzien van een beklagde die voor een ander strafgerecht verschijnt, de verwijdering vordert van de glazen wand waarachter hij tijdens de rechtspleging voor het hof van assisen om veiligheidsredenen is geplaatst, wordt de verwerping van dat verzoek afdoende verantwoord met de redenen dat de specifieke veiligheidsmaatregelen die bij de berechting van een criminele zaak voor het hof van assisen worden genomen, namelijk de plaatsing van een aparte box met een glazen wand waarachter de beschuldigde plaatsneemt, tot een goede rechtsbedeling bijdragen, in het belang van de leden van het hof, het publiek en de gezworenen, die beschermd moeten kunnen worden in de uitoefening van hun gerechtelijk ambt, zonder hierbij aan enige angst te worden blootgesteld, dat die maatregelen worden verantwoord door een "een mogelijke graad van gevaarlijkheid" die op de correctionele rechtszittingen van de rechtbanken of hoven van beroep niet in dezelfde mate aanwezig is en, dat de geplaatste glazen wand het beginsel van het mondeling debat niet miskent, aangezien deze inrichting toelaat de eiser te zien en te horen, evenmin als het vermoeden onschuld, dat niet wordt beïnvloed door de glazen wand, of het recht van verdediging, aangezien de beschuldigde, door de opening in de glazen wand, in alle vertrouwelijkheid kan communiceren met zijn raadsman (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022 nr. 232.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

30 maart 2022

P.22.0092.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Horen van getuige à charge - In aanmerking nemen van verklaring als bewijs - Voorwaarde

Indien de rechter oordeelt bij de schuldvraag geen rekening te zullen houden met een tijdens het vooronderzoek afgelegde belastende getuigenverklaring, bestaat niet langer de noodzaak die getuige te horen op de rechtszitting onder eed en dient de rechter bijgevolg het niet-horen van die getuige à charge niet te verantwoorden in het licht van de criteria van het voorhanden zijn van de ernstige redenen voor het niet-horen van de getuige, het doorslaggevend karakter van de verklaring van de getuige à charge en het voorhanden zijn van compenserende factoren.

15 februari 2022

P.21.1418.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.13](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht - Overschrijding van de termijn - Beoordeling - Inaanmerkingneming van de door de beklagde gevraagde bijkomende onderzoekshandelingen - (Geen) sanctie van de uitoefening van het recht van verdediging

Om het redelijk karakter van de duur van de rechtspleging te beoordelen, mag de rechter rekening houden met het feit dat een partij haar recht om bijkomende onderzoekshandelingen te vragen heeft uitgeoefend en dat het onderzoek van die vordering of de uitvoering van die onderzoekshandelingen een verlenging van de duur van de rechtspleging heeft veroorzaakt; de rechter bestraft zodoende niet de uitoefening door de rechtzoekende van zijn recht van verdediging, maar stelt enkel vast dat de uitoefening van dat recht de verlenging van de duur van de rechtspleging tot gevolg heeft gehad (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 652.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

19 oktober 2022

P.22.0641.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.5

AC nr. ...

RECHTBANKEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Beschikkingsbeginsel - Burgerlijke partij die de veroordeling van de beklaagde tot de gerechtskosten vordert - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - (Geen) ultra petita

Krachtens artikel 1018, 6°, Gerechtelijk Wetboek omvatten de kosten de in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bepaalde rechtsplegingsvergoeding; wanneer de burgerlijke partij in haar conclusie in hoger beroep de veroordeling van de beklaagde "tot alle kosten en tot de kosten van de twee aanleggen" vordert, mist het middel, dat miskenning van het beschikkingsbeginsel aanvoert en het bestreden arrest verwijt aan de burgerlijke partij een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen voor de twee aanleggen terwijl zij dit niet voor het hof van beroep had gevorderd, feitelijke grondslag (1). (1) De eiser verweert het arrest aldus uitspraak te doen ultra petita. Echter, "aangezien artikel 1017 [eerste lid] Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat ieder vonnis zelfs ambtshalve de in het ongelijk gestelde partij, in de regel, in de kosten verwijst (...) schendt de rechter die een der partijen in de kosten verwijst art. 1138, 2°, Ger.W. niet doordat hij uitspraak zou hebben gedaan over niet gevorderde zaken of doordat hij meer zou hebben toegekend dan was gevorderd" (Cass. 9 november 1979, AC 1979-80, nr. 165; zie Cass. 16 december 2004, AR C.02.0212.N-C.02.0251.N, AC 2004, nr. 614, waaruit blijkt "de rechter die de kosten vereffent, geen uitspraak doet over een rechtsvordering"; Cass. 16 mei 1974, AC 1974, 1036). Bovendien, "de strafrechter kan op grond van artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek de in het ongelijk gestelde beklaagde, burgerlijk aansprakelijke partij of voor de beklaagde tussengekomen partij ambtshalve tot een rechtsplegingsvergoeding veroordelen ten voordele van de in het gelijk gestelde burgerlijke partij" (Cass. 7 mei 2013, AR P.12.0753.N, AC 2013, nr. 284; Cass. 20 januari 2010, AR P.09.1146.F, AC 2010, nr. 47, met concl. van procureur-generaal LECLERCQ op datum in Pas.). Het openbaar ministerie heeft hieruit afgeleid dat het middel, dat uitgaat van andere juridische beginselen, faalt naar recht.

- Art. 162bis Wetboek van Strafvordering

- Artt. 1018, 6°, 1022 en 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

30 maart 2022

P.21.1028.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.13](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Strafvuotoeringsrechtbank - Strafvuotoeringsmodaliteiten - Artikel 6.1, EVRM - Toepassing

Artikel 6.1 EVRM is enkel van toepassing op het onderzoek van geschillen over hetzij de burgerlijke rechten en verplichtingen hetzij de gegrondheid van elke strafvordering; die bepaling regelt derhalve niet de procedure die wordt gevolgd voor de strafvuotoeringsrechtbank bij wie een vordering tot toekenning van een strafvuotoeringsmodaliteit aanhangig is gemaakt (1). (1) Zie Cass. 13 januari 2016, AR P.15.1659.F, AC 2016, nr. 25; zie Cass. 20 november 2007, AR P.07.1528.N, AC 2007, nr. 569, met noot.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 januari 2022

P.21.1688.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.10](#)

AC nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS

ALLERLEI

Allerlei - Artikel 1, Eerste aanvullend protocol EVRM - Recht op eigendom - Strafzaken - Wegverkeer - Artikel 50, § 2, Wegverkeerswet - Bijzondere facultatieve verbeurdverklaring - Verenigbaarheid

De bijzondere facultatieve verbeurdverklaring van artikel 50, § 2 Wegverkeerswet is op zich niet onbestaanbaar met het recht op het ongestoord genot van eigendom, dat is gewaarborgd bij artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM, voor zover ze geen onevenredige maatregel vormt ten aanzien van het ermee nagestreefde wettige doel en aldus een miskenning inhoudt van het eigendomsrecht; binnen de perken van de wet en deze verdragsbepaling die in België rechtstreekse werking heeft, bepaalt de rechter in feite en derhalve onaantastbaar de sanctie die hij in verhouding acht met de zwaarte van de bewezen verklaarde inbreuk en de persoonlijkheid van de dader.

- Art. 52, § 2 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 1, eerste aanvullend protocol Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

29 maart 2022

P.21.1640.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.17](#)

AC nr. ...

VERDRAG RECHTEN VAN DE MENS

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Verhoor van getuigen à charge - Verzoek tot het horen van een getuige - Formulering van het verzoek

Een beklaagde die wenst dat de rechter een bepaalde persoon ter rechtszitting hoort, moet dat duidelijk, precies en ondubbelzinnig aan de rechter vragen; bij gebreke daaraan dient de beslissing niet aan de hand van specifieke redenen uit te leggen waarom die persoon niet wordt gehoord (1). (1) Cass. 9 maart 2021, AR P.20.1144.N, AC 2021, nr. 167.

- Art. 190 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

8 maart 2022

P.21.1328.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.2](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op tegenspraak - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Aard en voorwerp van de betwisting

De derde die een rechtsmiddel instelt tegen de beslissing tot verbeurdverklaring, doet dat weliswaar ter vrijwaring van zijn vermogen tegen een burgerrechtelijk gevolg van die straf, maar maakt daardoor nog geen loutere eigendomsbetwisting bij de rechter aanhangig; de verbeurdverklaring die aan zijn rechtsmiddel ten grondslag ligt, is immers een straf die aan een beklaagde is opgelegd; bovendien moet de derde voor de rechter die van zijn rechtsmiddel kennisneemt, elk verweer kunnen aanvoeren dat ertoe strekt dat de verbeurdverklaring tegenover hem geen uitwerking heeft; aldus kan de derde voor die rechter verweer voeren, niet enkel over het bestaan van zijn burgerlijk eigendomsrecht of goede trouw, maar ook over de strafrechtelijke grondslag van de lastens de beklaagde bevolen verbeurdverklaring; de rechter moet dat verweer onderzoeken in zoverre hij de verbeurdverklaring tegenover die derde niet op een andere grond teniet doet (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op tegenspraak - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de eigenaar te goeder trouw die niet in het strafproces verscheen of is opgeroepen - Toepassing van de regels over het verzet van de bij verstek veroordeelde beklaagde - Voorspelbaarheid van de regels over het verzet - Verzet in de gewone of buitengewone termijn - Toepassing

Een wettelijke bepaling heeft uit haar aard een algemeen karakter en kan zodoende van toepassing zijn op een veelheid aan situaties die niet allemaal specifiek door die bepaling kunnen worden geregeld; het staat aan de rechter om een dergelijke bepaling uit te leggen en in dat kader te beoordelen welke situaties en personen onder de toepassing ervan kunnen vallen; daarbij dient de rechter acht te slaan op de duidelijkheid en de voorspelbaarheid van die bepaling voor de persoon op wie ze van toepassing kan zijn, rekening houdend met onder meer de bewoordingen van de bepaling, de evolutie van de maatschappij en het recht sinds de invoering ervan en de wijze waarop ze door de rechtspraak wordt uitgelegd; het vereiste van de strikte uitlegging van de strafwet verbiedt de rechter niet een bepaling die behoort tot de strafrechtspleging toepasselijk te verklaren op een persoon wiens situatie in die bepaling niet uitdrukkelijk is geregeld; de rechtspraak aanvaardt sinds geruime tijd dat een derde tegen de beslissing die de verbeurdverklaring beveelt van goederen waarop hij aanspraak maakt, de rechtsmiddelen kan aanwenden die ook aan de gewone procespartijen ter beschikking staan, met inbegrip van het verzet, en dat hij zijn aanspraken voor het eerst op verzet kan laten gelden, aangezien hij van rechtswege partij in het geding is, ook al is hij daarin niet verschenen of opgeroepen; indien niet blijkt dat de bij verstek veroordeelde beklaagde kennis heeft gekregen van de betekening van de verstekbeslissing, kan hij in verzet komen totdat de termijnen van verjaring van de straf verstreken zijn; die bepaling kan op grond van de bewoordingen ervan worden toegepast op een derde wiens goed is verbeurd verklaard en die niet verscheen of is opgeroepen in het strafproces (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, § 1 Wetboek van Strafvordering
- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Eerste handhaving van de voorlopige hechtenis - Geen inzage in het volledige strafdossier - Invrijheidstelling - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Terbeschikkingstelling van het volledige strafdossier

Artikel 5.4 EVRM verzet zich niet ertegen dat de kamer van inbeschuldigingstelling die moet oordelen over de handhaving van de voorlopige hechtenis van een in verdenking gestelde naar aanleiding van het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een beschikking van de raadkamer die deze handhaving heeft geweigerd omdat wegens de niet-naleving van het recht op inzage van het dossier het recht van verdediging van de in verdenking gestelde werd miskend, ervoor zorgt dat de in verdenking gestelde in hoger beroep inzage heeft in het volledige strafdossier en vervolgens oordeelt over de handhaving van de voorlopige hechtenis; de remediëring van het gebrek aan inzage in het volledige strafdossier door het appelgerecht, dat bij toepassing van artikel 30, § 3, Voorlopige Hechteniswet uitspraak moet doen binnen de vijftien dagen na het instellen van het hoger beroep, belet niet dat de in verdenking gestelde recht heeft op een voorziening bij de rechter die op korte termijn oordeelt over de wettigheid van de gevangenhouding (1). (1) Cass. 16 december 2021, AR P.21.1578.N, AC 2021, nr. 808; Cass. 5 april 2006, AR P.06.0466.F, AC 2006, nr. 206; Cass. 20 april 1993, AR P.93.0543.N, AC 1993, nr. 192. Zie ook B. DEJEMEPPE en D. MERCKX, "De voorlopige hechtenis tussen veiligheid en rechten van de mens", in De voorlopige hechtenis, Kluwer, 2000, 45-47; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 627; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 512; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1147.

- Art. 30, § 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 april 2022

P.22.0437.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.17](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Eerste Aanvullend Protocol EVRM - Recht op eigendom - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechten van de derde te goeder trouw die niet was opgeroepen in het strafproces - Bewijs van de goede trouw - Verdeling van de bewijslast

Het vereiste dat de derde zijn goede trouw aannemelijk moet maken betreft de beoordeling van de gegrondheid van het verzet en niet de ontvankelijkheid ervan; de derde moet bijgevolg geen goede trouw aantonen om verzet tegen de beslissing tot verbeurdverklaring te kunnen instellen; voor wat betreft de beoordeling van de gegrondheid van de louter burgerrechtelijke eigendomsaanspraak van de derde op de verbeurdverklaarde zaken houdt de rechter in beginsel rekening met de bewijsstandaard in burgerlijke zaken; voor wat betreft de beoordeling van de feitelijke en juridische grondslag van de verbeurdverklaring en de goede trouw van de derde, waarmee in het geval van artikel 43quater, § 4, Strafwetboek wordt bedoeld dat de derde niet wist en niet kon weten dat zijn goederen ter beschikking stonden van een criminele organisatie, hanteert de rechter de bewijsstandaard in strafzaken; dit laatste wil zeggen dat de rechter zijn beoordeling steunt op het geheel van de gegevens van het strafdossier die hij, gelet op de autonomie van het strafrecht, vrij en zonder gebonden te zijn aan formele burgerrechtelijke of vennootschapsrechtelijke begrippen beoordeelt; die bewijsregeling is toepasselijk op zowel het oorspronkelijke strafproces als het proces na het verzet van de derde (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Artt. 6.1 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.a - Recht op voldoende informatie over de aard en reden van de beschuldiging - Verbeurdverklaring - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechten van de derde te goeder trouw die niet was opgeroepen in het strafproces - Informatie over de redenen van de verbeurdverklaring - Recht op inzage en kopie van alle stukken die aan de verbeurdverklaring ten grondslag liggen - Ontbreken van specifieke informatie over de verbeurdverklaring en het gebrek aan goede trouw in de betekening van de veroordelende beslissing

Artikel 6.3.a EVRM is niet van toepassing op de derde die aanspraak maakt op lastens een beklaagde verbeurdverklaarde goederen aangezien die derde geen persoon is tegen wie een vervolging is ingesteld; voor het overige is de derde, alleszins ingevolge de kennisneming van de betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring, op de hoogte van de aard en de reden van de tegen de beklaagde ingebrachte beschuldiging en de redenen voor het bevelen van de verbeurdverklaring, te meer daar hij inzage en kopie kan nemen van alle stukken die aan de vervolging van de beklaagde en de verbeurdverklaring ten grondslag liggen; niet vereist is dat het openbaar ministerie opgave doet van elk gegeven van het strafdossier waarop de verbeurdverklaring steunt of het gebrek aan goede trouw van de derde blijkt; aldus is het recht van de derde op een eerlijk proces met inbegrip van zijn recht op informatie voldoende gewaarborgd en beschikt hij over voldoende tijd en middelen om zijn verdediging voor te bereiden; dat de derde zijn aanspraak voor de rechter pas aanhangig maakt in een procedure ingesteld na de beslissing tot verbeurdverklaring, heeft voor die derde dan ook geen onevenredige nadelen waardoor zijn grondrechten zijn miskend (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 6.3.a en 6.3.b Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Hof van assisen - Behandeling ter zitting - Veiligheid - Beschuldigde achter een glazen wand - Vermoeden van onschuld

Wanneer de beschuldigde, die aanvoert dat hij ongelijk wordt behandeld ten aanzien van een beklaagde die voor een ander strafgerecht verschijnt, de verwijdering vordert van de glazen wand waarachter hij tijdens de rechtspleging voor het hof van assisen om veiligheidsredenen is geplaatst, wordt de verwerping van dat verzoek afdoende verantwoord met de redenen dat de specifieke veiligheidsmaatregelen die bij de berechting van een criminele zaak voor het hof van assisen worden genomen, namelijk de plaatsing van een aparte box met een glazen wand waarachter de beschuldigde plaatsneemt, tot een goede rechtsbedeling bijdragen, in het belang van de leden van het hof, het publiek en de gezworenen, die beschermd moeten kunnen worden in de uitoefening van hun gerechtelijk ambt, zonder hierbij aan enige angst te worden blootgesteld, dat die maatregelen worden verantwoord door een "een mogelijke graad van gevaarlijkheid" die op de correctionele rechtszittingen van de rechtbanken of hoven van beroep niet in dezelfde mate aanwezig is en, dat de geplaatste glazen wand het beginsel van het mondeling debat niet miskent, aangezien deze inrichting toelaat de eiser te zien en te horen, evenmin als het vermoeden onschuld, dat niet wordt beïnvloed door de glazen wand, of het recht van verdediging, aangezien de beschuldigde, door de opening in de glazen wand, in alle vertrouwelijkheid kan communiceren met zijn raadsman (1). (1) Zie concl."in hoofdzaak" OM in Pas. 2022 nr. 232.

- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.a - Recht op informatie over de aard en redenen van de beschuldiging - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Verbeurdverklaring zonder dat de eigenaar is opgeroepen in de strafprocedure - Invloed van de straf op de proceswaarborgen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen die toekomen aan de gewone partijen in het strafproces - Redelijke beperkingen aan de rechtsmiddelen

Om zijn aanspraak op de verbeurdverklaarde goederen te laten gelden, kan de derde voor de strafrechter een rechtsmiddel instellen tegen de beslissing die de verbeurdverklaring beveelt, dit is naargelang het geval verzet, hoger beroep of cassatieberoep; in die zin wordt de derde ingevolge de verbeurdverklaring van rechtswege een partij in het strafproces en beschikt hij over dezelfde rechtsmiddelen die ook aan de gewone procespartijen ter beschikking staan; geen miskennen van enig recht van de derde kan worden afgeleid uit het feit dat hijzelf het initiatief dient te nemen om zijn aanspraken te laten gelden; bovendien belet niets dat het rechtsmiddel dat de derde kan instellen nadat hij op de hoogte is gebracht van de beslissing tot verbeurdverklaring, onderworpen is aan redelijke beperkingen; dat een derde nadeel kan ondervinden van de lastens een beklaagde bevolen verbeurdverklaring doet als dusdanig geen afbreuk aan het feit dat die straf enkel is opgelegd aan de beklaagde als sanctie voor een lastens hem bewezen verklaard misdrijf en dat zij niet is opgelegd aan de derde zelf; bijgevolg miskent die verbeurdverklaring het vermoeden van onschuld van de derde niet en zijn bepalingen die specifiek gelden voor een beklaagde, zoals artikel 6.3.a EVRM en artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, als dusdanig niet van toepassing op die derde; dat sluit evenwel niet uit dat die derde in het algemeen aanspraak kan maken op de eerbiediging van het vermoeden van onschuld, het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging, met inbegrip van het recht op tegenspraak (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 187, 195, 202, 203, 204, 359, 423 en 424 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.2 en 6.3.a Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Eerste Aanvullend Protocol EVRM - Recht op eigendom - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Toelaatbaarheid

Het feit dat het openbaar ministerie in het strafproces lastens een beklaagde de verbeurdverklaring heeft gevorderd van goederen die ter beschikking staan van een criminele organisatie en die formeel eigendom zijn van een derde, impliceert niet dat die verbeurdverklaring een straf is die aan die derde is opgelegd (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Art. 7 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op tegenspraak - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Aanspraken voor de burgerlijke rechter op basis van het KB van 9 augustus 1991 - Toegang tot de strafrechter - Ontoelaatbaarheid van het derdenverzet - Gelijktelling met een veroordeelde die bij verstek is berecht - Voorzienbaarheid van de regels over het verzet in de gewone en buitengewone termijn

Het rechtsmiddel van derdenverzet staat slechts open tegen beslissingen die door een burgerlijk gerecht zijn gewezen en beslissingen van een strafgerecht dat uitspraak doet over de burgerlijke belangen; het gegeven dat de tenuitvoerlegging van een beslissing van een strafgerecht een burgerrechtelijk gevolg heeft, volstaat niet om tegen die beslissing derdenverzet toe te laten; aangezien de verbeurdverklaring een straf is, kan artikel 1122 Gerechtelijk Wetboek dan ook niet worden toegepast in het kader van de aanspraken van een derde op verbeurdverklaarde goederen; een derde die beweert eigenaar te zijn van verbeurdverklaarde goederen, moet ook niet noodzakelijk een rechtsmiddel instellen voor de strafrechter; hij kan ook andere procedurele mogelijkheden aanwenden zoals het formuleren van zijn aanspraken voor de burgerlijke rechter op grond van artikel 3 van het koninklijk besluit van 9 augustus 1991 tot vaststelling van de termijn waarbinnen en de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend door derden die beweren recht te hebben op een verbeurdverklaarde zaak; stelt de derde evenwel een rechtsmiddel voor de strafrechter in, dan zijn daarop de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing; dat een derde in dat geval wordt gelijkgesteld met een veroordeelde beklaagde die verstek heeft gelaten, is niet onvoorzienbaar; die omstandigheid houdt dan ook geen ontoelaatbare uitbreiding in van de toepassing van artikel 187, § 1, Wetboek van Strafvordering, maar verleent aan de betrokkene naar analogie met een bij verstek veroordeelde beklaagde het bijkomende recht verzet te kunnen instellen tijdens een buitengewone termijn die pas begint te lopen vanaf het moment van de effectieve kennisneming van de betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 3 KB 9 augustus 1991 tot vaststelling van de termijn waarbinnen en de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend door derden die beweren recht te hebben op een verbeurdverklaarde zaak

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

- Art. 1122 Gerechtelijk Wetboek

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op tegenspraak - Verbeurdverklaring van een goed dat toebehoort aan een derde - Rechtsmiddelen van de derde die niet was opgeroepen of niet tussenkwam in het strafproces - Betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring - Informatie over de termijnen en vormvereisten van het verzet aan de hand van een modelformulier - Voorzienbaarheid van de termijnen om ontvankelijk verzet in te stellen - Verlenging van de termijn wegens overmacht - Beoordeling

Voor een persoon die kennis neemt van de betekening van een beslissing waarbij goederen worden verbeurdverklaard waarvan hij voorhoudt eigenaar te zijn, alsook van een modelformulier waarin wordt uitgelegd over welke rechtsmiddelen een bij verstek veroordeelde persoon in strafzaken beschikt, moet het ook bij afwezigheid van een aan die bijzondere situatie aangepaste wetsbepaling of formulier duidelijk zijn dat hij, indien hij tegen die beslissing verzet wil instellen, dat moet doen binnen de wettelijk bepaalde termijn van verzet zoals die ook is vermeld in dat formulier; dit is des te meer het geval wanneer die persoon, steeds bijgestaan door een advocaat, feitelijk op de hoogte was van de beslissing tot verbeurdverklaring en van de strafprocedure die tot deze beslissing heeft geleid, ook al was hij in die procedure niet formeel opgeroepen of was hij niet verplicht daarin tussen te komen; het is voor die derde ook niet onvoorzienbaar dat het verzet dat hij tegen de beslissing kan instellen tijdsgebonden is aangezien er binnen een redelijke termijn zekerheid moet komen over de bestemming van de verbeurdverklarde goederen; bijgevolg heeft de derde geen recht op verzet zonder enige tijdsbepaling of op de beoordeling van de gegrondheid van zijn aanspraak door een rechter, ongeacht de niet-ontvankelijkheid van zijn verzet wegens de laattijdigheid ervan; hieruit volgt dat artikel 187 Wetboek van Strafvordering voor de derde die kennis heeft genomen van de voormelde betekening en kennisgeving, voldoende duidelijk en voorspelbaar is om de termijn te kennen waarbinnen hij verzet dient aan te tekenen tegen de beslissing tot verbeurdverklaring; door het feit dat de derde binnen de in artikel 187, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijnen, eventueel verlengd ingevolge het bestaan van een situatie van overmacht, verzet kan instellen tegen de beslissing tot verbeurdverklaring die hem benadeelt, worden de rechten van de derde geëerbiedigd, zoals het recht op een eerlijk proces en het recht op eigendom (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, § 1 Wetboek van Strafvordering
- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek
- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 7 - Legaliteit van de straffen - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Toelaatbaarheid

Het feit dat het openbaar ministerie in het strafproces lastens een beklaagde de verbeurdverklaring heeft gevorderd van goederen die ter beschikking staan van een criminele organisatie en die formeel eigendom zijn van een derde, impliceert niet dat die verbeurdverklaring een straf is die aan die derde is opgelegd (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 7 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Beoordeling - Motivering - Duur van de rechtspleging in hoger beroep

Wanneer de eiser voor de appelrechters niet heeft aangevoerd dat de redelijke termijn voor de berechting van de zaak was overschreden wegens de duur van de behandeling van het dossier in hoger beroep, dient het hof van beroep zijn beslissing betreffende de invloed van het tijdsverloop tussen de beslissing van de eerste rechter en zijn eigen beslissing op het redelijk karakter van de duur van de rechtspleging in haar geheel beschouwd, niet met bijzondere redenen te omkleden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 652.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

19 oktober 2022

P.22.0641.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechten van de derde te goeder trouw die niet was opgeroepen in het strafproces - Bewijs van de goede trouw - Verdeling van de bewijslast

Het vereiste dat de derde zijn goede trouw aannemelijk moet maken betreft de beoordeling van de gegrondheid van het verzet en niet de ontvankelijkheid ervan; de derde moet bijgevolg geen goede trouw aantonen om verzet tegen de beslissing tot verbeurdverklaring te kunnen instellen; voor wat betreft de beoordeling van de gegrondheid van de louter burgerrechtelijke eigendomsaanspraak van de derde op de verbeurdverklaarde zaken houdt de rechter in beginsel rekening met de bewijsstandaard in burgerlijke zaken A; voor wat betreft de beoordeling van de feitelijke en juridische grondslag van de verbeurdverklaring en de goede trouw van de derde, waarmee in het geval van artikel 43quater, § 4, Strafwetboek wordt bedoeld dat de derde niet wist en niet kon weten dat zijn goederen ter beschikking stonden van een criminele organisatie, hanteert de rechter de bewijsstandaard in strafzaken; dit laatste wil zeggen dat de rechter zijn beoordeling steunt op het geheel van de gegevens van het strafdossier die hij, gelet op de autonomie van het strafrecht, vrij en zonder gebonden te zijn aan formele burgerrechtelijke of vennootschapsrechtelijke begrippen beoordeelt; die bewijsregeling is toepasselijk op zowel het oorspronkelijke strafproces als het proces na het verzet van de derde (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Artt. 6.1 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Verbeurdverklaring zonder dat de eigenaar is opgeroepen in de strafprocedure - Invloed van de straf op de proceswaarborgen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen die toekomen aan de gewone partijen in het strafproces - Redelijke beperkingen aan de rechtsmiddelen

Om zijn aanspraak op de verbeurdverklaarde goederen te laten gelden, kan de derde voor de strafrechter een rechtsmiddel instellen tegen de beslissing die de verbeurdverklaring beveelt, dit is naargelang het geval verzet, hoger beroep of cassatieberoep; in die zin wordt de derde ingevolge de verbeurdverklaring van rechtswege een partij in het strafproces en beschikt hij over dezelfde rechtsmiddelen die ook aan de gewone procespartijen ter beschikking staan; geen miskennen van enig recht van de derde kan worden afgeleid uit het feit dat hijzelf het initiatief dient te nemen om zijn aanspraken te laten gelden; bovendien belet niets dat het rechtsmiddel dat de derde kan instellen nadat hij op de hoogte is gebracht van de beslissing tot verbeurdverklaring, onderworpen is aan redelijke beperkingen; dat een derde nadeel kan ondervinden van de lastens een beklaagde bevolen verbeurdverklaring doet als dusdanig geen afbreuk aan het feit dat die straf enkel is opgelegd aan de beklaagde als sanctie voor een lastens hem bewezen verklaard misdrijf en dat zij niet is opgelegd aan de derde zelf; bijgevolg miskent die verbeurdverklaring het vermoeden van onschuld van de derde niet en zijn bepalingen die specifiek gelden voor een beklaagde, zoals artikel 6.3.a EVRM en artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, als dusdanig niet van toepassing op die derde; dat sluit evenwel niet uit dat die derde in het algemeen aanspraak kan maken op de eerbiediging van het vermoeden van onschuld, het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging, met inbegrip van het recht op tegenspraak (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 187, 195, 202, 203, 204, 359, 423 en 424 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.2 en 6.3.a Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Invrijheidstelling van de vreemdeling

Aangezien de onrechtmatigheid van de detentie krachtens artikel 5.4 EVRM wordt gesanctioneerd met een invrijheidstelling die op korte termijn moet plaatsvinden, moet hieruit worden begrepen dat die bepaling betrekking heeft op het beroep van de vreemdeling die zich nog in hechtenis bevindt op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht over zijn beroep uitspraak moet doen; als hij intussen werd vrijgelaten, kan zijn invrijheidstelling immers niet meer worden bevolen, maar de onrechtmatigheid van zijn aanhouding geeft hem, na zijn invrijheidstelling, recht op de door artikel 5.5 EVRM gewaarborgde schadeloosstelling (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 december 2022

P.22.1327.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Aangevoerd politiegeweld - Vervolg van een verdachte van politiegeweld - Toepasselijke bewijslastregels - Vermoeden van onschuld

De persoon die van het plegen van politiegeweld wordt verdacht, geniet het in artikel 6.2 EVRM vastgelegde vermoeden van onschuld; het beginsel volgens hetwelk het, in de regel, aan de vervolgende partij toekomt het bestaan van de aangevoerde feiten te bewijzen, blijft geheel van toepassing (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

- Artt. 3 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 april 2022

P.21.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.4](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Aangevoerd politiegeweld - Vervolging van een verdachte van politiegeweld - Toepasselijke bewijslastregels - Vermoeden van onschuld

De persoon die van het plegen van politiegeweld wordt verdacht, geniet het in artikel 6.2 EVRM vastgelegde vermoeden van onschuld; het beginsel volgens hetwelk het, in de regel, aan de vervolgende partij toekomt het bestaan van de aangevoerde feiten te bewijzen, blijft geheel van toepassing (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

- Artt. 3 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 april 2022

P.21.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.4](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Aangevoerd politiegeweld - Vervolging van een politieambtenaar die van politiegeweld wordt verdacht - Omkering van de bewijslast - Vermoeden van onschuld

Geen enkel verdrags- of wetsbepaling verplicht de nationale rechter, die uitspraak moet doen over de vervolging die tegen een politieambtenaar is ingesteld wegens onrechtmatig geweld, om aan de beweringen van de persoon die hem daarvan beschuldigt een andersoortig geloof te hechten dan aan de uitleg van de beklaagde die zich hiertegen verweert; een dergelijke omkering van de bewijslast zou de miskenning tot gevolg hebben van het in artikel 6.2 EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld, dat algemeen geldend is en dat bijgevolg ook een politieambtenaar ten goede moet komen wanneer hij wegens onrechtmatig geweld wordt vervolgd (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

- Artt. 3 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 april 2022

P.21.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.4](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Aangevoerd politiegeweld - Vervolging van een politieambtenaar die van politiegeweld wordt verdacht - Omkering van de bewijslast - Vermoeden van onschuld

Geen enkel verdrags- of wetsbepaling verplicht de nationale rechter, die uitspraak moet doen over de vervolging die tegen een politieambtenaar is ingesteld wegens onrechtmatig geweld, om aan de beweringen van de persoon die hem daarvan beschuldigt een andersoortig geloof te hechten dan aan de uitleg van de beklaagde die zich hiertegen verweert; een dergelijke omkering van de bewijslast zou de miskenning tot gevolg hebben van het in artikel 6.2 EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld, dat algemeen geldend is en dat bijgevolg ook een politieambtenaar ten goede moet komen wanneer hij wegens onrechtmatig geweld wordt vervolgd (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

- Artt. 3 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 april 2022

P.21.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.4](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Vrijlating van de vreemdeling

Artikel 71 Vreemdelingenwet schendt artikel 5.4 EVRM niet wanneer de gebeurtenis die zich tijdens de procedure van toezicht voordoet, geen nieuwe autonome titel is die de voorgaande vervangt maar, integendeel, de invrijheidstelling van de vreemdeling tegen wie de titel was uitgevaardigd (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Beslissing die door een verschrijving is aangetast - Ambtshalve verbetering door de rechter - Niet-tegensprekelijk karakter van de rechtspleging - Aaaaaaartikel 6.1 EVRM - (Geen) Schending

Artikel 797 Gerechtelijk Wetboek kan niet als strijdig met artikel 6.1 EVRM worden aangemerkt; de rechter die over de verbetering uitspraak doet, doet immers geen uitspraak over een geschil inzake een recht of een burgerrechtelijke verbintenis dan wel over de gegrondheid van een strafvervolging, maar beperkt zich tot de verbetering van een verschrijving, namelijk een dwaling waarvan de rechtzetting niet kan leiden tot de uitbreiding, beperking of wijziging van de rechten die in de te verbeteren beslissing zijn vastgelegd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 558.

- Artt. 794 en 797 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 september 2022

P.22.0354.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Aangevoerd politiegeweld - Verwonding opgelopen tijdens de vrijheidsberoving onder toezicht - Feitelijk vermoeden - Bewijslast rust op de regering

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens oordeelt dat, wanneer de in het geding zijnde gebeurtenissen uitsluitend door de autoriteiten zijn gekend, zoals in het geval van personen waarop zij tijdens de vrijheidsberoving toezicht houden, elk in die periode veroorzaakt letsel aanleiding geeft tot ernstige feitelijke vermoedens; het Europees rechtscollège verduidelijkt dat, in dat geval, de bewijslast rust op de regering van de betrokken Staat en dat het haar toekomt een voldoende en overtuigende uitleg te verstrekken, door bewijzen over te leggen van feiten die reden geven tot twijfel over het relaas van het slachtoffer; bij gebrek aan een dergelijke uitleg, oordeelt het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat het gerechtigd is om gevolgtrekkingen te maken die voor de regering ongunstig kunnen zijn (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 april 2022

P.21.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.4](#)

AC nr. ...

***Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Toepassing -
Strafuitvoeringsrechtbank - Strafuitvoeringsmodaliteiten***

Artikel 6.1 EVRM is enkel van toepassing op het onderzoek van geschillen over hetzij de burgerlijke rechten en verplichtingen hetzij de gegrondheid van elke strafvordering; die bepaling regelt derhalve niet de procedure die wordt gevolgd voor de strafuitvoeringsrechtbank bij wie een vordering tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit aanhangig is gemaakt (1). (1) Zie Cass. 13 januari 2016, AR P.15.1659.F, AC 2016, nr. 25; zie Cass. 20 november 2007, AR P.07.1528.N, AC 2007, nr. 569, met noot.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 januari 2022

P.21.1688.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.10](#)

AC nr. ...

***Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces -
Strafvordering - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het
Unierecht - Dataretentie - Gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de door het
Unierecht geboden rechtsbescherming - Aanvoering - Beoordeling door de rechter***

De rechter die wordt geconfronteerd met onregelmatig bewijsmateriaal dat niet nietig of onbetrouwbaar is en die dat bewijsmateriaal doorslaggevend acht voor de beslissing over de schuldigverklaring, oordeelt op grond van de concrete gegevens van de zaak en in het licht van de gehele procedure onaantastbaar of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces en de rechter kan daarbij een afweging maken tussen een geheel van gegevens die eigen zijn aan de hem voorgelegde zaak, zoals de stand van de wetgeving op het moment van de onregelmatigheid, het feit dat de onregelmatigheid niet opzettelijk of ingevolge een niet te verontschuldigen nalatigheid is begaan en het feit dat de beklaagde voor de rechter tegenspraak heeft kunnen voeren over het bewijsmateriaal; de rechter moet zijn beslissing niet motiveren aan de hand van welbepaalde vaste criteria, maar uit zijn beslissing moet wel blijken dat hij, wanneer dat voor hem is aangevoerd, in het bijzonder rekening heeft gehouden met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming; evenmin dient de beslissing over de bewijsuitsluiting enkel te worden gesteund op het al dan niet voldoen aan een welbepaald criterium, maar kan de rechter meerdere criteria in hun onderling verband beoordelen en kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van het andere versterken, vervolledigen of verduidelijken en het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die niet te verzoenen zijn met het recht op een eerlijk proces (1). (1) Zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1353.N, AC 2022, nr. 60, met concl. OM; Cass. 11 januari 2022, AR P.21.1245.N, AC 2022, nr. 14.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

29 maart 2022

P.21.1422.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Opeenvolging van titels - Nieuwe autonome titel

Artikel 5.4 EVRM is geschonden wanneer ten aanzien van een vreemdeling opeenvolgend verschillende beslissingen tot vrijheidsberoving werden genomen zonder dat het rechterlijk toezicht kon worden afgesloten met een eindbeslissing, omdat er tijdens de procedure van toezicht op de vigerende titel van vrijheidsberoving, een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd die de voorgaande titel vervangt (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Aangevoerd politiegeweld - Bewijslast rust op de regering - Draagwijdte - Vervolg van een verdachte van politiegeweld - Invloed op de toepasselijke bewijslastregels

De Europese rechtspraak met betrekking tot de aansprakelijkheidsstelling van de Staat, in het geval van aangevoerde feiten van politiegeweld, omdat hij de verplichtingen die uit artikel 3 EVRM voortvloeien niet is nagekomen, is van toepassing op de regering van een verdragssluitende Staat; de bewijslastregels die voor de onderzoeks- en vonnisgerechten gelden wanneer deze uitspraak doen over het bestaan van bezwaren ten aanzien van een verdachte van een misdrijf of over de schuld van die persoon, worden door die rechtspraak niet in vraag gesteld, ook al heeft de beschuldiging betrekking op politiegeweld (1). (1) Zie concl. OM in Pas 2022, nr. 253.

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

6 april 2022

P.21.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.4](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.3 - Voorlopige hechtenis - Redelijke termijn - Invrijheidstelling - Borgsom - Beoordeling door de rechter

Artikel 5.3 EVRM waarborgt het recht van de van zijn vrijheid beroofde beklaagde om binnen een redelijke termijn te worden berecht of hangende het proces in vrijheid te worden gesteld en het bepaalt dat de invrijheidstelling afhankelijk kan worden gesteld van een waarborg voor de verschijning van de betrokkene op de rechtszitting; daaruit volgt evenwel geen absoluut recht op invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom; het staat aan de rechter te oordelen of de doelstellingen van de voorlopige hechtenis zo kunnen worden bereikt (1). (1) Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 www.juportal.be.

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.5 - Recht op schadeloosstelling wegens onrechtmatige detentie - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Invrijheidstelling van de vreemdeling

Aangezien de onrechtmatigheid van de detentie krachtens artikel 5.4 EVRM wordt gesanctioneerd met een invrijheidstelling die op korte termijn moet plaatsvinden, moet hieruit worden begrepen dat die bepaling betrekking heeft op het beroep van de vreemdeling die zich nog in hechtenis bevindt op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht over zijn beroep uitspraak moet doen; als hij intussen werd vrijgelaten, kan zijn invrijheidstelling immers niet meer worden bevolen, maar de onrechtmatigheid van zijn aanhouding geeft hem, na zijn invrijheidstelling, recht op de door artikel 5.5 EVRM gewaarborgde schadeloosstelling (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafvordering - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Ernst van het misdrijf - Toepassing

Het enkele feit dat de algemene en ongedifferentieerde bewaarplicht van communicatiegegevens door telecomoperatoren in strijd is met het Unierecht zoals uitgelegd door het Hof van Justitie en een miskenning uitmaakt van het recht op de bescherming van het privéleven en van de persoonsgegevens van een gemeenschap van burgers, heeft niet tot gevolg dat die onregelmatigheid steeds de ernst van het door een beklaagde gepleegd misdrijf overstijgt.

29 maart 2022

P.21.1422.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.1](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Horen van getuige à charge - In aanmerking nemen van verklaring als bewijs - Voorwaarde

Indien de rechter oordeelt bij de schuldvraag geen rekening te zullen houden met een tijdens het vooronderzoek afgelegde belastende getuigenverklaring, bestaat niet langer de noodzaak die getuige te horen op de rechtszitting onder eed en dient de rechter bijgevolg het niet-horen van die getuige à charge niet te verantwoorden in het licht van de criteria van het voorhanden zijn van de ernstige redenen voor het niet-horen van de getuige, het doorslaggevend karakter van de verklaring van de getuige à charge en het voorhanden zijn van compenserende factoren.

15 februari 2022

P.21.1418.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op tegenspraak - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Verbeurdverklaring zonder dat de eigenaar is opgeroepen in de strafprocedure - Regelmatigheid van de straf - Rechten van de derde te goeder trouw

De verbeurdverklaring van het vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie, onder voorbehoud van de rechten van derden te goeder trouw, zoals bepaald in artikel 43quater, §4, Strafwetboek, vereist niet dat de verbeurdverklaarde goederen eigendom zijn van de beklaagde en laat dus de mogelijkheid open dat goederen worden verbeurdverklaard waarop een persoon die geen partij was in het strafproces, nadien een eigendomsaanspraak laat gelden; aldus staat het feit dat die derde niet zelf is vervolgd voor het feit dat aan de verbeurdverklaring ten grondslag ligt, de regelmatigheid van die straf niet in de weg; het feit dat het openbaar ministerie die persoon niet heeft opgeroepen overeenkomstig artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan eventueel aanleiding geven tot schadevergoeding, maar heeft evenmin tot gevolg dat de verbeurdverklaring niet regelmatig is bevolen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 5ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Veroordeling met uitstel - Herroeping van het uitstel - Geen voorafgaandelijk verhoor

Uit het enkele feit dat de persoon tegen wie een vordering tot herroeping van uitstel van tenuitvoerlegging is uitgebracht niet voorafgaandelijk is verhoord, kan geen schending van artikel 6 EVRM worden afgeleid; de betrokkene kan op de rechtszitting waarop de herroepingsvordering wordt behandeld elk verweer laten gelden, maar hij tegen wie een vordering tot herroeping van uitstel van tenuitvoerlegging is uitgebracht en die zonder gegronde reden nalaat persoonlijk aanwezig te zijn op de rechtszitting waarop die vordering wordt behandeld, kan zich niet beroepen op een miskenning van zijn recht om persoonlijk te worden gehoord; hij maakt dan immers de uitoefening van dit recht zelf onmogelijk.

29 maart 2022

P.22.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.20](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Eerste Aanvullend Protocol EVRM - Recht op eigendom - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Verbeurdverklaring zonder dat de eigenaar is opgeroepen in de strafprocedure - Regelmatigheid van de straf - Rechten van de derde te goeder trouw

De verbeurdverklaring van het vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie, onder voorbehoud van de rechten van derden te goeder trouw, zoals bepaald in artikel 43quater, §4, Strafwetboek, vereist niet dat de verbeurdverklaarde goederen eigendom zijn van de beklaagde en laat dus de mogelijkheid open dat goederen worden verbeurdverklaard waarop een persoon die geen partij was in het strafproces, nadien een eigendomsaanspraak laat gelden; aldus staat het feit dat die derde niet zelf is vervolgd voor het feit dat aan de verbeurdverklaring ten grondslag ligt, de regelmatigheid van die straf niet in de weg; het feit dat het openbaar ministerie die persoon niet heeft opgeroepen overeenkomstig artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan eventueel aanleiding geven tot schadevergoeding, maar heeft evenmin tot gevolg dat de verbeurdverklaring niet regelmatig is bevolen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 5ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.b - Recht op voldoende tijd en faciliteiten om zijn verdediging voor te bereiden - Verbeurdverklaring - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechten van de derde te goeder trouw die niet was opgeroepen in het strafproces - Informatie over de redenen van de verbeurdverklaring - Recht op inzage en kopie van alle stukken die aan de verbeurdverklaring ten grondslag liggen - Ontbreken van specifieke informatie over de verbeurdverklaring en het gebrek aan goede trouw in de betekening van de veroordelende beslissing

Artikel 6.3.a EVRM is niet van toepassing op de derde die aanspraak maakt op lastens een beklagde verbeurdverklaarde goederen aangezien die derde geen persoon is tegen wie een vervolging is ingesteld; voor het overige is de derde, alleszins ingevolge de kennisneming van de betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring, op de hoogte van de aard en de reden van de tegen de beklagde ingebrachte beschuldiging en de redenen voor het bevelen van de verbeurdverklaring, te meer daar hij inzage en kopie kan nemen van alle stukken die aan de vervolging van de beklagde en de verbeurdverklaring ten grondslag liggen; niet vereist is dat het openbaar ministerie opgave doet van elk gegeven van het strafdossier waarop de verbeurdverklaring steunt of het gebrek aan goede trouw van de derde blijkt; aldus is het recht van de derde op een eerlijk proces met inbegrip van zijn recht op informatie voldoende gewaarborgd en beschikt hij over voldoende tijd en middelen om zijn verdediging voor te bereiden; dat de derde zijn aanspraak voor de rechter pas aanhangig maakt in een procedure ingesteld na de beslissing tot verbeurdverklaring, heeft voor die derde dan ook geen onevenredige nadelen waardoor zijn grondrechten zijn miskend (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 6.3.a en 6.3.b Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafvordering - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Miskening van de persoonlijke levenssfeer en verwerking van persoonsgegevens - Doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming - Nationale bewijsuitsluitingsregel - Artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Sanctie

Het beginsel van de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie (1), vereist niet dat een nationale bewijsuitsluitingsregel, dit is hier artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, steeds een sanctie bepaalt voor bewijsmateriaal dat is verkregen met miskenning van de persoonlijke levenssfeer en de verwerking van persoonsgegevens zoals beschermd door het Unierecht; meer specifiek is een sanctie niet vereist wanneer de Belgische rechter oordeelt dat het bewijsmateriaal geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarde miskent of dat de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs niet heeft aangetast of dat het gebruik van het bewijsmateriaal, in verhouding tot het geheel van de gegevens van het strafdossier, niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, die beoordeling immers inhoudend dat het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijsmateriaal geen ongerechtvaardigd nadeel toebrengt aan de beklagde. (1) Zie HvJ 6 oktober 2020, gevoegde zaken C-511/18, C-512/18 en C-520/18, La Quadrature du Net e.a., nr. 221–228, www.curia.europa.eu; HvJ 2 maart 2021, zaak C-746/18, Prokuratuur, nr. 41–44, www.curia.europa.eu.

29 maart 2022

P.22.0078.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.15](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Veroordeling met uitstel - Herroeping van het uitstel - Afwezigheid op de rechtszitting

Uit het enkele feit dat de persoon tegen wie een vordering tot herroeping van uitstel van tenuitvoerlegging is uitgebracht niet voorafgaandelijk is verhoord, kan geen schending van artikel 6 EVRM worden afgeleid; de betrokkene kan op de rechtszitting waarop de herroepingsvordering wordt behandeld elk verweer laten gelden, maar hij tegen wie een vordering tot herroeping van uitstel van tenuitvoerlegging is uitgebracht en die zonder gegronde reden nalaat persoonlijk aanwezig te zijn op de rechtszitting waarop die vordering wordt behandeld, kan zich niet beroepen op een miskenning van zijn recht om persoonlijk te worden gehoord; hij maakt dan immers de uitoefening van dit recht zelf onmogelijk.

29 maart 2022

P.22.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.20](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafvordering - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming - Doorslaggevend karakter van het bewijs - Uitsluiting

De doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie (1), verplicht de rechter niet om in strijd met het Unierecht verkregen communicatiegegevens die de speurders op het spoor van een verdachte hebben gezet, maar voor het overige niet doorslaggevend zijn voor de beslissing over diens schuldigverklaring, uit het bewijs te weren indien de betrokkene niet is gehinderd in zijn mogelijkheid om over die gegevens tegenspraak te voeren en er is voldaan aan de andere voorwaarden van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering. (1) Zie HvJ 6 oktober 2020, gevoegde zaken C-511/18, C-512/18 en C-520/18, La Quadrature du Net e.a., nr. 221–228, www.curia.europa.eu; HvJ 2 maart 2021, zaak C-746/18, Prokuratuur, nr. 41–44, www.curia.europa.eu.

29 maart 2022

P.22.0078.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.15](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Overschrijding - Beoordeling - Inaanmerkingneming van de door de beklaagde gevraagde bijkomende onderzoekshandelingen - (Geen) sanctie van de uitoefening van het recht van verdediging

Om het redelijk karakter van de duur van de rechtspleging te beoordelen, mag de rechter rekening houden met het feit dat een partij haar recht om bijkomende onderzoekshandelingen te vragen heeft uitgeoefend en dat het onderzoek van die vordering of de uitvoering van die onderzoekshandelingen een verlenging van de duur van de rechtspleging heeft veroorzaakt; de rechter bestraft zodoende niet de uitoefening door de rechtzoekende van zijn recht van verdediging, maar stelt enkel vast dat de uitoefening van dat recht de verlenging van de duur van de rechtspleging tot gevolg heeft gehad (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 652.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

19 oktober 2022

P.22.0641.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.5](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Strafvordering - Bewijsvoering - Bewijselementen verkregen in strijd met het Unierecht - Dataretentie - Onregelmatig verkregen bewijsmateriaal - Criteria -

Gelijkwaardigheid en doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming - Aanvoering - Beoordeling door de rechter

De rechter die wordt geconfronteerd met onregelmatig bewijsmateriaal dat niet nietig of onbetrouwbaar is en die dat bewijsmateriaal doorslaggevend acht voor de beslissing over de schuldigverklaring, oordeelt op grond van de concrete gegevens van de zaak en in het licht van de gehele procedure onaantastbaar of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces en de rechter kan daarbij een afweging maken tussen een geheel van gegevens die eigen zijn aan de hem voorgelegde zaak, zoals de stand van de wetgeving op het moment van de onregelmatigheid, het feit dat de onregelmatigheid niet opzettelijk of ingevolge een niet te verontschuldigen nalatigheid is begaan en het feit dat de beklaagde voor de rechter tegenspraak heeft kunnen voeren over het bewijsmateriaal; de rechter moet zijn beslissing niet motiveren aan de hand van welbepaalde vaste criteria, maar uit zijn beslissing moet wel blijken dat hij, wanneer dat voor hem is aangevoerd, in het bijzonder rekening heeft gehouden met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming; evenmin dient de beslissing over de bewijsuitsluiting enkel te worden gesteund op het al dan niet voldoen aan een welbepaald criterium, maar kan de rechter meerdere criteria in hun onderling verband beoordelen en kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van het andere versterken, vervolledigen of verduidelijken (1). (1) Zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1353.N, AC 2022, nr. 60, met concl. OM; Cass. 11 januari 2022, AR P.21.1245.N, AC 2022, nr. 14.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

29 maart 2022

P.22.0078.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.15](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Eerste Aanvullend Protocol EVRM - Recht op eigendom - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde die aanspraak maakt op het verbeurdverklaarde goed

Uit geen enkele internationale of nationale rechtsnorm volgt dat de rechter alleen goederen kan verbeurdverklaren die eigendom zijn van de beklaagde aan wie hij deze straf oplegt of waarop enkel die beklaagde aanspraken kan laten gelden; wel moet de persoon die aanspraak maakt op verbeurdverklaarde goederen en die niet is vervolgd of tussengekomen in het strafproces waarin de verbeurdverklaring is bevolen, de mogelijkheid hebben om zijn aanspraak voor te leggen aan een rechter die kan oordelen over de uitwerking van de verbeurdverklaring tegenover de betrokkene; deze dreigt immers nadeel van de verbeurdverklaring te ondervinden (1). (1) Zie concl. OM.

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Verhoor van getuigen à charge - Verzoek tot het horen van een getuige - Formulering van het verzoek

Een beklaagde die wenst dat de rechter een bepaalde persoon ter rechtszitting hoort, moet dat duidelijk, precies en ondubbelzinnig aan de rechter vragen; bij gebreke daaraan dient de beslissing niet aan de hand van specifieke redenen uit te leggen waarom die persoon niet wordt gehoord (1). (1) Cass. 9 maart 2021, AR P.20.1144.N, AC 2021, nr. 167.

- Art. 190 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden,
ondertekend op 4 november 1950, te Rome

8 maart 2022

P.21.1328.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.18

AC nr. ...

RECHTERLIJK GEWIJSDE

GEZAG VAN GEWIJSDE

Gezag van gewijsde - Strafzaken - Opeenvolgende verzoeken - Gezag van gewijsde - Toepassing

Het gezag van gewijsde van het arrest dat een verzoek tot herziening verwerpt, kan het opnieuw instellen van het verzoek verhinderen betreffende de punten die eerder tot staving van het afgewezen verzoek werden aangevoerd (1). (1) Het OM voerde aan dat dit in casu het geval is omdat uit het nieuwe verzoek niet blijkt dat de intussen door de wet van 11 juli 2018 ingevoerde wijzigingen van die aard zijn dat ze enige invloed kunnen hebben op de beoordeling van de gegevens die reeds werden aangevoerd tot staving van het vorige verzoek dat bij arrest van het Hof van 9 januari 2008 werd verworpen. (MNB)

- Art. 443 Wetboek van Strafvordering

30 maart 2022

P.21.0916.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.12

AC nr. ...

RECHTERLIJKE ORGANISATIE

STRAFZAKEN

Strafzaken - Plaatsvervangend rechter - Aanwijzing - Bewijs

Uit de artikelen 87 en 322 Gerechtelijk Wetboek volgt niet dat in een vonnis dat mede werd gewezen door een plaatsvervangend rechter melding moet worden gemaakt van zijn aanwijzing door de voorzitter van de rechtbank of dat die aanwijzing moet blijken uit de stukken van de rechtspleging; een plaatsvervangende rechter die mee zetelt en over de zaak uitspraak doet, wordt vermoed regelmatig te zijn aangewezen.

- Artt. 87 en 322 Gerechtelijk Wetboek

15 februari 2022

P.21.1382.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.2

AC nr. ...

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE)

- "Non bis in idem" - Veroordeling met uitstel - Herroeping wegens het plegen van een nieuw misdrijf

De rechter die op grond van een door de wetgever uitgewerkte regeling het uitstel van tenuitvoerlegging herroept van straffen opgelegd bij een eerdere rechterlijke beslissing en dit wegens het plegen van nieuwe feiten tijdens de vooraf bepaalde proeftijd welke aanleiding hebben gegeven tot een nieuwe rechterlijke veroordeling, miskent het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem niet.

29 maart 2022

P.22.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.20](#)

AC nr. ...

- Strafzaken - Vermoeden van onschuld - Strafvueroeringsrechtbank - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Ernstige bedreiging van de fysieke of psychische integriteit van derden - Inaanmerkingneming van de in een aanhoudingsbevel vermelde feiten

Noch artikel 149 Grondwet, noch de algemene rechtsbeginselen van de motiveringsplicht van de rechterlijke beslissingen en van het vermoeden van onschuld, noch enige andere wets- of verdragsbepaling verbieden de strafvueroeringsrechtbank, wanneer ze onderzoekt of de veroordeelde een ernstig gevaar vormt voor de fysieke of psychische integriteit van derden, feiten in aanmerking te nemen die vermeld worden in een tegen de veroordeelde uitgevaardigd aanhoudingsbevel, mits ze geen uitspraak doet over het strafbaar karakter ervan (1). (1) Zie Cass. 28 mei 2014, AR P.14.0484.F, AC 2014, nr. 387, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 64 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafvueroeringsmodaliteiten

21 september 2022

P.22.1153.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.11](#)

AC nr. ...

- Beschikkingsbeginsel - Burgerlijke partij die de veroordeling van de beklaagde tot de gerechtskosten vordert - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - (Geen) ultra petita

Krachtens artikel 1018, 6°, Gerechtelijk Wetboek omvatten de kosten de in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bepaalde rechtsplegingsvergoeding; wanneer de burgerlijke partij in haar conclusie in hoger beroep de veroordeling van de beklaagde "tot alle kosten en tot de kosten van de twee aanleggen" vordert, mist het middel, dat miskenning van het beschikkingsbeginsel aanvoert en het bestreden arrest verwijt aan de burgerlijke partij een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen voor de twee aanleggen terwijl zij dit niet voor het hof van beroep had gevorderd, feitelijke grondslag (1). (1) De eiser verweet het arrest aldus uitspraak te doen ultra petita. Echter, "aangezien artikel 1017 [eerste lid] Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat ieder vonnis zelfs ambtshalve de in het ongelijk gestelde partij, in de regel, in de kosten verwijst (...) schendt de rechter die een der partijen in de kosten verwijst art. 1138, 2°, Ger.W. niet doordat hij uitspraak zou hebben gedaan over niet gevorderde zaken of doordat hij meer zou hebben toegekend dan was gevorderd" (Cass. 9 november 1979, AC 1979-80, nr. 165; zie Cass. 16 december 2004, AR C.02.0212.N-C.02.0251.N, AC 2004, nr. 614, waaruit blijkt "de rechter die de kosten vereffent, geen uitspraak doet over een rechtsvordering"; Cass. 16 mei 1974, AC 1974, 1036). Bovendien, "de strafrechter kan op grond van artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek de in het ongelijk gestelde beklaagde, burgerlijk aansprakelijke partij of voor de beklaagde tussengekomen partij ambtshalve tot een rechtsplegingsvergoeding veroordelen ten voordele van de in het gelijk gestelde burgerlijke partij" (Cass. 7 mei 2013, AR P.12.0753.N, AC 2013, nr. 284; Cass. 20 januari 2010, AR P.09.1146.F, AC 2010, nr. 47, met concl. van procureur-generaal LECLERCQ op datum in Pas.). Het openbaar ministerie heeft hieruit afgeleid dat het middel, dat uitgaat van andere juridische beginselen, faalt naar recht.

- Art. 162bis Wetboek van Strafvordering

- Artt. 1018, 6°, 1022 en 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

30 maart 2022

P.21.1028.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.13

AC nr. ...

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING

- Burgerlijke partij die de veroordeling van de beklaagde tot de gerechtskosten vordert - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - Beschikkingsbeginsel - (Geen) ultra petita

Krachtens artikel 1018, 6°, Gerechtelijk Wetboek omvatten de kosten de in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bepaalde rechtsplegingsvergoeding; wanneer de burgerlijke partij in haar conclusie in hoger beroep de veroordeling van de beklaagde "tot alle kosten en tot de kosten van de twee aanleggen" vordert, mist het middel, dat miskenning van het beschikkingsbeginsel aanvoert en het bestreden arrest verwijt aan de burgerlijke partij een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen voor de twee aanleggen terwijl zij dit niet voor het hof van beroep had gevorderd, feitelijke grondslag (1). (1) De eiser verweert het arrest aldus uitspraak te doen ultra petita. Echter, "aangezien artikel 1017 [eerste lid] Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat ieder vonnis zelfs ambtshalve de in het ongelijk gestelde partij, in de regel, in de kosten verwijst (...) schendt de rechter die een der partijen in de kosten verwijst art. 1138, 2°, Ger.W. niet doordat hij uitspraak zou hebben gedaan over niet gevorderde zaken of doordat hij meer zou hebben toegekend dan was gevorderd" (Cass. 9 november 1979, AC 1979-80, nr. 165; zie Cass. 16 december 2004, AR C.02.0212.N-C.02.0251.N, AC 2004, nr. 614, waaruit blijkt "de rechter die de kosten vereffent, geen uitspraak doet over een rechtsvordering"; Cass. 16 mei 1974, AC 1974, 1036). Bovendien, "de strafrechter kan op grond van artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek de in het ongelijk gestelde beklaagde, burgerlijk aansprakelijke partij of voor de beklaagde tussengekomen partij ambtshalve tot een rechtsplegingsvergoeding veroordelen ten voordele van de in het gelijk gestelde burgerlijke partij" (Cass. 7 mei 2013, AR P.12.0753.N, AC 2013, nr. 284; Cass. 20 januari 2010, AR P.09.1146.F, AC 2010, nr. 47, met concl. van procureur-generaal LECLERCQ op datum in Pas.). Het openbaar ministerie heeft hieruit afgeleid dat het middel, dat uitgaat van andere juridische beginselen, faalt naar recht.

- Art. 162bis Wetboek van Strafvordering
- Artt. 1018, 6°, 1022 en 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

30 maart 2022

P.21.1028.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.13](#)

AC nr. ...

- Strafbzaken - De in het gelijk gestelde partij - Rechtsbijstandverzekering

Volgens artikel 1022, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek kent de rechter de rechtsplegingsvergoeding toe aan de in het gelijk gestelde partij en dus niet aan de rechtsbijstandsverzekeraar. Het gegeven dat de verzekeraar en de verzekeringsnemer in hun onderlinge verhouding anders zijn overeengekomen, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) F. VAN VOLSEM, "De rechtsplegingsvergoeding en de strafrechter: een ietwat moeilijk huwelijk", NC 2008, 408.

- Art. 1022, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 162bis, eerste lid Wetboek van Strafvordering

15 februari 2022

P.21.1572.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.10](#)

AC nr. ...

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN

GEEN CONCLUSIE

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Meerdaadse samenloop - Vaststelling

De rechter kan een louter verzoek om artikel 65, eerste lid, Strafwetboek toe te passen verwerpen met het enkele oordeel dat er geen eenheid van opzet bestaat.

- Art. 65, eerste lid Strafwetboek

15 februari 2022

P.21.1513.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.6](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Veroordeling met uitstel - Herroeping - Verjaring - Vaststelling

De rechter die oordeelt dat een herroepingsvordering van het uitstel van tenuitvoerlegging niet is verjaard, moet bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie die beslissing niet nader met redenen omkleden.

29 maart 2022

P.22.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.20](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straftoemeting - Verwijzing naar de leeftijd van de beklaagde - Verbod op discriminatie

Volgens artikel 4, 6°, Antidiscriminatiewet moet onder een direct onderscheid worden verstaan de situatie die zich voordoet wanneer iemand ongunstiger wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld op basis van één van de beschermde criteria; de loutere omstandigheid dat de strafrechter bij de straftoemeting rekening houdt met de leeftijd van de beklaagde, levert geen direct onderscheid op in de zin van die bepaling (1). (1) Zie ook concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas. in de zaak Cass. 9 maart 2022, AR P.21.1457.F, AC 2022, nr. 179.

- Art. 4, 6° Wet 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen en discriminatie

5 april 2022

P.21.1380.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.11](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hoger beroep - Grievenformulier - Grieven - Eis, exceptie of verweer - Motiveringsplicht

Uit artikel 149 Grondwet volgt dat in de mate dat een appellant in een grievenformulier niet alleen zijn grieven aanduidt, maar ook een duidelijke eis, exceptie of verweer formuleert, de appelrechter daarop moet antwoorden; artikel 149 Grondwet houdt echter niet in dat de rechter moet antwoorden op een aanvoering waaruit de appellant geen rechtsgevolg voor de te nemen beslissing afleidt.

29 maart 2022

P.21.1640.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.17](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straftoemeting - Vermelding van de toegepaste westbepalingen - Vermelding van alleen de toegepaste wetsbepaling over de hoofdstraf

Uit de artikelen 163, eerste lid, 195, eerste lid, en 211 Wetboek van Strafvordering volgt de verplichting voor de rechter om in een veroordelend vonnis de toegepaste wetsbepalingen te vermelden; om te voldoen aan deze bepaling volstaat het dat de rechter wat de bestraffing betreft de artikelen vermeldt die de hoofdstraffen bepalen, zonder dat hij noodzakelijk melding moet maken van de artikelen die de bijkomende straffen of beveiligingsmaatregelen bepalen (1); de rechter die wetsbepaling vermeldt van de toepasselijke geldboete moet aldus geen melding maken van de wetsbepaling betreffende de beveiligingsmaatregel van het afhankelijk maken van het herstel van het recht tot sturen van het slagen in de vier examens en onderzoeken. (1) Cass. 6 maart 2018, AR P.17.0764.N, AC 2018, nr. 150; Cass. 7 februari 2017, AR P.14.1698.N, AC 2017, nr. 87. Zie ook F. VAN VOLSEM, "De verplichting om in politie- en correctionele zaken de toegepaste wetsbepalingen te vermelden", NC 2020, 281.

- Artt. 29 en 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Artt. 163, eerste lid, 195, eerste lid, en 211 Wetboek van Strafvordering

5 april 2022

P.22.0194.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.4](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Recht om binnen een redelijke termijn te worden berecht - Overschrijding van de termijn - Beoordeling - Motivering - Duur van de rechtspleging in hoger beroep

Wanneer de eiser voor de appelrechters niet heeft aangevoerd dat de redelijke termijn voor de berechting van de zaak was overschreden wegens de duur van de behandeling van het dossier in hoger beroep, dient het hof van beroep zijn beslissing betreffende de invloed van het tijdsverloop tussen de beslissing van de eerste rechter en zijn eigen beslissing op het redelijk karakter van de duur van de rechtspleging in haar geheel beschouwd, niet met bijzondere redenen te omkleden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 652.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

19 oktober 2022

P.22.0641.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.5](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafvueroeringsrechtbank - Weigering om strafvueroeringsmodaliteiten toe te kennen - Beslissing die afwijkt van het advies van de gevangenisdirecteur en van het openbaar ministerie - Redenen met betrekking tot de in artikel 47 Wet Strafvueroering bedoelde tegenaanwijzingen - Wettigheid

De in artikel 56, § 2, Wet Strafvordering bedoelde bijzondere redenen, die de rechtbank ertoe hebben aangezet af te wijken van het advies van de gevangenisdirecteur en van het openbaar ministerie, kunnen voortvloeien uit de redenen die het vonnis opgeeft om de door de veroordeelde gevraagde strafuitvoeringsmodaliteit te weigeren of toe te kennen (1), met name de redenen met betrekking tot de in artikel 47 van die wet bedoelde tegenaanwijzingen (2). (Impliciete oplossing). (1) (Expliciete oplossing) Cass. 12 januari 2022, AR P.21.1646.F, AC 2022, nr. 24. (2) Ibid. (Impliciete oplossing). In dit geval het risico op herhaling (zie tegenaanwijzing bedoeld in art. 47, § 1, 2°, over het "risico op het plegen van nieuwe ernstige misdrijven"). Uit die bepaling volgt bovendien niet "dat de rechtbank uitdrukkelijk moet vermelden dat ze van het advies van de directeur of van het advies van het openbaar ministerie afwijkt en evenmin dat ze het afwijkend advies moet vermelden of samenvatten en vervolgens uitdrukkelijk moet weerleggen". (Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1089.F [§ 4], AC 2021, nr. 507).

- Artt. 47 en 56 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

26 januari 2022

P.21.1688.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.10](#)

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafvordering - Gerechtskosten - Veroordeling tot de kosten - Geen conclusie - Omvang van de motivering

De regel volgens welke de beklaagde niet wordt veroordeeld tot de kosten betreffende de telastlegging waarvan hij werd vrijgesproken, sluit niet uit dat hij tot alle kosten wordt veroordeeld op voorwaarde dat de rechter vaststelt dat al die kosten zijn veroorzaakt door het bewezen verklaarde misdrijf; bij gebrek aan conclusie over dit punt, moet de rechter de veroordeling tot de kosten niet in het bijzonder motiveren (1). (1) Cass. 17 januari 2006, AR P.05.1118.N, AC 2006, nr. 38.

- Artt. 162, eerste lid, en 194 Wetboek van Strafvordering

6 april 2022

P.21.0975.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.2](#)

AC nr. ...

OP CONCLUSIE

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Verbeurdverklaring zonder dat de eigenaar is opgeroepen in de strafprocedure - Motivering van de straf - Invloed van de straf op de proceswaarborgen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen die toekomen aan de gewone partijen in het strafproces - Redelijke beperkingen aan de rechtsmiddelen

Om zijn aanspraak op de verbeurdverklaarde goederen te laten gelden, kan de derde voor de strafrechter een rechtsmiddel instellen tegen de beslissing die de verbeurdverklaring beveelt, dit is naargelang het geval verzet, hoger beroep of cassatieberoep; in die zin wordt de derde ingevolge de verbeurdverklaring van rechtswege een partij in het strafproces en beschikt hij over dezelfde rechtsmiddelen die ook aan de gewone procespartijen ter beschikking staan; geen miskennen van enig recht van de derde kan worden afgeleid uit het feit dat hijzelf het initiatief dient te nemen om zijn aanspraken te laten gelden; bovendien belet niets dat het rechtsmiddel dat de derde kan instellen nadat hij op de hoogte is gebracht van de beslissing tot verbeurdverklaring, onderworpen is aan redelijke beperkingen; dat een derde nadeel kan ondervinden van de lastens een beklaagde bevolen verbeurdverklaring doet als dusdanig geen afbreuk aan het feit dat die straf enkel is opgelegd aan de beklaagde als sanctie voor een lastens hem bewezen verklaard misdrijf en dat zij niet is opgelegd aan de derde zelf; bijgevolg miskent die verbeurdverklaring het vermoeden van onschuld van de derde niet en zijn bepalingen die specifiek gelden voor een beklaagde, zoals artikel 6.3.a EVRM en artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, als dusdanig niet van toepassing op die derde; dat sluit evenwel niet uit dat die derde in het algemeen aanspraak kan maken op de eerbiediging van het vermoeden van onschuld, het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging, met inbegrip van het recht op tegenspraak (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 187, 195, 202, 203, 204, 359, 423 en 424 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.2 en 6.3.a Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Onderzoeksgerecht - Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder voorwaarden - Borgsom - Alternatieven voor de voorlopige hechtenis - Beoordeling

De in artikel 35 Voorlopige Hechteniswet bedoelde invrijheidstelling onder voorwaarden en invrijheidstelling die afhankelijk wordt gesteld van de voorafgaande en volledige betaling van een borgsom houden alternatieve maatregelen in voor de voorlopige hechtenis en de ermee gepaard gaande vrijheidsberoving en de vrijheidsbeperkingen die met die alternatieve maatregelen gepaard gaan, zijn uit hun aard minder ingrijpend dan de vrijheidsberoving die voortvloeit uit de voorlopige hechtenis, onder welke modaliteit die ook wordt uitgevoerd; het onderzoeksgerecht dat oordeelt dat de in verdenkinggestelde in vrijheid kan worden gesteld onder de voorwaarden die het bepaalt en mits hij voorafgaand een bepaalde borgsom betaalt, dient dan ook niet te antwoorden op de conclusie van de in verdenkinggestelde waarin deze om de uitvoering van de voorlopige hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht verzoekt, en is er niet toe gehouden te motiveren waarom die alternatieve maatregelen meer geschikt zijn dan een hechtenis onder elektronisch toezicht om het recidive-, collusie- en vluchtgevaar te neutraliseren.

- Art. 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4

AC nr. ...

STEDENBOUW

BOUWVERGUNNING

Bouwvergunning - Voorwaarden van de omgevingsvergunning bij wederopbouw van een woning of aanhorigheid - Werken uitgevoerd in strijd met de vergunning - Vrijstelling van vergunning voor binnenverbouwingen

Volgens artikel 1.3 Vrijstellingsbesluit zijn de bepalingen van dit besluit maar van toepassing voor zover de bedoelde handelingen niet strijdig zijn met, onder meer, de uitdrukkelijke voorwaarden van stedenbouwkundige vergunningen, thans omgevingsvergunningen voor stedenbouwkundige handelingen; hieruit volgt dat de vrijstelling van de vergunningsplicht niet geldt wanneer aan een constructie waarvoor een stedenbouwkundige vergunning, thans omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, werd verleend, werken of handelingen zoals bedoeld in het Vrijstellingsbesluit worden uitgevoerd die in strijd zijn met een uitdrukkelijke voorwaarde van die vergunning.

- Artt. 1.3 en 3.1.4° Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is
- Art. 4.2.3 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

5 april 2022

P.21.1288.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.5

AC nr. ...

STRAF

ALGEMEEN. STRAF EN MAATREGEL. WETTIGHEID

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Straftoemeting - Verwijzing naar de leeftijd van de beklaagde - Verbod op discriminatie

Volgens artikel 4, 6°, Antidiscriminatiewet moet onder een direct onderscheid worden verstaan de situatie die zich voordoet wanneer iemand ongunstiger wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld op basis van één van de beschermde criteria; de loutere omstandigheid dat de strafrechter bij de straftoemeting rekening houdt met de leeftijd van de beklaagde, levert geen direct onderscheid op in de zin van die bepaling (1). (1) Zie ook concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas. in de zaak Cass. 9 maart 2022, AR P.21.1457.F, AC 2022, nr. 179.

- Art. 4, 6° Wet 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen en discriminatie

5 april 2022

P.21.1380.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.11](#)

AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Straftoemeting - Vermelding van de toegepaste wetsbepalingen - Vermelding van alleen de toegepaste wetsbepaling over de hoofdstraf

Uit de artikelen 163, eerste lid, 195, eerste lid, en 211 Wetboek van Strafvordering volgt de verplichting voor de rechter om in een veroordelend vonnis de toegepaste wetsbepalingen te vermelden; om te voldoen aan deze bepaling volstaat het dat de rechter wat de bestraffing betreft de artikelen vermeldt die de hoofdstraffen bepalen, zonder dat hij noodzakelijk melding moet maken van de artikelen die de bijkomende straffen of beveiligingsmaatregelen bepalen (1); de rechter die wetsbepaling vermeldt van de toepasselijke geldboete moet aldus geen melding maken van de wetsbepaling betreffende de beveiligingsmaatregel van het afhankelijk maken van het herstel van het recht tot sturen van het slagen in de vier examens en onderzoeken. (1) Cass. 6 maart 2018, AR P.17.0764.N, AC 2018, nr. 150; Cass. 7 februari 2017, AR P.14.1698.N, AC 2017, nr. 87. Zie ook F. VAN VOLSEM, "De verplichting om in politie- en correctionele zaken de toegepaste wetsbepalingen te vermelden", NC 2020, 281.

- Artt. 29 en 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Artt. 163, eerste lid, 195, eerste lid, en 211 Wetboek van Strafvordering

5 april 2022

P.22.0194.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.4](#)

AC nr. ...

AUTRES PEINES

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechten van de derde te goeder trouw die niet was opgeroepen in het strafproces - Informatie over de redenen van de verbeurdverklaring - Recht op inzage en kopie van alle stukken die aan de verbeurdverklaring ten grondslag liggen - Ontbreken van specifieke informatie over de verbeurdverklaring en het gebrek aan goede trouw in de betekening van de veroordelende beslissing

Artikel 6.3.a EVRM is niet van toepassing op de derde die aanspraak maakt op lastens een beklagde verbeurdverklaarde goederen aangezien die derde geen persoon is tegen wie een vervolging is ingesteld; voor het overige is de derde, alleszins ingevolge de kennisneming van de betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring, op de hoogte van de aard en de reden van de tegen de beklagde ingebrachte beschuldiging en de redenen voor het bevelen van de verbeurdverklaring, te meer daar hij inzage en kopie kan nemen van alle stukken die aan de vervolging van de beklagde en de verbeurdverklaring ten grondslag liggen; niet vereist is dat het openbaar ministerie opgave doet van elk gegeven van het strafdossier waarop de verbeurdverklaring steunt of het gebrek aan goede trouw van de derde blijkt; aldus is het recht van de derde op een eerlijk proces met inbegrip van zijn recht op informatie voldoende gewaarborgd en beschikt hij over voldoende tijd en middelen om zijn verdediging voor te bereiden; dat de derde zijn aanspraak voor de rechter pas aanhangig maakt in een procedure ingesteld na de beslissing tot verbeurdverklaring, heeft voor die derde dan ook geen onevenredige nadelen waardoor zijn grondrechten zijn miskend (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 6.3.a en 6.3.b Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklagde - Verbeurdverklaring zonder dat de eigenaar is opgeroepen in de strafprocedure - Invloed van de straf op de proceswaarborgen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Rechtsmiddelen die toekomen aan de gewone partijen in het strafproces - Redelijke beperkingen aan de rechtsmiddelen

Om zijn aanspraak op de verbeurdverklaarde goederen te laten gelden, kan de derde voor de strafrechter een rechtsmiddel instellen tegen de beslissing die de verbeurdverklaring beveelt, dit is naargelang het geval verzet, hoger beroep of cassatieberoep; in die zin wordt de derde ingevolge de verbeurdverklaring van rechtswege een partij in het strafproces en beschikt hij over dezelfde rechtsmiddelen die ook aan de gewone procespartijen ter beschikking staan; geen miskenning van enig recht van de derde kan worden afgeleid uit het feit dat hijzelf het initiatief dient te nemen om zijn aanspraken te laten gelden; bovendien belet niets dat het rechtsmiddel dat de derde kan instellen nadat hij op de hoogte is gebracht van de beslissing tot verbeurdverklaring, onderworpen is aan redelijke beperkingen; dat een derde nadeel kan ondervinden van de lastens een beklagde bevolen verbeurdverklaring doet als dusdanig geen afbreuk aan het feit dat die straf enkel is opgelegd aan de beklagde als sanctie voor een lastens hem bewezen verklaard misdrijf en dat zij niet is opgelegd aan de derde zelf; bijgevolg miskent die verbeurdverklaring het vermoeden van onschuld van de derde niet en zijn bepalingen die specifiek gelden voor een beklagde, zoals artikel 6.3.a EVRM en artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, als dusdanig niet van toepassing op die derde; dat sluit evenwel niet uit dat die derde in het algemeen aanspraak kan maken op de eerbiediging van het vermoeden van onschuld, het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging, met inbegrip van het recht op tegenspraak (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 187, 195, 202, 203, 204, 359, 423 en 424 Wetboek van Strafvordering

- Artt. 6.2 en 6.3.a Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Verbeurdverklaring zonder dat de eigenaar is opgeroepen in de strafprocedure - Regelmatigheid van de straf - Rechten van de derde te goeder trouw

De verbeurdverklaring van het vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie, onder voorbehoud van de rechten van derden te goeder trouw, zoals bepaald in artikel 43quater, §4, Strafwetboek, vereist niet dat de verbeurdverklaarde goederen eigendom zijn van de beklaagde en laat dus de mogelijkheid open dat goederen worden verbeurdverklaard waarop een persoon die geen partij was in het strafproces, nadien een eigendomsaanspraak laat gelden; aldus staat het feit dat die derde niet zelf is vervolgd voor het feit dat aan de verbeurdverklaring ten grondslag ligt, de regelmatigheid van die straf niet in de weg; het feit dat het openbaar ministerie die persoon niet heeft opgeroepen overeenkomstig artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan eventueel aanleiding geven tot schadevergoeding, maar heeft evenmin tot gevolg dat de verbeurdverklaring niet regelmatig is bevolen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 5ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek
- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Cassatieberoep - Onwettigheid van de verbeurdverklaring bij equivalent van de vermogensvoordelen - Omvang van de cassatie

De onwettigheid van de uitgesproken verbeurdverklaring bij equivalent van de vermogensvoordelen tast de wettigheid van de schuldigverklaring en van de andere straffen niet aan zodat de vernietiging wegens die onwettigheid beperkt is tot de beslissing die uitspraak doet over de verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen (1). (1) Cass. 11 oktober 2016, AR P.16.0473.N, AC 2016, nr. 561.

- Art. 43bis, tweede lid Strafwetboek
- Art. 434 Wetboek van Strafvordering

6 april 2022

P.21.1599.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.1](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Aard en voorwerp van de betwisting

De derde die een rechtsmiddel instelt tegen de beslissing tot verbeurdverklaring, doet dat weliswaar ter vrijwaring van zijn vermogen tegen een burgerrechtelijk gevolg van die straf, maar maakt daardoor nog geen loutere eigendomsbetwisting bij de rechter aanhangig; de verbeurdverklaring die aan zijn rechtsmiddel ten grondslag ligt, is immers een straf die aan een beklaagde is opgelegd; bovendien moet de derde voor de rechter die van zijn rechtsmiddel kennisneemt, elk verweer kunnen aanvoeren dat ertoe strekt dat de verbeurdverklaring tegenover hem geen uitwerking heeft; aldus kan de derde voor die rechter verweer voeren, niet enkel over het bestaan van zijn burgerlijk eigendomsrecht of goede trouw, maar ook over de strafrechtelijke grondslag van de lastens de beklaagde bevolen verbeurdverklaring; de rechter moet dat verweer onderzoeken in zoverre hij de verbeurdverklaring tegenover die derde niet op een andere grond teniet doet (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechten van de derde te goeder trouw die niet was opgeroepen in het strafproces - Bewijs van de goede trouw - Verdeling van de bewijslast

Het vereiste dat de derde zijn goede trouw aannemelijk moet maken betreft de beoordeling van de gegrondheid van het verzet en niet de ontvankelijkheid ervan; de derde moet bijgevolg geen goede trouw aantonen om verzet tegen de beslissing tot verbeurdverklaring te kunnen instellen; voor wat betreft de beoordeling van de gegrondheid van de louter burgerrechtelijke eigendomsaanspraak van de derde op de verbeurdverklaarde zaken houdt de rechter in beginsel rekening met de bewijsstandaard in burgerlijke zaken A; voor wat betreft de beoordeling van de feitelijke en juridische grondslag van de verbeurdverklaring en de goede trouw van de derde, waarmee in het geval van artikel 43quater, § 4, Strafwetboek wordt bedoeld dat de derde niet wist en niet kon weten dat zijn goederen ter beschikking stonden van een criminele organisatie, hanteert de rechter de bewijsstandaard in strafzaken; dit laatste wil zeggen dat de rechter zijn beoordeling steunt op het geheel van de gegevens van het strafdossier die hij, gelet op de autonomie van het strafrecht, vrij en zonder gebonden te zijn aan formele burgerrechtelijke of vennootschapsrechtelijke begrippen beoordeelt; die bewijsregeling is toepasselijk op zowel het oorspronkelijke strafproces als het proces na het verzet van de derde (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek
- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Artt. 6.1 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Artikel 50, § 2, Wegverkeerswet - Bijzondere facultatieve verbeurdverklaring - Verenigbaarheid met recht op eigendom - Evenredigheid

De bijzondere facultatieve verbeurdverklaring van artikel 50, § 2 Wegverkeerswet is op zich niet onbestaanbaar met het recht op het ongestoord genot van eigendom, dat is gewaarborgd bij artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM, voor zover ze geen onevenredige maatregel vormt ten aanzien van het ermee nagestreefde wettige doel en aldus een miskenning inhoudt van het eigendomsrecht; binnen de perken van de wet en deze verdragsbepaling die in België rechtstreekse werking heeft, bepaalt de rechter in feite en derhalve onaantastbaar de sanctie die hij in verhouding acht met de zwaarte van de bewezen verklaarde inbreuk en de persoonlijkheid van de dader.

- Art. 52, § 2 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

29 maart 2022

P.21.1640.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.17

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde te goeder trouw - Aanspraken voor de burgerlijke rechter op basis van het KB van 9 augustus 1991 - Toegang tot de strafrechter - Ontoelaatbaarheid van het derdenverzet - Gelijikstelling met een veroordeelde die bij verstek is berecht - Voorzienbaarheid van de regels over het verzet in de gewone en buitengewone termijn

Het rechtsmiddel van derdenverzet staat slechts open tegen beslissingen die door een burgerlijk gerecht zijn gewezen en beslissingen van een strafgerecht dat uitspraak doet over de burgerlijke belangen; het gegeven dat de tenuitvoerlegging van een beslissing van een strafgerecht een burgerrechtelijk gevolg heeft, volstaat niet om tegen die beslissing derdenverzet toe te laten; aangezien de verbeurdverklaring een straf is, kan artikel 1122 Gerechtelijk Wetboek dan ook niet worden toegepast in het kader van de aanspraken van een derde op verbeurdverklaarde goederen; een derde die beweert eigenaar te zijn van verbeurdverklaarde goederen, moet ook niet noodzakelijk een rechtsmiddel instellen voor de strafrechter; hij kan ook andere procedurele mogelijkheden aanwenden zoals het formuleren van zijn aanspraken voor de burgerlijke rechter op grond van artikel 3 van het koninklijk besluit van 9 augustus 1991 tot vaststelling van de termijn waarbinnen en de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend door derden die beweren recht te hebben op een verbeurdverklaarde zaak; stelt de derde evenwel een rechtsmiddel voor de strafrechter in, dan zijn daarop de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing; dat een derde in dat geval wordt gelijkgesteld met een veroordeelde beklaagde die verstek heeft gelaten, is niet onvoorzienbaar; die omstandigheid houdt dan ook geen ontoelaatbare uitbreiding in van de toepassing van artikel 187, § 1, Wetboek van Strafvordering, maar verleent aan de betrokkene naar analogie met een bij verstek veroordeelde beklaagde het bijkomende recht verzet te kunnen instellen tijdens een buitengewone termijn die pas begint te lopen vanaf het moment van de effectieve kennisneming van de betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 3 KB 9 augustus 1991 tot vaststelling van de termijn waarbinnen en de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend door derden die beweren recht te hebben op een verbeurdverklaarde zaak

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

- Art. 1122 Gerechtelijk Wetboek

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring van de uit een misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Schriftelijke vordering van het openbaar ministerie - Geen schriftelijke vordering

Krachtens artikel 43bis, eerste lid, Strafwetboek kan de bijzondere verbeurdverklaring van de uit een misdrijf verkregen vermogensvoordelen door de rechter worden uitgesproken, maar slechts voor zover ze door de procureur des Konings schriftelijk wordt gevorderd; wanneer uit de stukken van de rechtspleging niet blijkt dat de verbeurdverklaring van een in artikel 42, 3°, Strafwetboek bedoeld goed door het openbaar ministerie is gevorderd, in eerste aanleg of in hoger beroep, kan de rechter die verbeurdverklaring niet bevelen (1).

(1) Cass. 23 oktober 2018, AR P.18.0052.N, AC 2018, nr. 576.

- Artt. 42, 3°, en 43bis, eerste lid Strafwetboek

6 april 2022

P.21.1664.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220406.2F.7](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde die aanspraak maakt op het verbeurdverklaarde goed

Uit geen enkele internationale of nationale rechtsnorm volgt dat de rechter alleen goederen kan verbeurdverklaren die eigendom zijn van de beklaagde aan wie hij deze straf oplegt of waarop enkel die beklaagde aanspraken kan laten gelden; wel moet de persoon die aanspraak maakt op verbeurdverklaarde goederen en die niet is vervolgd of tussengekomen in het strafproces waarin de verbeurdverklaring is bevolen, de mogelijkheid hebben om zijn aanspraak voor te leggen aan een rechter die kan oordelen over de uitwerking van de verbeurdverklaring tegenover de betrokkene; deze dreigt immers nadeel van de verbeurdverklaring te ondervinden (1). (1) Zie concl. OM.

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Toelaatbaarheid

Het feit dat het openbaar ministerie in het strafproces lastens een beklaagde de verbeurdverklaring heeft gevorderd van goederen die ter beschikking staan van een criminele organisatie en die formeel eigendom zijn van een derde, impliceert niet dat die verbeurdverklaring een straf is die aan die derde is opgelegd (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Art. 7 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de eigenaar te goeder trouw die niet in het strafproces verscheen of is opgeroepen - Toepassing van de regels over het verzet van de bij verstek veroordeelde beklaagde - Voorspelbaarheid van de regels over het verzet - Verzet in de gewone of buitengewone termijn - Toepassing

Een wettelijke bepaling heeft uit haar aard een algemeen karakter en kan zodoende van toepassing zijn op een veelheid aan situaties die niet allemaal specifiek door die bepaling kunnen worden geregeld; het staat aan de rechter om een dergelijke bepaling uit te leggen en in dat kader te beoordelen welke situaties en personen onder de toepassing ervan kunnen vallen; daarbij dient de rechter acht te slaan op de duidelijkheid en de voorspelbaarheid van die bepaling voor de persoon op wie ze van toepassing kan zijn, rekening houdend met onder meer de bewoordingen van de bepaling, de evolutie van de maatschappij en het recht sinds de invoering ervan en de wijze waarop ze door de rechtspraak wordt uitgelegd; het vereiste van de strikte uitlegging van de strafwet verbiedt de rechter niet een bepaling die behoort tot de strafrechtspleging toepasselijk te verklaren op een persoon wiens situatie in die bepaling niet uitdrukkelijk is geregeld; de rechtspraak aanvaardt sinds geruime tijd dat een derde tegen de beslissing die de verbeurdverklaring beveelt van goederen waarop hij aanspraak maakt, de rechtsmiddelen kan aanwenden die ook aan de gewone procespartijen ter beschikking staan, met inbegrip van het verzet, en dat hij zijn aanspraken voor het eerst op verzet kan laten gelden, aangezien hij van rechtswege partij in het geding is, ook al is hij daarin niet verschenen of opgeroepen; indien niet blijkt dat de bij verstek veroordeelde beklagde kennis heeft gekregen van de betekening van de verstekbeslissing, kan hij in verzet komen totdat de termijnen van verjaring van de straf verstreken zijn; die bepaling kan op grond van de bewoordingen ervan worden toegepast op een derde wiens goed is verbeurd verklaard en die niet verscheen of is opgeroepen in het strafproces (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Verbeurdverklaring van een goed dat toebehoort aan een derde - Rechtsmiddelen van de derde die niet was opgeroepen of niet tussenkwam in het strafproces - Betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring - Informatie over de termijnen en vormvereisten van het verzet aan de hand van een modelformulier - Voorzienbaarheid van de termijnen om ontvankelijk verzet in te stellen - Verlenging van de termijnen wegens overmacht - Beoordeling

Voor een persoon die kennis neemt van de betekening van een beslissing waarbij goederen worden verbeurdverklaard waarvan hij voorhoudt eigenaar te zijn, alsook van een modelformulier waarin wordt uitgelegd over welke rechtsmiddelen een bij verstek veroordeelde persoon in strafzaken beschikt, moet het ook bij afwezigheid van een aan die bijzondere situatie aangepaste wetsbepaling of formulier duidelijk zijn dat hij, indien hij tegen die beslissing verzet wil instellen, dat moet doen binnen de wettelijk bepaalde termijn van verzet zoals die ook is vermeld in dat formulier; dit is des te meer het geval wanneer die persoon, steeds bijgestaan door een advocaat, feitelijk op de hoogte was van de beslissing tot verbeurdverklaring en van de strafprocedure die tot deze beslissing heeft geleid, ook al was hij in die procedure niet formeel opgeroepen of was hij niet verplicht daarin tussen te komen; het is voor die derde ook niet onvoorzienbaar dat het verzet dat hij tegen de beslissing kan instellen tijdsgebonden is aangezien er binnen een redelijke termijn zekerheid moet komen over de bestemming van de verbeurdverklarde goederen; bijgevolg heeft de derde geen recht op verzet zonder enige tijdsbeperking of op de beoordeling van de gegrondheid van zijn aanspraak door een rechter, ongeacht de niet-ontvankelijkheid van zijn verzet wegens de laattijdigheid ervan; hieruit volgt dat artikel 187 Wetboek van Strafvordering voor de derde die kennis heeft genomen van de voormelde betekening en kennisgeving, voldoende duidelijk en voorspelbaar is om de termijn te kennen waarbinnen hij verzet dient aan te tekenen tegen de beslissing tot verbeurdverklaring; door het feit dat de derde binnen de in artikel 187, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijnen, eventueel verlengd ingevolge het bestaan van een situatie van overmacht, verzet kan instellen tegen de beslissing tot verbeurdverklaring die hem benadeelt, worden de rechten van de derde geëerbiedigd, zoals het recht op een eerlijk proces en het recht op eigendom (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, § 1 Wetboek van Strafvordering
- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek
- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

GELDBOETE EN OPDECIEMEN

Geldboete en opdecien - Opdecien - Misrekening - Verbetering

De rechter die in een verbeterend vonnis enkel de rekenfout verbetert die hij heeft gemaakt bij het optellen van de opgelegde geldboete en het overeenstemmende bedrag van de opdecien, zonder het bedrag van de geldboete of het aantal opdecien te veranderen, wijzigt de in zijn eerste beslissing bevestigde rechten niet.

- Art. 794 Gerechtelijk Wetboek

26 januari 2022

P.21.0838.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.4](#)

AC nr. ...

SAMENLOOP

Samenloop - Meerdaadse - Vaststelling - Motivering

De rechter kan een louter verzoek om artikel 65, eerste lid, Strafwetboek toe te passen verwerpen met het enkele oordeel dat er geen eenheid van opzet bestaat.

- Art. 65, eerste lid Strafwetboek

15 februari 2022

P.21.1513.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.6](#)

AC nr. ...

Samenloop - Meerdaadse - Vaststelling - Intrinsiek onlosmakelijk verband - Wegverkeer - Vluchtmisdrijf - Geen gevolg geven aan bevelen van bevoegd persoon - Niet in de hand hebben van een voertuig - Niet kunnen stoppen voor voorzienbare hindernis

Er bestaat geen intrinsiek onlosmakelijk verband tussen een feit van vluchtmisdrijf (artikel 33, § 1, 1°, Wegverkeerswet) en feiten van het niet onmiddellijk gevolg geven aan de bevelen van een bevoegd persoon (artikel 4.1 Wegverkeersreglement), het niet steeds in staat geweest zijn te sturen of alle nodige rijbewegingen uit te voeren of zijn voertuig goed in de hand te hebben gehad (artikel 8.3, eerste en tweede lid, Wegverkeersreglement) en het als bestuurder niet te hebben kunnen stoppen voor een voorzienbare hindernis (artikel 10.1.3°, Wegverkeersreglement), ook niet als die feiten zich kort voor het vluchtmisdrijf situeren.

15 februari 2022

P.21.1513.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.6](#)

AC nr. ...

VERZACHTENDE OMSTANDIGHEDEN. VERSCHONINGSGRONDEN

Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Verzachtende omstandigheden - Artikel 85 Strafwetboek - Toepassing op decreten en ordonnanties

Uit artikel 100 Strafwetboek en artikel 11 Bijzondere Wet Hervorming Instellingen volgt dat, wanneer het decreet niet voorziet in de toepassing van artikel 85 Strafwetboek en, a fortiori, wanneer het een andere regel bepaalt, het voormelde artikel 85 niet van toepassing is (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 651.

- Art. 9, § 7, zesde lid Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein
- Artt. 85 en 100 Strafwetboek

19 oktober 2022

P.22.0058.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.1](#)

AC nr. ...

Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Verzachtende omstandigheden - Hof van assisen - Doodslag - Aanneming van verzachtende omstandigheden

Krachtens artikel 80, tweede lid, Strafwetboek, wordt de opsluiting van twintig tot dertig jaar, indien verzachtende omstandigheden aanwezig zijn, vervangen door de opsluiting van vijftien tot twintig jaar of voor een kortere termijn, of door een gevangenisstraf van ten minste drie jaar; wanneer het hof van assisen vaststelt dat er ten voordele van de beschuldigde verzachtende omstandigheden bestaan die voortvloeien uit de afwezigheid van een gerechtelijk verleden, de jonge leeftijd van de beschuldigde, zijn levensloop en zijn persoonlijkheid, kan het geen straf van opsluiting van meer dan twintig jaar uitspreken (1). (1) T. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, *Eléments de droit pénal*, Brussel, Die Keure, 2022, p. 362-363.

- Art. 80, tweede lid Strafwetboek

19 oktober 2022

P.22.0770.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.6](#)

AC nr. ...

VRIJHEIDSSTRAFFEN

Vrijheidsstraffen - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan

België - Exequatur - Verplichting van de onderzoeksgerechten om dringend bijkomende inlichtingen te vragen - (Geen) bijkomende vermeldingen over de verjaring van de straf volgens het recht van de uitvaardigende Staat

Uit geen enkele bepaling van het Kaderbesluit 2002/584 van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten of van de Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat het onderzoeksgerecht dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel krachtens artikel 15.2 van het Kaderbesluit, dringend bijkomende inlichtingen over de verjaring van de straf moet vragen wanneer het vaststelt dat het Europees aanhoudingsbevel alle bij artikel 8.1 van het Kaderbesluit voorgeschreven vermeldingen bevat, waaronder de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis en de uitgesproken straf met een duur van minstens vier maanden (1). (1) Artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel somt de gegevens op die het Europees aanhoudingsbevel moet bevatten (zie art. 8.1, c) en f), Kaderbesluit 2002/584). Daarin wordt inderdaad met name "de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis, een aanhoudingsbevel of elke andere uitvoerbare rechterlijke beslissing" vermeld, maar niet de opgave van de datum waarop de verjaring bereikt zal zijn. Het OM heeft daaruit afgeleid dat het Europees aanhoudingsbevel geen betrekking kan hebben op de tenuitvoerlegging van een straf die volgens de wet van de verzoekende Staat is verjaard, aangezien de rechterlijke beslissing waarbij die straf is opgelegd niet meer uitvoerbaar is, maar dat het Belgische onderzoeksgerecht daarom nog niet bevoegd is om na te gaan of die verjaring is bereikt, noch verplicht is om dringend bijkomende inlichtingen te vragen. Het lijkt daarentegen wel aangewezen dat het openbaar ministerie de autoriteiten van de uitvaardigende Staat dringend raadpleegt wanneer de persoon die onder Europees aanhoudingsbevel staat geloofwaardig aanvoert dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard en derhalve niet-uitvoerbaar is volgens het recht van die Staat. "Artikel 2, § 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel vereist niet dat het Europees aanhoudingsbevel opgave doet van de verjaringstermijn van de in de uitvaardigende Staat uitgesproken straf [maar] deze bepaling verhindert het onderzoeksgerecht niet de verjaringstermijn te beoordelen op grond van bijkomende informatie die nadien door de autoriteiten van die Staat wordt meegedeeld en aan de tegenspraak van de partijen is onderworpen." (Cass. 11 december 2012, AR P.12.1816.N, AC 2012, nr. 683 [§ 3], en verwijzingen in noot). In die zin oordeelt het Hof dat "wanneer de autoriteiten [van de verzoekende Staat] hebben meegedeeld dat geen van de straffen die in de verschillende uitgevaardigde Europese aanhoudingsbevelen worden bedoeld volgens het recht [van die Staat] is verjaard, het onderzoeksgerecht, gelet op het beginsel van het onderling vertrouwen tussen de lidstaten, niet verder hoeft na te gaan of de uitgesproken straf effectief is en, met name, van de uitvaardigende gerechtelijke autoriteit evenmin de overlegging van de veroordeling en van het strafblad van de eiser hoeft te vragen". (Cass. 8 juli 2020, AR P.20.0699.F, AC 2020, nr. 465).

- Artt. 8.1 en 15.2 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

26 januari 2022

P.22.0073.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11](#)

AC nr. ...

Vrijheidsstraffen - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Uitvoerbaar vonnis - Geen vermelding in het Europees aanhoudingsbevel van de verjaring van de straf volgens het recht van de uitvaardigende Staat

Noch artikel 8.1 van het Kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, noch artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel, noch enige andere bepaling van het Kaderbesluit en van de wet verplichten de uitvaardigende autoriteit in het Europees aanhoudingsbevel te verduidelijken dat de bij uitvoerbaar vonnis uitgesproken straf niet is verjaard volgens het recht van de uitvaardigende Staat, en geen enkele bepaling staat de uitvoerende autoriteit toe het Europees aanhoudingsbevel niet uit te voeren wanneer het die inlichting niet bevat; (1) krachtens artikel 4, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel dient het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel die tenuitvoerlegging te weigeren ingeval de straf volgens het Belgisch recht is verjaard en de Belgische gerechten bovendien bevoegd zijn om kennis te nemen van de feiten; het Kaderbesluit 2002/584 en de Wet Europees Aanhoudingsbevel bevatten, betreffende de verplichte of de facultatieve grond om het Europees aanhoudingsbevel niet ten uitvoer te leggen, echter geen enkele bepaling over het feit dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard zou zijn volgens het recht van de uitvaardigende Staat (2). (1) Zie Cass. 10 augustus 2016, AR P.16.0889.N, AC 2016, nr. 443; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 2086. Die wettelijke bepaling vervangt het stelsel van de enkelvoudige verjaring door dat van de dubbele verjaring (d.w.z. volgens de Belgische wet en volgens de wet van de verzoekende Staat), dat doorslaggevend was in het oude uitleveringsrecht, behalve wanneer de feiten onder de bevoegdheid van de Belgische gerechten vallen (zie S. DEWULF, "Overlevering", APR, Wolters Kluwer, 2020, nr. 182, dat verwijst naar J. VAN GAEVER, *Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk*, Coll. Recht en Praktijk, Kluwer, 2013, nr. 138). (2) Artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel somt de gegevens op die het Europees aanhoudingsbevel moet bevatten (zie art. 8.1, c) en f), Kaderbesluit 2002/584). Daarin wordt inderdaad met name "de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis, een aanhoudingsbevel of elke andere uitvoerbare rechterlijke beslissing" vermeld, maar niet de opgave van de datum waarop de verjaring bereikt zal zijn. Het OM heeft daaruit afgeleid dat het Europees aanhoudingsbevel geen betrekking kan hebben op de tenuitvoerlegging van een straf die volgens de wet van de verzoekende Staat is verjaard, aangezien de rechterlijke beslissing waarbij die straf is opgelegd niet meer uitvoerbaar is, maar dat het Belgische onderzoeksgerecht daarom nog niet bevoegd is om na te gaan of die verjaring is bereikt, noch verplicht is om dringend bijkomende inlichtingen te vragen. Het lijkt daarentegen wel aangewezen dat het openbaar ministerie de autoriteiten van de uitvaardigende Staat dringend raadpleegt wanneer de persoon die onder Europees aanhoudingsbevel staat geloofwaardig aanvoert dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard en derhalve niet-uitvoerbaar is volgens het recht van die Staat. "Artikel 2, § 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel vereist niet dat het Europees aanhoudingsbevel opgave doet van de verjaringstermijn van de in de uitvaardigende Staat uitgesproken straf [maar] deze bepaling verhindert het onderzoeksgerecht niet de verjaringstermijn te beoordelen op grond van bijkomende informatie die nadien door de autoriteiten van die Staat wordt meegedeeld en aan de tegenspraak van de partijen is onderworpen." (Cass. 11 december 2012, AR P.12.1816.N, AC 2012, nr. 683 [§ 3], en verwijzingen in noot). In die zin oordeelt het Hof dat "wanneer de autoriteiten [van de verzoekende Staat] hebben meegedeeld dat geen van de straffen die in de verschillende uitgevaardigde Europese aanhoudingsbevelen worden bedoeld volgens het recht [van die Staat] is verjaard, het onderzoeksgerecht, gelet op het beginsel van het onderling vertrouwen tussen de

lidstaten, niet verder hoeft na te gaan of de uitgesproken straf effectief is en, met name, van de uitvaardigende gerechtelijke autoriteit evenmin de overlegging van de veroordeling en van het strafblad van de eiser hoeft te vragen". (Cass. 8 juli 2020, AR P.20.0699.F, AC 2020, nr. 465).

- Art. 2 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 8.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

26 januari 2022

P.22.0073.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11

AC nr. ...

STRAFUITVOERING

- Strafvuivingsrechtbank - Terbeschikkingstelling - Invrijheidstelling onder toezicht - Beslissing tot herroeping - Kennisgeving

Artikel 95/30, § 6, Wet Strafvuivering dat betrekking heeft op de ontheffing van de terbeschikkingstelling van de stravuivingsrechtbank, is niet van toepassing op een beslissing tot herroeping van de invrijheidstelling onder toezicht; artikel 792, derde lid, Gerechtelijk Wetboek is evenmin van toepassing op een beslissing tot herroeping van de invrijheidstelling onder toezicht.

- Art. 792, derde lid Gerechtelijk Wetboek

- Art. 95/30, § 6 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de stravuivingsmodaliteiten

29 maart 2022

P.22.0317.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.24](#)

AC nr. ...

- Strafvuivingsrechtbank - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Tegenaanwijzingen - Recidiverisico - Beoordeling

De stravuivingsrechtbank oordeelt onaantastbaar over de afwezigheid van tegenaanwijzingen die betrekking hebben op het risico van het plegen van nieuwe ernstige strafbare feiten waaraan niet kan worden tegemoet gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden als bedoeld in artikel 47, § 2, 2°, Wet Strafvuivering; bij die beoordeling kan de rechter de aard en de ernst van de feiten betrekken waarvoor de gedetineerde werd veroordeeld en die beoordeling van het recidiverisico houdt noodzakelijk ook een inschatting in voor de toekomst.

- Art. 47, § 2, 2° Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de stravuivingsmodaliteiten

15 februari 2022

P.22.0105.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.12](#)

AC nr. ...

- Strafvuivingsrechtbank - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Ernstige bedreiging van de fysieke of psychische integriteit van derden - Inaanmerkingneming van de in een aanhoudingsbevel vermelde feiten

Noch artikel 149 Grondwet, noch de algemene rechtsbeginselen van de motiveringsplicht van de rechterlijke beslissingen en van het vermoeden van onschuld, noch enige andere wets- of verdragsbepaling verbieden de stravuivingsrechtbank, wanneer ze onderzoekt of de veroordeelde een ernstig gevaar vormt voor de fysieke of psychische integriteit van derden, feiten in aanmerking te nemen die vermeld worden in een tegen de veroordeelde uitgevaardigd aanhoudingsbevel, mits ze geen uitspraak doet over het strafbaar karakter ervan (1). (1) Zie Cass. 28 mei 2014, AR P.14.0484.F, AC 2014, nr. 387, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 64 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de stravuivingsmodaliteiten

21 september 2022

P.22.1153.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.11](#)

AC nr. ...

- Strafvuivingsrechtbank - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Tegenaanwijzingen - Recidiverisico - Overlevering met oog op uitzitten van een vrijheidsstraf

Uit het gegeven dat een veroordeelde na zijn voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering in het buitenland nog een vrijheidsstraf moet uitzitten, volgt niet dat de strafuitvoeringsrechtbank noodzakelijk moet aannemen dat er geen recidiverisico bestaat.

15 februari 2022

P.22.0105.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.12](#)

AC nr. ...

- Strafwitvoeringsrechtbank - Weigering om strafuitvoeringsmodaliteiten toe te kennen - Beslissing die afwijkt van het advies van de gevangenisdirecteur en van het openbaar ministerie - Redenen met betrekking tot de in artikel 47 Wet Strafwitvoerung bedoelde tegenaanwijzingen - Wettigheid

De in artikel 56, § 2, Wet Strafwitvoerung bedoelde bijzondere redenen, die de rechtbank ertoe hebben aangezet af te wijken van het advies van de gevangenisdirecteur en van het openbaar ministerie, kunnen voortvloeien uit de redenen die het vonnis opgeeft om de door de veroordeelde gevraagde strafuitvoeringsmodaliteit te weigeren of toe te kennen (1), met name de redenen met betrekking tot de in artikel 47 van die wet bedoelde tegenaanwijzingen (2). (Impliciete oplossing). (1) (Expliciete oplossing) Cass. 12 januari 2022, AR P.21.1646.F, AC 2022, nr. 24. (2) Ibid. (Impliciete oplossing). In dit geval het risico op herhaling (zie tegenaanwijzing bedoeld in art. 47, § 1, 2°, over het "risico op het plegen van nieuwe ernstige misdrijven"). Uit die bepaling volgt bovendien niet "dat de rechtbank uitdrukkelijk moet vermelden dat ze van het advies van de directeur of van het advies van het openbaar ministerie afwijkt en evenmin dat ze het afwijkend advies moet vermelden of samenvatten en vervolgens uitdrukkelijk moet weerleggen". (Cass. 25 augustus 2021, AR P.21.1089.F [§ 4], AC 2021, nr. 507).

- Artt. 47 en 56 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

26 januari 2022

P.21.1688.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.10](#)

AC nr. ...

- Strafwitvoeringsrechtbank - Strafwitvoeringsmodaliteiten - Artikel 6.1, EVRM - Toepassing

Artikel 6.1 EVRM is enkel van toepassing op het onderzoek van geschillen over hetzij de burgerlijke rechten en verplichtingen hetzij de gegrondheid van elke strafvordering; die bepaling regelt derhalve niet de procedure die wordt gevolgd voor de strafuitvoeringsrechtbank bij wie een vordering tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit aanhangig is gemaakt (1). (1) Zie Cass. 13 januari 2016, AR P.15.1659.F, AC 2016, nr. 25; zie Cass. 20 november 2007, AR P.07.1528.N, AC 2007, nr. 569, met noot.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 januari 2022

P.21.1688.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.10](#)

AC nr. ...

- Strafwitvoeringsrechtbank - Terbeschikkingstelling - Invrijheidstelling onder toezicht - Cassatieberoep tegen de beslissing tot invrijheidstelling onder toezicht - Verwerping - Beslissing tot herroeping - Cassatieberoep tegen de beslissing tot herroeping - Aanvoering van de onwettigheid van de beslissing tot invrijheidstelling onder toezicht

Wanneer het Hof een cassatieberoep dat eiser heeft ingesteld tegen een vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank waarbij de invrijheidstelling onder toezicht werd toegekend, heeft verworpen, kan eiser niet nogmaals in een cassatieberoep dat eiser ingesteld heeft tegen het vonnis van de strafuitvoeringsrechtbank waarbij de invrijheidstelling onder toezicht werd herroepen, de onwettigheid van het vonnis tot invrijheidstelling onder toezicht aan de beoordeling van het Hof voorleggen.

29 maart 2022

P.22.0317.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.24](#)

AC nr. ...

**- Strafwitvoeringsrechtbank - Voorwaardelijke invrijheidstelling -
Tegenaanwijzingen - Recidiverisico - Beoordeling**

De beoordeling door de strafuitvoeringsrechtbank van het recidiverisico ter gelegenheid van een eerder verzoek tot het verkrijgen een strafuitvoeringsmodaliteit belet niet dat de strafuitvoeringsrechtbank na een nieuwe beoordeling in dezelfde zin uitspraak doet.

15 februari 2022

P.22.0105.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.12](#)

AC nr. ...

STRAFVORDERING

- Klacht met burgerlijke partijstelling - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Regelmaticheid van de procedure - Nietigheid, grond van niet-ontvankelijkheid of van verval van de strafvordering - Ambtshalve toezicht door de kamer van inbeschuldigingstelling - Recht op tegenspraak

Uit artikel 235bis, §§ 1 en 3 Wetboek van Strafvordering volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling ter gelegenheid van de behandeling van het hoger beroep van een burgerlijke partij tegen de raadkamerbeschikking dat het feit voorwerp van de burgerlijke partijstelling en de strafvordering geen misdrijf oplevert, slechts kan beslissen tot onontvankelijkheid van de burgerlijke partijstelling en het niet regelmatig ingesteld zijn van de daarop gesteunde strafvordering, indien blijkt dat dit gegeven in het debat was voor het onderzoeksgerecht dan wel indien de kamer van inbeschuldigingstelling daartoe het debat heeft heropend (1). (1) Cass. 5 maart 2003, AR P.02.1496.F, AC 2003, nr. 150, RDPC 2003, 1068; Cass. 12 november 2002, AR P.02.1202.N, AC 2002, nr. 601. Zie Ph. TRAEST, T. DE MEESTER en A. MASSET, "Le règlement de la procédure et le contrôle de la régularité de la procédure", in La loi du 12 mars 1998 réformant la procédure pénale, Luik, Coll. Sc. Fac. Droit Liège, 1998, 214; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 763; Y. LIÉGEOIS en B. DE SMET, "Twintig jaar zuivering van nietigheden tijdens het gerechtelijk onderzoek. Tijd voor verandering of opfrissing van het systeem?", RW 2019-20; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, "Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen", Gompel&Svacina, 2019, 1041; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 942-943.

- Art. 235bis, §§ 1 en 3 Wetboek van Strafvordering

22 maart 2022

P.21.1614.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.9](#)

AC nr. ...

- Verval door de dood van de in verdenking gestelde of beklaagde - Latere veroordeling - Nietigverklaring

Op het met toepassing van artikel 441 Wetboek van Strafvordering door de procureur-generaal ingestelde cassatieberoep vernietigt het Hof, zonder verwijzing, het arrest dat een strafrechtelijke veroordeling tegen een overleden persoon uitspreekt (1). (1) Cass. 8 mei 1990, AR 4318, AC 1990, nr. 523.

- Art. 20 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 441 Wetboek van Strafvordering

30 maart 2022

P.22.0220.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.5](#)

AC nr. ...

TAALGEBRUIK

GERECHTSZAKEN (WET 15 JUNI 1935)

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - Vonnissen en arresten - nietigheden - Strafzaken - Eéntaligheid van de akte - Citeren van een in andere taal vermeld opschrift

Aan het principe van de eentaligheid van een akte wordt geen afbreuk gedaan door het letterlijk citeren van het in de andere taal vermelde opschrift op de verpakking van een voorwerp waarnaar in die akte wordt verwezen; aan dat principe wordt evenmin afbreuk gedaan indien de anderstalige aanduiding van een voorwerp wordt gevolgd door een uiteenzetting in het Nederlands betreffende de functie van dat voorwerp, waardoor de betekenis van de anderstalige gezegdes duidelijk is.

- Art. 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

29 maart 2022

P.22.0390.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.28](#)

AC nr. ...

TUSSENKOMST

- Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Oproeping van de eigenaar in de strafprocedure - Verzuim - Regelmatigheid van de straf - Rechten van de derde te goeder trouw

De verbeurdverklaring van het vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie, onder voorbehoud van de rechten van derden te goeder trouw, zoals bepaald in artikel 43quater, §4, Strafwetboek, vereist niet dat de verbeurdverklaarde goederen eigendom zijn van de beklaagde en laat dus de mogelijkheid open dat goederen worden verbeurdverklaard waarop een persoon die geen partij was in het strafproces, nadien een eigendomsaanspraak laat gelden; aldus staat het feit dat die derde niet zelf is vervolgd voor het feit dat aan de verbeurdverklaring ten grondslag ligt, de regelmatigheid van die straf niet in de weg; het feit dat het openbaar ministerie die persoon niet heeft opgeroepen overeenkomstig artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan eventueel aanleiding geven tot schadevergoeding, maar heeft evenmin tot gevolg dat de verbeurdverklaring niet regelmatig is bevolen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 5ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek
- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

UITLEVERING

- Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Uitvoerbaar vonnis - Exequatur - Geen vermelding in het Europees aanhoudingsbevel van de verjaring van de straf volgens het recht van de uitvaardigende Staat

Noch artikel 8.1 van het Kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, noch artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel, noch enige andere bepaling van het Kaderbesluit en van de wet verplichten de uitvaardigende autoriteit in het Europees aanhoudingsbevel te verduidelijken dat de bij uitvoerbaar vonnis uitgesproken straf niet is verjaard volgens het recht van de uitvaardigende Staat, en geen enkele bepaling staat de uitvoerende autoriteit toe het Europees aanhoudingsbevel niet uit te voeren wanneer het die inlichting niet bevat; (1) krachtens artikel 4, 4°, Wet Europees Aanhoudingsbevel dient het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel die tenuitvoerlegging te weigeren ingeval de straf volgens het Belgisch recht is verjaard en de Belgische gerechten bovendien bevoegd zijn om kennis te nemen van de feiten; het Kaderbesluit 2002/584 en de Wet Europees Aanhoudingsbevel bevatten, betreffende de verplichte of de facultatieve grond om het Europees aanhoudingsbevel niet ten uitvoer te leggen, echter geen enkele bepaling over het feit dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard zou zijn volgens het recht van de uitvaardigende Staat (2). (1) Zie Cass. 10 augustus 2016, AR P.16.0889.N, AC 2016, nr. 443; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 2086. Die wettelijke bepaling vervangt het stelsel van de enkelvoudige verjaring door dat van de dubbele verjaring (d.w.z. volgens de Belgische wet en volgens de wet van de verzoekende Staat), dat doorslaggevend was in het oude uitleveringsrecht, behalve wanneer de feiten onder de bevoegdheid van de Belgische gerechten vallen (zie S. DEWULF, "Overlevering", APR, Wolters Kluwer, 2020, nr. 182, dat verwijst naar J. VAN GAEVER, *Het Europees aanhoudingsbevel in de praktijk*, Coll. Recht en Praktijk, Kluwer, 2013, nr. 138). (2) Artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel somt de gegevens op die het Europees aanhoudingsbevel moet bevatten (zie art. 8.1, c) en f), Kaderbesluit 2002/584). Daarin wordt inderdaad met name "de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis, een aanhoudingsbevel of elke andere uitvoerbare rechterlijke beslissing" vermeld, maar niet de opgave van de datum waarop de verjaring bereikt zal zijn. Het OM heeft daaruit afgeleid dat het Europees aanhoudingsbevel geen betrekking kan hebben op de tenuitvoerlegging van een straf die volgens de wet van de verzoekende Staat is verjaard, aangezien de rechterlijke beslissing waarbij die straf is opgelegd niet meer uitvoerbaar is, maar dat het Belgische onderzoeksgerecht daarom nog niet bevoegd is om na te gaan of die verjaring is bereikt, noch verplicht is om dringend bijkomende inlichtingen te vragen. Het lijkt daarentegen wel aangewezen dat het openbaar ministerie de autoriteiten van de uitvaardigende Staat dringend raadpleegt wanneer de persoon die onder Europees aanhoudingsbevel staat geloofwaardig aanvoert dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard en derhalve niet-uitvoerbaar is volgens het recht van die Staat. "Artikel 2, § 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel vereist niet dat het Europees aanhoudingsbevel opgave doet van de verjaringstermijn van de in de uitvaardigende Staat uitgesproken straf [maar]

deze bepaling verhindert het onderzoeksgerecht niet de verjaringstermijn te beoordelen op grond van bijkomende informatie die nadien door de autoriteiten van die Staat wordt meegedeeld en aan de tegenspraak van de partijen is onderworpen." (Cass. 11 december 2012, AR P.12.1816.N, AC 2012, nr. 683 [§ 3], en verwijzingen in noot). In die zin oordeelt het Hof dat "wanneer de autoriteiten [van de verzoekende Staat] hebben meegedeeld dat geen van de straffen die in de verschillende uitgevaardigde Europese aanhoudingsbevelen worden bedoeld volgens het recht [van die Staat] is verjaard, het onderzoeksgerecht, gelet op het beginsel van het onderling vertrouwen tussen de lidstaten, niet verder hoeft na te gaan of de uitgesproken straf effectief is en, met name, van de uitvaardigende gerechtelijke autoriteit evenmin de overlegging van de veroordeling en van het strafblad van de eiser hoeft te vragen". (Cass. 8 juli 2020, AR P.20.0699.F, AC 2020, nr. 465).

- Art. 2 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

- Art. 8.1 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

26 januari 2022

P.22.0073.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11](#)

AC nr. ...

- Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Onderzoeksgerecht - Bevoegdheden

Het onderzoeksgerecht dat uitspraak moet doen over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel beschikt niet over een discretionaire bevoegdheid om die tenuitvoerlegging toe te kennen of te weigeren; onder voorbehoud van de door artikel 4 tot 7 Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalde verplichte of facultatieve weigeringsgronden is de tenuitvoerlegging verplicht wanneer de door die wet bepaalde voorwaarden zijn vervuld; (1) behoudens de voormelde weigeringsgronden is dit het geval wanneer het voor de tenuitvoerlegging van een straf uitgevaardigde Europees aanhoudingsbevel de gegevens bevat die zijn opgesomd in artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel, waaronder de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis en de uitgesproken straf, wanneer het een vrijheidsbenemende straf van minstens vier maanden is en de andere voorwaarden van de Wet Europees Aanhoudingsbevel zijn vervuld. (1) Zie Cass. 13 december 2006, AR P.06.1557.F, AC 2006, nr. 648, met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas; HvJ-EU 6 december 2018, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991 [punt 41], dat uitspraak doet over een door het Hof gestelde prejudiciële vraag (Cass. 29 augustus 2018, AR P.18.0902.N, AC 2018, nr. 438; Cass. 22 januari 2019, AR P.18.0902.N, AC 2019, nr. 37), dat verwijst naar HvJ-EU 25 juli 2018, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586 [punt 41 en daarin geciteerde rechtspraak].

- Artt. 2 tot 7 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

26 januari 2022

P.22.0073.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11](#)

AC nr. ...

- Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Beschikking van de raadkamer - Hoger beroep - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Verzoekschrift dat geldt als memorie

Het verzoekschrift met cassatiemiddelen dat met de verklaring van cassatieberoep is neergelegd op de griffie van het hof van beroep en dat samen met het dossier binnen de termijn op de griffie van het Hof is toegekomen, kan gelden als memorie in de zin van artikel 18, § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel (1). (Impliciete oplossing). (1) In casu blijkt uit het dossier dat voormeld verzoekschrift is neergelegd op de dag van de verklaring van cassatieberoep. Zie a contrario Cass. 16 november 2010, AR P.10.1730.N, AC 2010, nr. 678 en noot: "Het verzoekschrift met cassatiemiddelen dat niet is neergelegd ter griffie van het hof van beroep samen met het cassatieberoep, kan niet als memorie gelden in de zin van artikel 18, § 2, Wet Europees Aanhoudingsbevel, en is niet ontvankelijk ook al is het samen met het dossier binnen de termijn toegekomen op de griffie van het Hof".

- Art. 18, § 2 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

26 januari 2022

P.22.0073.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11

AC nr. ...

- Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging gevraagd aan België - Exequatur - Verplichting van de onderzoeksgerechten om dringend bijkomende inlichtingen te vragen - (Geen) bijkomende vermeldingen over de verjaring van de straf volgens het recht van de uitvaardigende Staat

Uit geen enkele bepaling van het Kaderbesluit 2002/584 van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten of van de Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat het onderzoeksgerecht dat uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel krachtens artikel 15.2 van het Kaderbesluit, dringend bijkomende inlichtingen over de verjaring van de straf moet vragen wanneer het vaststelt dat het Europees aanhoudingsbevel alle bij artikel 8.1 van het Kaderbesluit voorgeschreven vermeldingen bevat, waaronder de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis en de uitgesproken straf met een duur van minstens vier maanden (1). (1) Artikel 2, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel somt de gegevens op die het Europees aanhoudingsbevel moet bevatten (zie art. 8.1, c) en f), Kaderbesluit 2002/584). Daarin wordt inderdaad met name "de opgave van het bestaan van een uitvoerbaar vonnis, een aanhoudingsbevel of elke andere uitvoerbare rechterlijke beslissing" vermeld, maar niet de opgave van de datum waarop de verjaring bereikt zal zijn. Het OM heeft daaruit afgeleid dat het Europees aanhoudingsbevel geen betrekking kan hebben op de tenuitvoerlegging van een straf die volgens de wet van de verzoekende Staat is verjaard, aangezien de rechterlijke beslissing waarbij die straf is opgelegd niet meer uitvoerbaar is, maar dat het Belgische onderzoeksgerecht daarom nog niet bevoegd is om na te gaan of die verjaring is bereikt, noch verplicht is om dringend bijkomende inlichtingen te vragen. Het lijkt daarentegen wel aangewezen dat het openbaar ministerie de autoriteiten van de uitvaardigende Staat dringend raadpleegt wanneer de persoon die onder Europees aanhoudingsbevel staat geloofwaardig aanvoert dat de straf, waarvan het Europees aanhoudingsbevel de tenuitvoerlegging beoogt, verjaard en derhalve niet-uitvoerbaar is volgens het recht van die Staat. "Artikel 2, § 4, 3°, Wet Europees Aanhoudingsbevel vereist niet dat het Europees aanhoudingsbevel opgave doet van de verjaringstermijn van de in de uitvaardigende Staat uitgesproken straf [maar] deze bepaling verhindert het onderzoeksgerecht niet de verjaringstermijn te beoordelen op grond van bijkomende informatie die nadien door de autoriteiten van die Staat wordt meegedeeld en aan de tegenspraak van de partijen is onderworpen." (Cass. 11 december 2012, AR P.12.1816.N, AC 2012, nr. 683 [§ 3], en verwijzingen in noot). In die zin oordeelt het Hof dat "wanneer de autoriteiten [van de verzoekende Staat] hebben meegedeeld dat geen van de straffen die in de verschillende uitgevaardigde Europese

aanhoudingsbevelen worden bedoeld volgens het recht [van die Staat] is verjaard, het onderzoeksgerecht, gelet op het beginsel van het onderling vertrouwen tussen de lidstaten, niet verder hoeft na te gaan of de uitgesproken straf effectief is en, met name, van de uitvaardigende gerechtelijke autoriteit evenmin de overlegging van de veroordeling en van het strafblad van de eiser hoeft te vragen". (Cass. 8 juli 2020, AR P.20.0699.F, AC 2020, nr. 465).

- Artt. 8.1 en 15.2 Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van de EU van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten

26 januari 2022

P.22.0073.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.11

AC nr. ...

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN

- Gebruik van valse stukken - Nuttige uitwerking van de valsheid - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze of een feit een gebruik van valse stukken vormt, waarbij het Hof nagaat of hij, uit zijn vaststellingen, wettig heeft kunnen afleiden of dat valse stuk de door de vervalsers beoogde uitwerking al dan niet is blijven hebben (1).

(1) Cass. 4 december 2019, AR P.19.0824.F, AC 2019, nr. 644.

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

21 september 2022

P.22.0909.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.7](#)

AC nr. ...

- Valsheid in geschriften - Beschermd geschrift - Geschrift dat zich opdringt aan het openbaar vertrouwen

Een door de wet beschermd geschrift in de zin van de artikelen 193, 196 en 214 Strafwetboek is een geschrift dat in een zekere mate tot bewijs kan strekken, dit is zich aan het openbare vertrouwen opdringen, zodat de overheid of particulieren die ervan kennis nemen of aan wie het wordt voorgelegd, kunnen overtuigd zijn van de waarachtigheid van de rechtshandeling of van het rechtsfeit in dat geschrift vastgelegd of kunnen gerechtigd zijn daaraan geloof te hechten (1); een geschrift dat slechts bewijswaarde heeft na aanvaarding door de bestemming, zoals een door een uitvoerder van een bouwwerk opgestelde en voor de opdrachtgever bestemde vorderingsstaat, dringt zich in de regel niet op aan het openbaar vertrouwen (2); dit is slechts anders wanneer de controle van de in het geschrift voorkomende vermeldingen door de bestemming onmogelijk is of deze controle door toedoen van de uitreiker onmogelijk is gemaakt; het staat aan de rechter te oordelen of dit het geval is; uit de omstandigheid dat de bestemming van een vorderingsstaat de juistheid van de erin vervatte gegevens betwist en de rechter in een burgerlijke procedure zich moet uitspreken over de aanspraken van de opsteller en de bestemming onder meer op basis van de vorderingsstaat, volgt niet dat die vorderingsstaat werd gebruikt in een rechtsverhouding met een derde, zich daardoor aan het openbaar vertrouwen opdringt en aldus het karakter krijgt van een door de wet beschermd geschrift; de vorderingsstaat wordt immers in een dergelijk geval opgesteld voor de bestemming ervan en niet ten behoeve van de rechterlijke overheid. (1) Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736 met concl. OM; Cass. 22 oktober 2019, AR P.19.0407.N, AC 2019, nr. 536, T. Strafr. 2020, 207; Cass. 23 mei 2017, AR P.16.0719.N, AC 2017, nr. 345; Cass. 22 februari 2015, AR P.14.1764.F, AC 2015, nr. 142; Cass. 16 juni 1999, AR P.98.0738.N, AC 1999, nr. 362 met concl. van advocaat-generaal J. SPREUTELS; Cass. 27 september 1988, AC 1988-89, nr. 53. (2) Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736, met concl. OM; Cass. 22 oktober 2019, AR P.19.0407.N, AC 2019, nr. 536, T. Strafr. 2020, 207; Cass. 23 september 2015, AR P.13.1451.F, AC 2015, nr. 545, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 22 januari 2013, AR P.12.0625.N, AC 2013, nr. 43, RABG 2013, 1144; Cass. 14 december 2010, AR P.10.1079.N, AC 2010, nr. 742, RABG 2011, 588 noot L. DELBROUCK; Cass. 5 mei 2004, AR P.04.0063.F, AC 2004, nr. 235, RDPC 2004, 1076; Cass. 19 september 1995, AR P.94.0377.N, AC 1995, nr. 388, RW 1995-96, 1209 noot M. GELDERS; Cass. 15 juni 1994, AR P.94.0231.F, AC 1994, nr. 309; Cass. 25 oktober 1988, AR 2183, AC 1988-89, nr. 112, 226, zie ook L. HUYBRECHTS, Fiscaal

strafrecht, APR 2002, 133; E. DIRIX en G.L. BALLON, Factuur, APR 2012, 368-369; S. VAN DYCK, Valsheid in geschriften en gebruik van valse geschriften, Intersentia, 2007, 294-296; E. BAEYENS, "Valsheid in geschriften: misdrijf tegen de openbare trouw", T. Strafr. 2020, 209; T. BYL, B. DE BIE, K. NEVENS, B. VERSTRAETEN en F. VAN VOLSEM, Financieel rechercheren, Politeia, 2020, 122.

- Artt. 193, 196 en 213 Strafwetboek

22 maart 2022

P.21.1487.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.12

AC nr. ...

- Valsheid in geschriften - Beschermd geschrift - Staat van de vordering van bouwwerken - Mogelijkheid van controle op de vermelde prestaties - Betwisting van de staat van de werken voor de burgerlijke rechter - Invloed van het burgerlijk geding op de voorwaarde van het geschrift dat zich opdringt aan het openbaar vertrouwen

Een door de wet beschermd geschrift in de zin van de artikelen 193, 196 en 214 Strafwetboek is een geschrift dat in een zekere mate tot bewijs kan strekken, dit is zich aan het openbare vertrouwen opdringen, zodat de overheid of particulieren die ervan kennis nemen of aan wie het wordt voorgelegd, kunnen overtuigd zijn van de waarachtigheid van de rechtshandeling of van het rechtsfeit in dat geschrift vastgelegd of kunnen gerechtigd zijn daaraan geloof te hechten (1); een geschrift dat slechts bewijswaarde heeft na aanvaarding door de bestemming, zoals een door een uitvoerder van een bouwwerk opgestelde en voor de opdrachtgever bestemde vorderingsstaat, dringt zich in de regel niet op aan het openbaar vertrouwen (2); dit is slechts anders wanneer de controle van de in het geschrift voorkomende vermeldingen door de bestemming onmogelijk is of deze controle door toedoen van de uitreiker onmogelijk is gemaakt; het staat aan de rechter te oordelen of dit het geval is; uit de omstandigheid dat de bestemming van een vorderingsstaat de juistheid van de erin vervatte gegevens betwist en de rechter in een burgerlijke procedure zich moet uitspreken over de aanspraken van de opsteller en de bestemming onder meer op basis van de vorderingsstaat, volgt niet dat die vorderingsstaat werd gebruikt in een rechtsverhouding met een derde, zich daardoor aan het openbaar vertrouwen opdringt en aldus het karakter krijgt van een door de wet beschermd geschrift; de vorderingsstaat wordt immers in een dergelijk geval opgesteld voor de bestemming ervan en niet ten behoeve van de rechterlijke overheid. (1) Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736 met concl. OM; Cass. 22 oktober 2019, AR P.19.0407.N, AC 2019, nr. 536, T. Strafr. 2020, 207; Cass. 23 mei 2017, AR P.16.0719.N, AC 2017, nr. 345; Cass. 22 februari 2015, AR P.14.1764.F, AC 2015, nr. 142; Cass. 16 juni 1999, AR P.98.0738.N, AC 1999, nr. 362 met concl. van advocaat-generaal J. SPREUTELS; Cass. 27 september 1988, AC 1988-89, nr. 53. (2) Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736, met concl. OM; Cass. 22 oktober 2019, AR P.19.0407.N, AC 2019, nr. 536, T. Strafr. 2020, 207; Cass. 23 september 2015, AR P.13.1451.F, AC 2015, nr. 545, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 22 januari 2013, AR P.12.0625.N, AC 2013, nr. 43, RABG 2013, 1144; Cass. 14 december 2010, AR P.10.1079.N, AC 2010, nr. 742, RABG 2011, 588 noot L. DELBROUCK; Cass. 5 mei 2004, AR P.04.0063.F, AC 2004, nr. 235, RDPC 2004, 1076; Cass. 19 september 1995, AR P.94.0377.N, AC 1995, nr. 388, RW 1995-96, 1209 noot M. GELDERS; Cass. 15 juni 1994, AR P.94.0231.F, AC 1994, nr. 309; Cass. 25 oktober 1988, AR 2183, AC 1988-89, nr. 112, 226, zie ook L. HUYBRECHTS, Fiscaal strafrecht, APR 2002, 133; E. DIRIX en G.L. BALLON, Factuur, APR 2012, 368-369; S. VAN DYCK, Valsheid in geschriften en gebruik van valse geschriften, Intersentia, 2007, 294-296;

E. BAEYENS, "Valsheid in geschriften: misdrijf tegen de openbare trouw", T. Strafr. 2020, 209; T. BYL, B. DE BIE, K. NEVENS, B. VERSTRAETEN en F. VAN VOLSEM, Financieel rechercheren, Politeia, 2020, 122.

- Artt. 193, 196 en 213 Strafwetboek

22 maart 2022

P.21.1487.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.12](#)

AC nr. ...

- Gebruik van valse stukken - Begrip - Nuttige uitwerking van de valsheid - Einde - Aangifte bij de rechterlijke overheid

De nuttige uitwerking van de valsheid eindigt niet noodgedwongen door de aangifte van die akte bij de rechterlijke overheid; het gebruik van een vals geschrift duurt voort zolang dat gebruik de door de dader beoogde bedrieglijke of schadelijke uitwerking, zonder dat hij zich ertegen verzet, blijft hebben (1). (1) Cass. 21 mei 2008, AR P.07.1710.F, AC 2008, nr. 307, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

21 september 2022

P.22.0909.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.7](#)

AC nr. ...

VERENIGING VAN MISDADIGERS

- Criminele organisatie - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechtsmiddelen van de derde die aanspraak maakt op het verbeurdverklaarde goed

Uit geen enkele internationale of nationale rechtsnorm volgt dat de rechter alleen goederen kan verbeurdverklaren die eigendom zijn van de beklaagde aan wie hij deze straf oplegt of waarop enkel die beklaagde aanspraken kan laten gelden; wel moet de persoon die aanspraak maakt op verbeurdverklaarde goederen en die niet is vervolgd of tussengekomen in het strafproces waarin de verbeurdverklaring is bevolen, de mogelijkheid hebben om zijn aanspraak voor te leggen aan een rechter die kan oordelen over de uitwerking van de verbeurdverklaring tegenover de betrokkene; deze dreigt immers nadeel van de verbeurdverklaring te ondervinden (1). (1) Zie concl. OM.

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

- Criminele organisatie - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Toelaatbaarheid

Het feit dat het openbaar ministerie in het strafproces lastens een beklaagde de verbeurdverklaring heeft gevorderd van goederen die ter beschikking staan van een criminele organisatie en die formeel eigendom zijn van een derde, impliceert niet dat die verbeurdverklaring een straf is die aan die derde is opgelegd (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Art. 7 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13](#)

AC nr. ...

- Criminele organisatie - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Oproeping van de eigenaar in de strafprocedure - Verzuim - Regelmatigheid van de straf - Rechten van de derde te goeder trouw

De verbeurdverklaring van het vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie, onder voorbehoud van de rechten van derden te goeder trouw, zoals bepaald in artikel 43quater, §4, Strafwetboek, vereist niet dat de verbeurdverklaarde goederen eigendom zijn van de beklaagde en laat dus de mogelijkheid open dat goederen worden verbeurdverklaard waarop een persoon die geen partij was in het strafproces, nadien een eigendomsaanspraak laat gelden; aldus staat het feit dat die derde niet zelf is vervolgd voor het feit dat aan de verbeurdverklaring ten grondslag ligt, de regelmatigheid van die straf niet in de weg; het feit dat het openbaar ministerie die persoon niet heeft opgeroepen overeenkomstig artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan eventueel aanleiding geven tot schadevergoeding, maar heeft evenmin tot gevolg dat de verbeurdverklaring niet regelmatig is bevolen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 5ter Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

- Criminele organisatie - Verbeurdverklaring - Vermogen van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Rechten van de derde te goeder trouw die niet was opgeroepen in het strafproces - Bewijs van de goede trouw - Verdeling van de bewijslast

Het vereiste dat de derde zijn goede trouw aannemelijk moet maken betreft de beoordeling van de gegrondheid van het verzet en niet de ontvankelijkheid ervan; de derde moet bijgevolg geen goede trouw aantonen om verzet tegen de beslissing tot verbeurdverklaring te kunnen instellen; voor wat betreft de beoordeling van de gegrondheid van de louter burgerrechtelijke eigendomsaanspraak van de derde op de verbeurdverklaarde zaken houdt de rechter in beginsel rekening met de bewijsstandaard in burgerlijke zaken; voor wat betreft de beoordeling van de feitelijke en juridische grondslag van de verbeurdverklaring en de goede trouw van de derde, waarmee in het geval van artikel 43quater, § 4, Strafwetboek wordt bedoeld dat de derde niet wist en niet kon weten dat zijn goederen ter beschikking stonden van een criminele organisatie, hanteert de rechter de bewijsstandaard in strafzaken; dit laatste wil zeggen dat de rechter zijn beoordeling steunt op het geheel van de gegevens van het strafdossier die hij, gelet op de autonomie van het strafrecht, vrij en zonder gebonden te zijn aan formele burgerrechtelijke of vennootschapsrechtelijke begrippen beoordeelt; die bewijsregeling is toepasselijk op zowel het oorspronkelijke strafproces als het proces na het verzet van de derde (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

- Artt. 6.1 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

- Criminele organisatie - Verbeurdverklaring - Goed dat ter beschikking staat van een criminele organisatie - Goed dat geen eigendom is van de beklaagde - Oproeping van de eigenaar in de strafprocedure - Verzuim - Regelmatigheid van de straf - Rechten van de derde te goeder trouw

De derde die een rechtsmiddel instelt tegen de beslissing tot verbeurdverklaring, doet dat weliswaar ter vrijwaring van zijn vermogen tegen een burgerrechtelijk gevolg van die straf, maar maakt daardoor nog geen loutere eigendomsbetwisting bij de rechter aanhangig; de verbeurdverklaring die aan zijn rechtsmiddel ten grondslag ligt, is immers een straf die aan een beklaagde is opgelegd; bovendien moet de derde voor de rechter die van zijn rechtsmiddel kennisneemt, elk verweer kunnen aanvoeren dat ertoe strekt dat de verbeurdverklaring tegenover hem geen uitwerking heeft; aldus kan de derde voor die rechter verweer voeren, niet enkel over het bestaan van zijn burgerlijk eigendomsrecht of goede trouw, maar ook over de strafrechtelijke grondslag van de lastens de beklaagde bevolen verbeurdverklaring; de rechter moet dat verweer onderzoeken in zoverre hij de verbeurdverklaring tegenover die derde niet op een andere grond teniet doet (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

VERJARING

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Aanvang - Gebruik van valse stukken - Begrip - Nuttige uitwerking van de valsheid - Einde - Aangifte bij de rechterlijke overheid

De nuttige uitwerking van de valsheid eindigt niet noodgedwongen door de aangifte van die akte bij de rechterlijke overheid; het gebruik van een vals geschrift duurt voort zolang dat gebruik de door de dader beoogde bedrieglijke of schadelijke uitwerking, zonder dat hij zich ertegen verzet, blijft hebben (1). (1) Cass. 21 mei 2008, AR P.07.1710.F, AC 2008, nr. 307, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

21 september 2022

P.22.0909.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Aanvang - Gebruik van valse stukken - Nuttige uitwerking van de valsheid - Beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze of een feit een gebruik van valse stukken vormt, waarbij het Hof nagaat of hij, uit zijn vaststellingen, wettig heeft kunnen afleiden of dat valse stuk de door de vervalser beoogde uitwerking al dan niet is blijven hebben (1). (1) Cass. 4 december 2019, AR P.19.0824.F, AC 2019, nr. 644.

- Artt. 196 en 197 Strafwetboek

21 september 2022

P.22.0909.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.7](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Veroordeling met uitstel - Herroeping - Verjaring - Vaststelling - Motivering

De rechter die oordeelt dat een herroepingsvordering van het uitstel van tenuitvoerlegging niet is verjaard, moet bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie die beslissing niet nader met redenen omkleden.

29 maart 2022

P.22.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.20](#)

AC nr. ...

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER

ALGEMEEN

Algemeen - Herroeping - Verjaring - Vaststelling - Motivering

De rechter die oordeelt dat een herroepingsvordering van het uitstel van tenuitvoerlegging niet is verjaard, moet bij afwezigheid van daartoe strekkende conclusie die beslissing niet nader met redenen omkleden.

29 maart 2022

P.22.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.20](#)

AC nr. ...

Algemeen - Herroeping van het uitstel - Afwezigheid op de rechtszitting

Uit het enkele feit dat de persoon tegen wie een vordering tot herroeping van uitstel van tenuitvoerlegging is uitgebracht niet voorafgaandelijk is verhoord, kan geen schending van artikel 6 EVRM worden afgeleid; de betrokkene kan op de rechtszitting waarop de herroepingsvordering wordt behandeld elk verweer laten gelden, maar hij tegen wie een vordering tot herroeping van uitstel van tenuitvoerlegging is uitgebracht en die zonder gegronde reden nalaat persoonlijk aanwezig te zijn op de rechtszitting waarop die vordering wordt behandeld, kan zich niet beroepen op een miskenning van zijn recht om persoonlijk te worden gehoord; hij maakt dan immers de uitoefening van dit recht zelf onmogelijk.

29 maart 2022

P.22.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.20](#)

AC nr. ...

Algemeen - Herroeping van het uitstel - Geen voorafgaandelijk verhoor

Uit het enkele feit dat de persoon tegen wie een vordering tot herroeping van uitstel van tenuitvoerlegging is uitgebracht niet voorafgaandelijk is verhoord, kan geen schending van artikel 6 EVRM worden afgeleid; de betrokkene kan op de rechtszitting waarop de herroepingsvordering wordt behandeld elk verweer laten gelden, maar hij tegen wie een vordering tot herroeping van uitstel van tenuitvoerlegging is uitgebracht en die zonder gegronde reden nalaat persoonlijk aanwezig te zijn op de rechtszitting waarop die vordering wordt behandeld, kan zich niet beroepen op een miskenning van zijn recht om persoonlijk te worden gehoord; hij maakt dan immers de uitoefening van dit recht zelf onmogelijk.

29 maart 2022

P.22.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.20](#)

AC nr. ...

ALLERLEI

Allerlei - Wegverkeer - Herroeping wegens het plegen van een nieuw misdrijf

Aan de voorwaarde voor herroeping op grond van artikel 14, § 1ter, eerste lid, Probatiwewet is voldaan indien de betrokkene, na een veroordeling met een in kracht van gewijsde getreden beslissing wegens een overtreding van de Wegverkeerswet of de uitvoeringsbesluiten ervan, tijdens de proeftijd opnieuw een dergelijke overtreding pleegt, die aanleiding geeft tot een veroordeling met een in kracht van gewijsde getreden beslissing; niet is vereist dat die veroordeling wegens het nieuw misdrijf wordt uitgesproken of kracht van gewijsde krijgt tijdens de proeftijd; de omstandigheid dat de rechter bij de in kracht van gewijsde gegane veroordeling voor het nieuwe tijdens de proeftijd gepleegde misdrijf ten onrechte de door artikel 38, § 6, Wegverkeerswet bedoelde toestand zou hebben aangenomen, belet de herroeping van het uitstel van tenuitvoerlegging niet.

29 maart 2022

P.22.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.20](#)

AC nr. ...

Allerlei - Wegverkeer - Herroeping wegens het plegen van een nieuw misdrijf - Instellen van de herroepingsvordering - Uitspraak - Termijnen

Geen enkele bepaling van de Probatiwewet of enig andere bepaling voorziet in een bijzondere termijn waarbinnen een vordering tot herroeping van uitstel van tenuitvoerlegging op grond van artikel 14, § 1ter, Probatiwewet wegens het plegen van een nieuw misdrijf tijdens de proeftijd moet worden ingesteld en waarbinnen de rechter over een dergelijke vordering uitspraak moet doen; daaruit volgt dat deze herroepingsvordering moet worden ingesteld en dat erover moet zijn beslist binnen de termijn van de verjaring voor de uitvoering van de opgelegde straf waarvoor uitstel van tenuitvoerlegging is verleend, met dien verstande dat gelet op het verleende uitstel er een wettelijk beletsel is om de straf uit te voeren en de verjaringstermijn voor de uitvoering van de straf bijgevolg is geschorst tijdens de proeftijd (1). (1) Zie over deze problematiek: Cass. 23 februari 2016, AR P.14.1268.N, AC 2016, nr. 132, T.Strafr., 2016, 3, 234-236, met noot T. DECAIGNY, "De termijn voor herroeping van het uitstel van tenuitvoerlegging van een straf omwille van nieuwe feiten"; GwH nr. 30/2019 van 28 februari 2019, randnummers B.3.6 en B.9, www.const-cour.be; GwH nr. 77/2019 van 23 mei 2019, randnummers B.3.6. en B.9; P. HOET, "Over de verjaring van de herroepingsvordering en de straf bij gemeenschapsgerichte maatregelen en straffen", Limb.Rechtsl. 2016, afl. 2, 97-98.

- Art. 14, § 1ter Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

29 maart 2022

P.22.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.20](#)

AC nr. ...

VERVOER

GOEDERENVERVOER

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Waals decreet van 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijk openbaar wegen- en waterwegendomein - Voertuig dat de toegelaten massa op een as overschrijdt - Administratieve sanctie - Verzachtende omstandigheden - Toepasselijke bepaling

Uit artikel 100 Strafwetboek en artikel 11 Bijzondere Wet Hervorming Instellingen volgt dat, wanneer het decreet niet voorziet in de toepassing van artikel 85 Strafwetboek en, a fortiori, wanneer het een andere regel bepaalt, het voormelde artikel 85 niet van toepassing is (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 651.

- Art. 9, § 7, zesde lid Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein

- Artt. 85 en 100 Strafwetboek

19 oktober 2022

P.22.0058.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.1

AC nr. ...

VERZEKERING

LANDVERZEKERING

Landverzekering - Opzettelijke fout - Begrip - Gevolg - Dekking van de verzekeraar

Bij opzettelijke fout, die de wil inhoudt om schade te veroorzaken ten gevolge van de totstandkoming van een door de verzekeringsovereenkomst gedekt risico, mag de verzekeraar niet enkel de dekking van die schade weigeren, maar ook van de schade die hiermee in noodzakelijk verband staat; de opzettelijke fout bevrijdt de verzekeraar daarentegen niet wanneer de schade ten gevolge van de totstandkoming van een door de verzekeringsovereenkomst gedekt risico verschillend is van de schade die de verzekerde heeft willen veroorzaken.

- Art. 62, eerste lid Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014

3 november 2022

C.21.0407.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221103.1F.5

AC nr. ...

VERZET

- Verbeurdverklaring van een goed dat toebehoort aan een derde - Verzet van de derde-eigenaar - Aard en termijnen van het rechtsmiddel - Voorzienbaarheid van de regels over het verzet in de gewone en buitengewone termijn

Het rechtsmiddel van derdenverzet staat slechts open tegen beslissingen die door een burgerlijk gerecht zijn gewezen en beslissingen van een strafgerecht dat uitspraak doet over de burgerlijke belangen; het gegeven dat de tenuitvoerlegging van een beslissing van een strafgerecht een burgerrechtelijk gevolg heeft, volstaat niet om tegen die beslissing derdenverzet toe te laten; aangezien de verbeurdverklaring een straf is, kan artikel 1122 Gerechtelijk Wetboek dan ook niet worden toegepast in het kader van de aanspraken van een derde op verbeurdverklaarde goederen; een derde die beweert eigenaar te zijn van verbeurdverklaarde goederen, moet ook niet noodzakelijk een rechtsmiddel instellen voor de strafrechter; hij kan ook andere procedurele mogelijkheden aanwenden zoals het formuleren van zijn aanspraken voor de burgerlijke rechter op grond van artikel 3 van het koninklijk besluit van 9 augustus 1991 tot vaststelling van de termijn waarbinnen en de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend door derden die beweren recht te hebben op een verbeurdverklaarde zaak; stelt de derde evenwel een rechtsmiddel voor de strafrechter in, dan zijn daarop de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing; dat een derde in dat geval wordt gelijkgesteld met een veroordeelde beklaagde die verstek heeft gelaten, is niet onvoorzienbaar; die omstandigheid houdt dan ook geen ontoelaatbare uitbreiding in van de toepassing van artikel 187, § 1, Wetboek van Strafvordering, maar verleent aan de betrokkene naar analogie met een bij verstek veroordeelde beklaagde het bijkomende recht verzet te kunnen instellen tijdens een buitengewone termijn die pas begint te lopen vanaf het moment van de effectieve kennisneming van de betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 3 KB 9 augustus 1991 tot vaststelling van de termijn waarbinnen en de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend door derden die beweren recht te hebben op een verbeurdverklaarde zaak

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering

- Art. 1122 Gerechtelijk Wetboek

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

- Verbeurdverklaring van een goed dat toebehoort aan een derde - Rechtsmiddelen van de eigenaar te goeder trouw die niet in het strafproces verscheen of is opgeroepen - Toepassing van de regels over het verzet van de bij verstek veroordeelde beklaagde - Voorspelbaarheid van de regels over het verzet - Verzet in de gewone of buitengewone termijn - Toepassing

Een wettelijke bepaling heeft uit haar aard een algemeen karakter en kan zodoende van toepassing zijn op een veelheid aan situaties die niet allemaal specifiek door die bepaling kunnen worden geregeld; het staat aan de rechter om een dergelijke bepaling uit te leggen en in dat kader te beoordelen welke situaties en personen onder de toepassing ervan kunnen vallen; daarbij dient de rechter acht te slaan op de duidelijkheid en de voorspelbaarheid van die bepaling voor de persoon op wie ze van toepassing kan zijn, rekening houdend met onder meer de bewoordingen van de bepaling, de evolutie van de maatschappij en het recht sinds de invoering ervan en de wijze waarop ze door de rechtspraak wordt uitgelegd; het vereiste van de strikte uitlegging van de strafwet verbiedt de rechter niet een bepaling die behoort tot de strafrechtspleging toepasselijk te verklaren op een persoon wiens situatie in die bepaling niet uitdrukkelijk is geregeld; de rechtspraak aanvaardt sinds geruime tijd dat een derde tegen de beslissing die de verbeurdverklaring beveelt van goederen waarop hij aanspraak maakt, de rechtsmiddelen kan aanwenden die ook aan de gewone procespartijen ter beschikking staan, met inbegrip van het verzet, en dat hij zijn aanspraken voor het eerst op verzet kan laten gelden, aangezien hij van rechtswege partij in het geding is, ook al is hij daarin niet verschenen of opgeroepen; indien niet blijkt dat de bij verstek veroordeelde beklaagde kennis heeft gekregen van de betekening van de verstekbeslissing, kan hij in verzet komen totdat de termijnen van verjaring van de straf verstreken zijn; die bepaling kan op grond van de bewoordingen ervan worden toegepast op een derde wiens goed is verbeurd verklaard en die niet verscheen of is opgeroepen in het strafproces (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, § 1 Wetboek van Strafvordering

- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

22 maart 2022

P.21.1502.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.13

AC nr. ...

- Verbeurdverklaring van een goed dat toebehoort aan een derde - Rechtsmiddelen van de derde die niet was opgeroepen of niet tussenkwam in het strafproces - Betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring - Informatie over de termijnen en vormvereisten van het verzet aan de hand van een modelformulier - Voorzienbaarheid van de termijnen om ontvankelijk verzet in te stellen - Verlenging van de termijnen wegens overmacht - Beoordeling

Voor een persoon die kennis neemt van de betekening van een beslissing waarbij goederen worden verbeurdverklaard waarvan hij voorhoudt eigenaar te zijn, alsook van een modelformulier waarin wordt uitgelegd over welke rechtsmiddelen een bij verstek veroordeelde persoon in strafzaken beschikt, moet het ook bij afwezigheid van een aan die bijzondere situatie aangepaste wetsbepaling of formulier duidelijk zijn dat hij, indien hij tegen die beslissing verzet wil instellen, dat moet doen binnen de wettelijk bepaalde termijn van verzet zoals die ook is vermeld in dat formulier; dit is des te meer het geval wanneer die persoon, steeds bijgestaan door een advocaat, feitelijk op de hoogte was van de beslissing tot verbeurdverklaring en van de strafprocedure die tot deze beslissing heeft geleid, ook al was hij in die procedure niet formeel opgeroepen of was hij niet verplicht daarin tussen te komen; het is voor die derde ook niet onvoorzienbaar dat het verzet dat hij tegen de beslissing kan instellen tijdsgebonden is aangezien er binnen een redelijke termijn zekerheid moet komen over de bestemming van de verbeurdverklaarde goederen; bijgevolg heeft de derde geen recht op verzet zonder enige tijdsbeperking of op de beoordeling van de gegrondheid van zijn aanspraak door een rechter, ongeacht de niet-ontvankelijkheid van zijn verzet wegens de laattijdigheid ervan; hieruit volgt dat artikel 187 Wetboek van Strafvordering voor de derde die kennis heeft genomen van de voormelde betekening en kennisgeving, voldoende duidelijk en voorspelbaar is om de termijn te kennen waarbinnen hij verzet dient aan te tekenen tegen de beslissing tot verbeurdverklaring; door het feit dat de derde binnen de in artikel 187, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijnen, eventueel verlengd ingevolge het bestaan van een situatie van overmacht, verzet kan instellen tegen de beslissing tot verbeurdverklaring die hem benadeelt, worden de rechten van de derde geëerbiedigd, zoals het recht op een eerlijk proces en het recht op eigendom (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, § 1 Wetboek van Strafvordering
- Art. 43quater, § 4 Strafwetboek
- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

VONNISSEN EN ARRESTEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Algemeen - Proces-verbaal van de terechtzitting - Verhoor van de getuige ter rechtszitting - Weergave

Het proces-verbaal van de rechtszitting moet geen letterlijke weergave bevatten van de bewoordingen waarin een getuige zijn verklaringen ter rechtszitting aflegt; het volstaat dat het proces-verbaal een accurate neerslag van die verklaringen weergeeft; de rechter kan die weergave in een latere beslissing nuanceren, duiden of vervolledigen volgens hetgeen hij zelf op de rechtszitting heeft waargenomen, in zoverre de rechter daardoor aan dat proces-verbaal geen draagwijdte geeft die met de bewoordingen ervan niet te verenigen is.

- Artt. 155 en 190 Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.1328.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Geldboete - Opdecimen - Misrekening - Verbetering

De rechter die in een verbeterend vonnis enkel de rekenfout verbetert die hij heeft gemaakt bij het optellen van de opgelegde geldboete en het overeenstemmende bedrag van de opdecimen, zonder het bedrag van de geldboete of het aantal opdecimen te veranderen, wijzigt de in zijn eerste beslissing bevestigde rechten niet.

- Art. 794 Gerechtelijk Wetboek

26 januari 2022

P.21.0838.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Beslissing tot verbetering van een in kracht van gewijsde gegane beslissing - Artikel 801/1 Gerechtelijk Wetboek - Rechtsmiddel - Cassatieberoep

Artikel 801/1 Gerechtelijk Wetboek is van toepassing in strafzaken (1). (Impliciete oplossing). (1) Artikel 801/1 Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat "eenmaal de verbeterde beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, de verbeterende beslissing alleen nog kan worden betwist door cassatieberoep in te stellen". Hieruit volgt dat het bestreden verbeterend vonnis, hoewel het bij verstek is gewezen, niet "vatbaar is voor verzet" en dat de in artikel 424 Wetboek van Strafvordering bedoelde termijn dus niet van toepassing is; het cassatieberoep kon worden ingesteld vanaf de uitspraak van de beslissing tot de vijftiende dag na de betekening ervan (Cass. 21 september 2016, AR P.16.0438.F, AC 2016, nr. 513, en concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH OP DATUM IN PAS; zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1806). De studie van G.-F. RANERI en M. TRAEST (o.l.v. F. FISCHER, P. MATHIEU en Ph. DE KOSTER, "De toepassing van het Gerechtelijk Wetboek in strafzaken: artikelsgewijze bespreking van de rechtspraak van het Hof", Jaarverslag van het Hof van Cassatie 2005, 176 tot 286) vermeldt die bepaling weliswaar niet - die is later ingevoerd door artikel 122 van de wet van 24 oktober 2013 - maar vermeldt wel het deel over de uitlegging en de verbetering van het vonnis; aldus wijst de studie erop dat, overeenkomstig artikel 793 Gerechtelijk Wetboek "de rechter die een onduidelijke of dubbelzinnige beslissing heeft gewezen, die kan uitleggen, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen" (Cass. 3 oktober 1989, AR 3090, AC 1990, nr. 70; zie Cass. 4 oktober 2005, AR P.05.0828.N, AC 2005, nr. 478) en dat "uit een arrest van 23 september 2003 ten slotte volgt dat de artikelen 798 en 799 van het Gerechtelijk Wetboek ook van toepassing kunnen zijn in strafzaken" (Cass. 23 september 2003, AR P.03.0373.N, AC 2003, nr. 448). In dat arrest heeft de tweede kamer van het Hof beslist "dat wanneer geen hoger beroep is ingesteld tegen een vonnis dat een verschrijving of misrekening inhoudt, de appelrechter bij wie een hoger beroep tegen een ander vonnis in dezelfde zaak aanhangig is gemaakt, geen rechtsmacht bezit om in het niet-bestreden vonnis verschrijvingen of misrekeningen te verbeteren".

- Art. 801/1 Gerechtelijk Wetboek

26 januari 2022

P.21.0838.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Bijdrage aan het Bijzonder Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden - Veroordeling - Verbeterend vonnis - Veroordeling tot twee bijdragen - (Geen) Wettigheid

De rechter die in een verbeterend vonnis een tweede veroordeling tot betaling van een bijdrage aan het Fonds uitspreekt, terwijl zijn eerste beslissing slechts één bijdrage bevatte, wijzigt de in zijn eerste beslissing bevestigde rechten.

- Art. 794 Gerechtelijk Wetboek

26 januari 2022

P.21.0838.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Vermeldingen - Plaatsvervangend rechter - Aanwijzing - Bewijs

Uit de artikelen 87 en 322 Gerechtelijk Wetboek volgt niet dat in een vonnis dat mede werd gewezen door een plaatsvervangend rechter melding moet worden gemaakt van zijn aanwijzing door de voorzitter van de rechtbank of dat die aanwijzing moet blijken uit de stukken van de rechtspleging; een plaatsvervangende rechter die mee zetelt en over de zaak uitspraak doet, wordt vermoed regelmatig te zijn aangewezen.

- Artt. 87 en 322 Gerechtelijk Wetboek

15 februari 2022

P.21.1382.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Proces-verbaal van de terechtzitting - Verhoor van de getuige ter rechtszitting - Weergave

Het proces-verbaal van de rechtszitting moet geen letterlijke weergave bevatten van de bewoordingen waarin een getuige zijn verklaringen ter rechtszitting aflegt; het volstaat dat het proces-verbaal een accurate neerslag van die verklaringen weergeeft; de rechter kan die weergave in een latere beslissing nuanceren, duiden of vervolledigen volgens hetgeen hij zelf op de rechtszitting heeft waargenomen, in zoverre de rechter daardoor aan dat proces-verbaal geen draagwijdte geeft die met de bewoordingen ervan niet te verenigen is.

- Artt. 155 en 190 Wetboek van Strafvordering

8 maart 2022

P.21.1328.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.18](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Vermeldingen - Rechters - Plaatsvervangend rechter - Hoedanigheid - Geen betichting van valsheid

De vermelding in een vonnis van de hoedanigheid van de magistraten die in de zaak hebben gezeteld en over de zaak hebben geoordeeld, zoals de hoedanigheid van rechter of plaatsvervangend rechter, is een vermelding die geldt tot inschrijving wegens valsheid (1). (1) Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0168.F, AC 2017, nr. 426.

15 februari 2022

P.21.1382.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Vermeldingen - Namen van de rechters - Draagwijdte

Uit artikel 780, eerste lid, 1°, Gerechtelijk Wetboek, dat bepaalt dat het vonnis de namen moet bevatten van de rechters die over de zaak hebben geoordeeld, volgt niet dat het vonnis melding moet maken van de voornamen van de rechters.

- Art. 780, eerste lid, 1° Gerechtelijk Wetboek

15 februari 2022

P.21.1382.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.2](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Correctionele gerechten - Geen proces-verbaal van de rechtszitting

In correctionele zaken is de opmaak van een proces-verbaal van de rechtszitting niet voorgeschreven op straffe van nietigheid; hieruit volgt dat het ontbreken van een dergelijk stuk niet leidt tot de nietigheid van de beslissing indien deze de vereiste vermeldingen bevat om de regelmatigheid van de rechtspleging vast te stellen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 558.

- Art. 190ter Wetboek van Strafvordering

21 september 2022

P.22.0354.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Beslissing die door een verschrijving is aangetast - Ambtshalve verbetering door de rechter - Niet-tegensprekelijk karakter van de rechtspleging

Wanneer een beslissing is aangetast door een verschrijving, kan de rechter die deze heeft gewezen ze niet enkel op verzoek van een partij maar ook ambtshalve verbeteren; hoewel artikel 796 Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de aanhangigmaking van een vordering tot verbetering bij de rechter geschiedt bij verzoekschrift op tegenspraak of gezamenlijk verzoekschrift, voorziet de wet evenwel niet in tegenspraak wanneer de verbetering ambtshalve wordt beslist overeenkomstig artikel 797 Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 558.

- Artt. 794 en 797 Gerechtelijk Wetboek

21 september 2022

P.22.0354.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.1](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Beslissing die door een verschrijving is aangetast - Ambtshalve verbetering door de rechter - Niet-tegensprekelijk karakter van de rechtspleging - Artikel 6.1, EVRM - (Geen) Schending

Artikel 797 Gerechtelijk Wetboek kan niet als strijdig met artikel 6.1 EVRM worden aangemerkt; de rechter die over de verbetering uitspraak doet, doet immers geen uitspraak over een geschil inzake een recht of een burgerrechtelijke verbintenis dan wel over de gegrondheid van een strafvervolgning, maar beperkt zich tot de verbetering van een verschrijving, namelijk een dwaling waarvan de rechtzetting niet kan leiden tot de uitbreiding, beperking of wijziging van de rechten die in de te verbeteren beslissing zijn vastgelegd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 558.

- Artt. 794 en 797 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

21 september 2022

P.22.0354.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.1](#)

AC nr. ...

VOORLOPIGE HECHTENIS

ALGEMEEN

Algemeen - Hechtenis onder elektronisch toezicht - Uitvoeringsmodaliteit van de voorlopige hechtenis

Uit de bepalingen van de artikelen 16, § 1, tweede lid, 21, § 4, en 30, § 4, Voorlopige Hechteniswet volgt dat de hechtenis onder elektronisch toezicht een vrijheidsberovende maatregel inhoudt die moet worden beschouwd als een uitvoeringsmodaliteit van de voorlopige hechtenis (1). (1) Zie Cass. 13 oktober 2021, AR P.21.1250.F, AC 2021, nr. 640, www.juportal.be; M.-A. BEERNAERT, H. D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, 9de editie, 2021, I, p. 1101.

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

BEVEL TOT MEDEBRENGING

Bevel tot medebrenging - Voorwaarde - (Niet) ter beschikking van de onderzoeksrechter gestelde verdachte

In de zin van artikel 3 Voorlopige Hechteniswet is de verdachte ter beschikking gesteld van de onderzoeksrechter wanneer hij zich in zijn macht bevindt, zodat de onderzoeksrechter hem kan ondervragen (1); een verdachte die vrij is onder voorwaarden die een beperking van zijn vrijheid van komen inhouden en hem een verblijfplaats toewijzen, is niet ter beschikking gesteld van de onderzoeksrechter, zelfs al verblijft hij aldus in het arrondissement van laatstgenoemde en al kent die magistraat zijn adres. (1) Cass. 2 mei 2007, AR P.07.0558.N, AC 2007, nr. 219.

- Art. 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

19 oktober 2022

P.22.1290.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.16](#)

AC nr. ...

HOGER BEROEP

Hoger beroep - Aangehouden in verdenking gestelde - Verklaring gedaan aan de gevangenisdirecteur of aan zijn gemachtigde - Vorm

Krachtens artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen kunnen de gedetineerden hun verklaringen van hoger beroep in strafzaken, in de gevangenissen, binnen de openingsuren van de griffie aan de directeur van de instelling of aan zijn gemachtigde doen en wordt op grond van de verklaring van hoger beroep, uiterlijk de eerste dag volgend op die verklaring, een akte van hoger beroep opgesteld; aangezien de akte moet worden opgemaakt op grond van de verklaring, hangt het bestaan ervan af van de verwerkelijking ervan in de vorm van een te ondertekenen register of een in te vullen formulier (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 561.

- Art. 1 Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen

21 september 2022

P.22.1190.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.14](#)

AC nr. ...

Hoger beroep - Arrest tot hervorming van de beschikking van de raadkamer die de

voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht handhaaft - Arrest dat de invrijheidstelling van de in verdenking gestelde onder borgsom en onder voorwaarden beveelt - (Geen) vereiste eenstemmigheid

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling de invrijheidstelling van een in verdenking gestelde beveelt onder naleving van bepaalde voorwaarden en na betaling van een borgsom, wijst ze een gunstigere beslissing dan die welke de handhaving van de hechtenis van de in verdenking gestelde beveelt, ongeacht of die hechtenis wordt uitgevoerd in de gevangenis dan wel onder elektronisch toezicht; een dergelijke beslissing dient niet met eenparigheid van stemmen van de leden van het appelgerecht te worden genomen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr.825.

- Aaaaart. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

14 december 2022

P.22.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221214.2F.12](#)

AC nr. ...

Hoger beroep - Aangehouden in verdenking gestelde - Verklaring gedaan aan de gevangenisdirecteur of aan zijn gemachtigde - Aankondiging van het voornemen om hoger beroep in te stellen

Het arrest dat oordeelt dat de enkele omstandigheid dat de gedetineerde, in een moment van irritatie, zijn voornemen heeft aangekondigd om hoger beroep in te stellen tegen de beschikking die hem zonet was betekend, op zich niet de in artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 bepaalde verklaring van hoger beroep vormt die bepaald is in artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen, voegt geen voorwaarde toe aan de wet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 561.

- Art. 1 Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen

21 september 2022

P.22.1190.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.14](#)

AC nr. ...

INVRIJHEIDSTELLING ONDER VOORWAARDEN

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Borgsom - Het gelijktijdig opleggen van invrijheidstelling onder voorwaarden en een borgsom

De in artikel 35, § 1, Voorlopige Hechteniswet bedoelde invrijheidstelling onder voorwaarden en de in paragraaf 4 van dat artikel bedoelde invrijheidstelling die afhankelijk wordt gesteld van de voorafgaande en volledige betaling van een borgsom, kunnen gelijktijdig worden opgelegd (1); de omstandigheid dat de in artikel 35, § 4, Voorlopige Hechteniswet bedoelde borgsom moet worden betaald vóór de invrijheidstelling terwijl de in paragraaf 1 van dat artikel bedoelde voorwaarden moeten worden nageleefd na de invrijheidstelling, doet hieraan geen afbreuk. (1) Cass. 19 juli 2005, AR P.05.1008.N, AC 2005, nr. 390.

- Art. 35, §§ 1 en 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Borgsom - Onaantastbare beoordeling door de rechter

De rechter oordeelt onaantastbaar in feite welke voorwaarden noodzakelijk zijn, gelet op de redenen vermeld in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet, zonder dat hij ertoe gehouden is elke voorwaarde afzonderlijk te motiveren; zo ook oordeelt de rechter onaantastbaar over de vraag of een invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom een voldoende alternatief is voor de verdere vrijheidsbeneming (1). (1) Zie Cass. 1 oktober 2019, AR P.19.0958.N, AC 2019, nr. 489; Cass. 30 juni 2015, AR P.15.0882.N, AC 2015, nr. 456.

- Artt. 16 en 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Borgsom - Alternatieven voor de voorlopige hechtenis - Beoordeling

De in artikel 35 Voorlopige Hechteniswet bedoelde invrijheidstelling onder voorwaarden en invrijheidstelling die afhankelijk wordt gesteld van de voorafgaande en volledige betaling van een borgsom houden alternatieve maatregelen in voor de voorlopige hechtenis en de ermee gepaard gaande vrijheidsberoving en de vrijheidsbeperkingen die met die alternatieve maatregelen gepaard gaan, zijn uit hun aard minder ingrijpend dan de vrijheidsberoving die voortvloeit uit de voorlopige hechtenis, onder welke modaliteit die ook wordt uitgevoerd; het onderzoeksgerecht dat oordeelt dat de in verdenkinggestelde in vrijheid kan worden gesteld onder de voorwaarden die het bepaalt en mits hij voorafgaand een bepaalde borgsom betaalt, dient dan ook niet te antwoorden op de conclusie van de in verdenkinggestelde waarin deze om de uitvoering van de voorlopige hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht verzoekt, en is er niet toe gehouden te motiveren waarom die alternatieve maatregelen meer geschikt zijn dan een hechtenis onder elektronisch toezicht om het recidive-, collusie- en vluchtgevaar te neutraliseren.

- Art. 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Borgsom - Bedrag - Criteria - Bepaling van de omvang - Motivering

De rechter oordeelt onaantastbaar over het bedrag van de in artikel 35, § 4, Voorlopige Hechteniswet bedoelde borgsom, rekening houdend met de in dat artikel bedoelde criteria; bij afwezigheid van een conclusie dient de rechter die de invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom oplegt niet vast te stellen dat de in verdenkinggestelde in staat is deze te betalen, en dient hij niet de criteria te vermelden op grond waarvan hij de omvang van de borgsom bepaalt en de loutere bewering in de conclusie van de in verdenkinggestelde dat hij eerder niet in staat was een borgsom te betalen, verplicht de rechter niet ertoe zijn beslissing in dit verband nader te motiveren (1). (1) Zie Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 www.juportal.be; Cass. 15 mei 2002, AR P.02.0689.F, AC 2002, nr. 297.

- Art. 35, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Redelijke termijn - Borgsom - Beoordeling door de rechter

Artikel 5.3 EVRM waarborgt het recht van de van zijn vrijheid beroofde beklaagde om binnen een redelijke termijn te worden berecht of hangende het proces in vrijheid te worden gesteld en het bepaalt dat de invrijheidstelling afhankelijk kan worden gesteld van een waarborg voor de verschijning van de betrokkene op de rechtszitting; daaruit volgt evenwel geen absoluut recht op invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom; het staat aan de rechter te oordelen of de doelstellingen van de voorlopige hechtenis zo kunnen worden bereikt (1). (1) Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 www.juportal.be.

13 april 2022

P.22.0459.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4](#)

AC nr. ...

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest tot hervorming van de beschikking van de raadkamer die de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht handhaaft - Arrest dat de invrijheidstelling van de inverdenkinggestelde onder borgsom en onder voorwaarden beveelt - (Geen) vereiste eenstemmigheid

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling de invrijheidstelling van een inverdenkinggestelde beveelt onder naleving van bepaalde voorwaarden en na betaling van een borgsom, wijst ze een gunstigere beslissing dan die welke de handhaving van de hechtenis van de inverdenkinggestelde beveelt, ongeacht of die hechtenis wordt uitgevoerd in de gevangenis dan wel onder elektronisch toezicht; een dergelijke beslissing dient niet met eenparigheid van stemmen van de leden van het appelgerecht te worden genomen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr.825.

- Aaaaart. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

14 december 2022

P.22.1594.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221214.2F.12](#)

AC nr. ...

INZAGE VAN HET DOSSIER

Inzage van het dossier - Artikel 5.4 EVRM - Eerste handhaving van de voorlopige hechtenis - Geen inzage in het volledige strafdossier - Invrijheidstelling - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Terbeschikkingstelling van het volledige strafdossier

Artikel 5.4 EVRM verzet zich niet ertegen dat de kamer van inbeschuldigingstelling die moet oordelen over de handhaving van de voorlopige hechtenis van een in verdenking gestelde naar aanleiding van het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een beschikking van de raadkamer die deze handhaving heeft geweigerd omdat wegens de niet-naleving van het recht op inzage van het dossier het recht van verdediging van de in verdenking gestelde werd miskend, ervoor zorgt dat de in verdenking gestelde in hoger beroep inzage heeft in het volledige strafdossier en vervolgens oordeelt over de handhaving van de voorlopige hechtenis; de remediëring van het gebrek aan inzage in het volledige strafdossier door het appelgerecht, dat bij toepassing van artikel 30, § 3, Voorlopige Hechteniswet uitspraak moet doen binnen de vijftien dagen na het instellen van het hoger beroep, belet niet dat de in verdenking gestelde recht heeft op een voorziening bij de rechter die op korte termijn oordeelt over de wettigheid van de gevangenhouding (1). (1) Cass. 16 december 2021, AR P.21.1578.N, AC 2021, nr. 808; Cass. 5 april 2006, AR P.06.0466.F, AC 2006, nr. 206; Cass. 20 april 1993, AR P.93.0543.N, AC 1993, nr. 192. Zie ook B. DEJEMEPPE en D. MERCKX, "De voorlopige hechtenis tussen veiligheid en rechten van de mens", in De voorlopige hechtenis, Kluwer, 2000, 45-47; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 627; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 512; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1147.

- Art. 30, § 3 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 april 2022

P.22.0437.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.17](#)

AC nr. ...

VONNISGERECHT

Vonnisgerecht - Cassatieberoep tegen een veroordelend arrest - Schorsende werking - Eiser in cassatie in voorlopige hechtenis - Verzoek tot invrijheidstelling - Ontvankelijkheid

Wanneer de veroordelende beslissing geen eindbeslissing is, met name wegens de schorsende werking van het cassatieberoep van het openbaar ministerie, behoudt de onder aanhoudingsbevel verwezen beklaagde de status van in verdenking gestelde die zich in voorlopige hechtenis bevindt, zodat hij, overeenkomstig artikel 27, § 1, 5°, Voorlopige Hechteniswet, aan het hof van beroep, kamer van inbeschuldigingstelling, een verzoek tot invrijheidsstelling kan richten (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 658.

- Art. 27, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

19 oktober 2022

P.22.1286.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.15](#)

AC nr. ...

VOORLOPIGE INVRIJHEIDSTELLING

Voorlopige invrijheidstelling - Borgsom - Voldoende alternatief voor de vrijheidsbeneming - Beoordeling - Doelstelling voorlopige hechtenis

Bij de beoordeling van de vraag of de invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom een voldoende alternatief is voor de verdere vrijheidsbeneming, dient de rechter onder meer na te gaan of de doelstelling van de voorlopige hechtenis en met name de vrijwaring van de openbare veiligheid ook door die alternatieve maatregel kan worden verwezenlijkt; hieraan wordt geen afbreuk gedaan door de omstandigheid dat de invrijheidstelling tegen betaling van een borgsom ook tot doel heeft de betrokkene ertoe aan te zetten na zijn invrijheidstelling te verschijnen bij de proceshandelingen of om zich aan te bieden voor de tenuitvoerlegging van de beslissing (1). (1) Zie Cass. 11 februari 2020, AR P.20.0126.N, AC 2020, nr. 121 www.juportal.be.

- Art. 35, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

13 april 2022

P.22.0459.N

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220413.2N.4

AC nr. ...

VOORWAARDELIJKE INVRIJHEIDSTELLING

- Strafvuiveringsrechtbank - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Ernstige bedreiging van de fysieke of psychische integriteit van derden - Inaanmerkingneming van de in een aanhoudingsbevel vermelde feiten

Noch artikel 149 Grondwet, noch de algemene rechtsbeginselen van de motiveringsplicht van de rechterlijke beslissingen en van het vermoeden van onschuld, noch enige andere wets- of verdragsbepaling verbieden de strafvuiveringsrechtbank, wanneer ze onderzoekt of de veroordeelde een ernstig gevaar vormt voor de fysieke of psychische integriteit van derden, feiten in aanmerking te nemen die vermeld worden in een tegen de veroordeelde uitgevaardigd aanhoudingsbevel, mits ze geen uitspraak doet over het strafbaar karakter ervan (1). (1) Zie Cass. 28 mei 2014, AR P.14.0484.F, AC 2014, nr. 387, met concl. OM op datum in Pas.

- Art. 64 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafvuiveringsmodaliteiten

21 september 2022

P.22.1153.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220921.2F.11](#)

AC nr. ...

- Strafvuivering - Strafvuiveringsrechtbank - Tegenaanwijzingen - Recidiverisico - Beoordeling

De strafvuiveringsrechtbank oordeelt onaantastbaar over de afwezigheid van tegenaanwijzingen die betrekking hebben op het risico van het plegen van nieuwe ernstige strafbare feiten waaraan niet kan worden tegemoet gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden als bedoeld in artikel 47, § 2, 2°, Wet Strafvuivering; bij die beoordeling kan de rechter de aard en de ernst van de feiten betrekken waarvoor de gedetineerde werd veroordeeld en die beoordeling van het recidiverisico houdt noodzakelijk ook een inschatting in voor de toekomst.

- Art. 47, § 2, 2° Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafvuiveringsmodaliteiten

15 februari 2022

P.22.0105.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.12](#)

AC nr. ...

- Strafvuivering - Strafvuiveringsrechtbank - Voorwaardelijke invrijheidstelling - Tegenaanwijzingen - Recidiverisico - Beoordeling

De beoordeling door de strafvuiveringsrechtbank van het recidiverisico ter gelegenheid van een eerder verzoek tot het verkrijgen een strafvuiveringsmodaliteit belet niet dat de strafvuiveringsrechtbank na een nieuwe beoordeling in dezelfde zin uitspraak doet.

15 februari 2022

P.22.0105.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.12](#)

AC nr. ...

- Strafvuivering - Strafvuiveringsrechtbank - Tegenaanwijzingen - Recidiverisico - Overlevering met oog op uitzitten van een vrijheidsstraf

Uit het gegeven dat een veroordeelde na zijn voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering in het buitenland nog een vrijheidsstraf moet uitzitten, volgt niet dat de strafvuiveringsrechtbank noodzakelijk moet aannemen dat er geen recidiverisico bestaat.

15 februari 2022

P.22.0105.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.12](#)

AC nr. ...

VORDERING IN RECHTE

- Cassatieberoep - Tergende en roekeloze rechtsvordering - Cassatieberoep gericht tegen een partij die niet in de zaak voor het hof van beroep betrokken was

Een eiser handelt roekeloos door zijn cassatieberoep te richten tegen de verweerders die niet bij de zaak voor het hof van beroep betrokken waren.

1 december 2022

C.21.0459.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221201.1F.2](#)

AC nr. ...

- Cassatieberoep - Tergende en roekeloze rechtsvordering - Negatief advies van een advocaat bij het Hof - Veelvoud aan middelen

Noch uit de omstandigheid dat het cassatieberoep werd ingesteld niettegenstaande het negatieve advies van een advocaat bij het Hof noch uit de omstandigheid dat de eiseres zevenendertig middelen heeft aangevoerd tot staving van dat cassatieberoep, kan worden afgeleid dat dit cassatieberoep onrechtmatig was.

1 december 2022

C.21.0459.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221201.1F.2](#)

AC nr. ...

- Beschikkingsbeginsel - Burgerlijke partij die de veroordeling van de beklaagde tot de gerechtskosten vordert - Veroordeling tot betaling van de rechtsplegingsvergoeding - (Geen) ultra petita

Krachtens artikel 1018, 6°, Gerechtelijk Wetboek omvatten de kosten de in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek bepaalde rechtsplegingsvergoeding; wanneer de burgerlijke partij in haar conclusie in hoger beroep de veroordeling van de beklaagde "tot alle kosten en tot de kosten van de twee aanleggen" vordert, mist het middel, dat miskennen van het beschikkingsbeginsel aanvoert en het bestreden arrest verwijt aan de burgerlijke partij een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen voor de twee aanleggen terwijl zij dit niet voor het hof van beroep had gevorderd, feitelijke grondslag (1). (1) De eiser verweert het arrest aldus uitspraak te doen ultra petita. Echter, "aangezien artikel 1017 [eerste lid] Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat ieder vonnis zelfs ambtshalve de in het ongelijk gestelde partij, in de regel, in de kosten verwijst (...) schendt de rechter die een der partijen in de kosten verwijst art. 1138, 2°, Ger.W. niet doordat hij uitspraak zou hebben gedaan over niet gevorderde zaken of doordat hij meer zou hebben toegekend dan was gevorderd" (Cass. 9 november 1979, AC 1979-80, nr. 165; zie Cass. 16 december 2004, AR C.02.0212.N-C.02.0251.N, AC 2004, nr. 614, waaruit blijkt "de rechter die de kosten vereffent, geen uitspraak doet over een rechtsvordering"; Cass. 16 mei 1974, AC 1974, 1036). Bovendien, "de strafrechter kan op grond van artikel 162bis, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek de in het ongelijk gestelde beklaagde, burgerlijk aansprakelijke partij of voor de beklaagde tussengekomen partij ambtshalve tot een rechtsplegingsvergoeding veroordelen ten voordele van de in het gelijk gestelde burgerlijke partij" (Cass. 7 mei 2013, AR P.12.0753.N, AC 2013, nr. 284; Cass. 20 januari 2010, AR P.09.1146.F, AC 2010, nr. 47, met concl. van procureur-generaal LECLERCQ op datum in Pas.). Het openbaar ministerie heeft hieruit afgeleid dat het middel, dat uitgaat van andere juridische beginselen, faalt naar recht.

- Art. 162bis Wetboek van Strafvordering

- Artt. 1018, 6°, 1022 en 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

30 maart 2022

P.21.1028.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220330.2F.13](#)

AC nr. ...

VREEMDELINGEN

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Cassatieberoep - Voorwerp - Vrijlating van de vreemdeling

Het cassatieberoep tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak heeft gedaan over het beroep van de vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving, heeft geen bestaansreden meer wanneer die vreemdeling intussen werd vrijgelaten (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidscontrole - Wettigheid van de arrestatie van de vreemdeling door de politie - Onderzoek van de stukken van het dossier

Uit geen enkele bepaling volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling, wanneer ze de grondslag onderzoekt van een middel dat de onwettigheid van de arrestatie van de vreemdeling door de politie in afwachting van de beslissing van de minister aanvoert, geen acht mag slaan op het proces-verbaal dat de omstandigheden van de arrestatie weergeeft, zelfs al werd dat stuk niet neergelegd voor de eerste rechter (1). (1) Zie Cass. 30 november 2016, AR P.16.1114.F, AC 2016, nr. 688, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

19 oktober 2022

P.22.1235.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.14](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Artikel 9.3 Onthaalrichtlijn

De noodzakelijke band tussen de vereiste toetsing "op korte termijn" van de rechtmatigheid van een vrijheidsberoving en het bestaan van een actieve titel voor de aan die toetsing onderworpen vasthouding blijkt ook uit artikel 9.3 Onthaalrichtlijn; krachtens die bepaling moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de inbewaringstelling met spoed wordt getoetst door een rechter, zo spoedig mogelijk bij aanvang van de vrijheidsberoving, of dat aan de vreemdeling het recht wordt toegekend hiertoe een procedure in te leiden, waarbij artikel 9.3 hieraan toevoegt dat de vreemdeling onmiddellijk in vrijheid wordt gesteld indien de toetsing, die spoedig moet gebeuren, leidt tot de vaststelling dat de vasthouding onrechtmatig is.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 9, § 3 Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herschikking)

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van

inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel

Artikel 71 Vreemdelingenwet verleent de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling de bevoegdheid om kennis te nemen van het beroep van een vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving; het bij die wet bepaalde rechterlijk toezicht heeft betrekking op de actieve titel, dit is de oorspronkelijke titel die nog steeds van kracht is op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht de wettigheid ervan nagaat, maar ook de nieuwe titel, die in de plaats is gesteld van de eerdere titel, en op grond waarvan de vreemdeling van zijn vrijheid blijft beroofd (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Vrijlating van de vreemdeling

Artikel 71 Vreemdelingenwet schendt artikel 5.4 EVRM niet wanneer de gebeurtenis die zich tijdens de procedure van toezicht voordoet, geen nieuwe autonome titel is die de voorgaande vervangt maar, integendeel, de invrijheidstelling van de vreemdeling tegen wie de titel was uitgevaardigd (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Invrijheidstelling van de vreemdeling

Aangezien de onrechtmatigheid van de detentie krachtens artikel 5.4 EVRM wordt gesanctioneerd met een invrijheidstelling die op korte termijn moet plaatsvinden, moet hieruit worden begrepen dat die bepaling betrekking heeft op het beroep van de vreemdeling die zich nog in hechtenis bevindt op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht over zijn beroep uitspraak moet doen; als hij intussen werd vrijgelaten, kan zijn invrijheidstelling immers niet meer worden bevolen, maar de onrechtmatigheid van zijn aanhouding geeft hem, na zijn invrijheidstelling, recht op de door artikel 5.5 EVRM gewaarborgde schadeloosstelling (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 december 2022

P.22.1327.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1](#)

AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Voorwerp - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Opeenvolging van titels - Nieuwe autonome titel

Artikel 5.4 EVRM is geschonden wanneer ten aanzien van een vreemdeling opeenvolgend verschillende beslissingen tot vrijheidsberoving werden genomen zonder dat het rechterlijk toezicht kon worden afgesloten met een eindbeslissing, omdat er tijdens de procedure van toezicht op de vigerende titel van vrijheidsberoving, een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd die de voorgaande titel vervangt (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 december 2022

P.22.1327.F

ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221215.2F.1

AC nr. ...

WEGVERKEER

ALLERLEI

Allerlei - Veroordeling met uitstel - Herroeping wegens het plegen van een nieuw misdrijf

Aan de voorwaarde voor herroeping op grond van artikel 14, § 1ter, eerste lid, Probatiwewet is voldaan indien de betrokkene, na een veroordeling met een in kracht van gewijsde getreden beslissing wegens een overtreding van de Wegverkeerswet of de uitvoeringsbesluiten ervan, tijdens de proeftijd opnieuw een dergelijke overtreding pleegt, die aanleiding geeft tot een veroordeling met een in kracht van gewijsde getreden beslissing; niet is vereist dat die veroordeling wegens het nieuw misdrijf wordt uitgesproken of kracht van gewijsde krijgt tijdens de proeftijd; de omstandigheid dat de rechter bij de in kracht van gewijsde gegane veroordeling voor het nieuwe tijdens de proeftijd gepleegde misdrijf ten onrechte de door artikel 38, § 6, Wegverkeerswet bedoelde toestand zou hebben aangenomen, belet de herroeping van het uitstel van tenuitvoerlegging niet.

29 maart 2022

P.22.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.20](#)

AC nr. ...

Allerlei - Federale en lokale politie - Algemene bevoegdheid inzake het onderzoek en de vaststelling van misdrijven op het geheel van het grondgebied van het Rijk - Draagwijdte - Politie over het wegverkeer - Vaststellingen op een autosnelweg door een lid van de lokale politie - Geldigheid

Artikel 15 Wet Politieambt en artikel 117, tweede lid, Wet Geïntegreerde Politiedienst kennen aan de politieambtenaren van de federale en de lokale politie een algemene bevoegdheid toe inzake het onderzoek en de vaststelling van misdrijven; die opdracht wordt vervuld op het geheel van het grondgebied van het Rijk krachtens artikel 45, eerste lid, Wet Politieambt, en overeenkomstig artikel 16 van de laatstgenoemde wet voor wat meer bepaald de politie over het wegverkeer betreft; noch artikel 3, tweede lid, Wet Geïntegreerde Politiedienst noch enige andere wettelijke bepaling wijkt af van die algemene bevoegdheid van de federale en de lokale politie op het geheel van het grondgebied van het Rijk; noch uit die bepaling, noch uit artikel 7bis van het koninklijk besluit van 17 september 2001 tot vaststelling van de organisatie- en werkingsnormen van de lokale politie teneinde een gelijkwaardige minimale dienstverlening aan de bevolking te verzekeren volgt dat de leden van de lokale politie niet bevoegd zouden zijn om een voertuig, dat op de autosnelweg rijdt, te controleren (1). (1) De niet-gepubliceerde mondelinge conclusie van het openbaar ministerie die andersluidend is wat betreft het eerste en tweede middel, is dat niet wat betreft het derde middel. Zie Cass. 1 februari 2006, AR P.05.1355.F, AC 2006, nr. 63, en concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, RDPC 2007, 227, en noot G. BOURDOUX, "Une fois en service : toujours en service ? La compétence des fonctionnaires de police pour constater une infraction de roulage", 231-240; Ch. DE VALKENNEER, Manuel de l'enquête pénale, T.1 : Principes généraux, 5de uitg., Brussel, Larcier, 2018, 27 en 28, nrs. 17 en 18; L. KENNES, Manuel de la preuve en matière pénale, Kluwer, Mechelen, 2009, 155, nr. 315. De eiser voerde ook de ministeriële omzendbrief van 31 augustus 2010 houdende de opdrachten en het prioritair actieterrein van de federale wegpolitie aan (B.S. 28 oktober 2010), die de autosnelwegen als prioritair actieterrein toewijst aan de federale wegpolitie (DAH); artikel 5.2.1 van die omzendbrief bepaalt echter dat "het toewijzen van een prioritair actieterrein aan de federale wegpolitie uiteraard een samenwerking met de lokale politie niet uitsluit".

- Art. 7bis KB 17 september 2001 tot vaststelling van de organisatie- en werkingsnormen van de lokale politie teneinde een gelijkwaardige minimale dienstverlening aan de bevolking te verzekeren
- Artt. 3 en 117 Wet 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus
- Artt. 15, 16 en 45 Wet 5 augustus 1992 op het politieambt

26 januari 2022

P.21.0687.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220126.2F.5](#)

AC nr. ...

WEGVERKEERSREGLEMENT VAN 01-12-1975

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 45 - Artikel 45bis - Lading van voertuigen - Ladingverzekeringssysteem - Het weerstaan van de wettelijk voorziene g-krachten - Bewijs

Noch uit artikel 45bis, § 4, eerste lid, Wegverkeersreglement, noch uit enige andere bepaling volgt dat een daadwerkelijke beproeving van het gebruikte ladingverzekeringssysteem op het weerstaan van de wettelijk voorziene g-krachten van de spanningskrachten is vereist om een inbreuk op de wettelijke criteria voor de zekering van de lading vast te stellen.

- Art. 45bis KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

15 februari 2022

P.21.1397.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.9](#)

AC nr. ...

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 45 - Artikel 45bis - Lading van

voertuigen - Aansprakelijkheden van de actoren van het laadproces - Verplichtingen van de vervoerder

Uit de bepaling van artikel 45bis, § 3, zesde lid, Wegverkeersreglement en zijn wetsgeschiedenis volgt dat de verplichtingen, opgelegd aan de verlader, verpakker en verzender, de vervoerder niet ontslaan van zijn verplichting om te zorgen voor het correct zekeren van de lading en hiervoor een voertuig te gebruiken dat geschikt is voor het gecontracteerde vervoer.

15 februari 2022

P.21.1397.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.9](#)

AC nr. ...

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 10 - Intrinsiek onlosmakelijk verband - Vluchtmisdrijf - Geen gevolg geven aan bevelen van bevoegd persoon - Niet in de hand hebben van een voertuig - Niet kunnen stoppen voor voorzienbare hindernis

Er bestaat geen intrinsiek onlosmakelijk verband tussen een feit van vluchtmisdrijf (artikel 33, § 1, 1°, Wegverkeerswet) en feiten van het niet onmiddellijk gevolg geven aan de bevelen van een bevoegd persoon (artikel 4.1 Wegverkeersreglement), het niet steeds in staat geweest zijn te sturen of alle nodige rijbewegingen uit te voeren of zijn voertuig goed in de hand te hebben gehad (artikel 8.3, eerste en tweede lid, Wegverkeersreglement) en het als bestuurder niet te hebben kunnen stoppen voor een voorzienbare hindernis (artikel 10.1.3°, Wegverkeersreglement), ook niet als die feiten zich kort voor het vluchtmisdrijf situeren.

15 februari 2022

P.21.1513.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.6](#)

AC nr. ...

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 8 - Intrinsiek onlosmakelijk verband - Vluchtmisdrijf - Geen gevolg gegeven aan het bevel om het grondgebied te verlaten - Niet in de hand hebben van een voertuig - Niet kunnen stoppen voor voorzienbare hindernis

Er bestaat geen intrinsiek onlosmakelijk verband tussen een feit van vluchtmisdrijf (artikel 33, § 1, 1°, Wegverkeerswet) en feiten van het niet onmiddellijk gevolg geven aan de bevelen van een bevoegd persoon (artikel 4.1 Wegverkeersreglement), het niet steeds in staat geweest zijn te sturen of alle nodige rijbewegingen uit te voeren of zijn voertuig goed in de hand te hebben gehad (artikel 8.3, eerste en tweede lid, Wegverkeersreglement) en het als bestuurder niet te hebben kunnen stoppen voor een voorzienbare hindernis (artikel 10.1.3°, Wegverkeersreglement), ook niet als die feiten zich kort voor het vluchtmisdrijf situeren.

15 februari 2022

P.21.1513.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.6](#)

AC nr. ...

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 4 - Intrinsiek onlosmakelijk verband - Vluchtmisdrijf - Geen gevolg geven aan bevelen van bevoegd persoon - Niet in de hand hebben van een voertuig - Niet kunnen stoppen voor voorzienbare hindernis

Er bestaat geen intrinsiek onlosmakelijk verband tussen een feit van vluchtmisdrijf (artikel 33, § 1, 1°, Wegverkeerswet) en feiten van het niet onmiddellijk gevolg geven aan de bevelen van een bevoegd persoon (artikel 4.1 Wegverkeersreglement), het niet steeds in staat geweest zijn te sturen of alle nodige rijbewegingen uit te voeren of zijn voertuig goed in de hand te hebben gehad (artikel 8.3, eerste en tweede lid, Wegverkeersreglement) en het als bestuurder niet te hebben kunnen stoppen voor een voorzienbare hindernis (artikel 10.1.3°, Wegverkeersreglement), ook niet als die feiten zich kort voor het vluchtmisdrijf situeren.

15 februari 2022

P.21.1513.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.6](#)

AC nr. ...

WEGVERKEERSWET

Wetsbepalingen - Art. 50 - Bijzondere facultatieve verbeurdverklaring - Verenigbaarheid met recht op eigendom - Evenredigheid

De bijzondere facultatieve verbeurdverklaring van artikel 50, § 2 Wegverkeerswet is op zich niet onbestaanbaar met het recht op het ongestoord genot van eigendom, dat is gewaarborgd bij artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM, voor zover ze geen onevenredige maatregel vormt ten aanzien van het ermee nagestreefte wettige doel en aldus een miskenning inhoudt van het eigendomsrecht; binnen de perken van de wet en deze verdragsbepaling die in België rechtstreekse werking heeft, bepaalt de rechter in feite en derhalve onaantastbaar de sanctie die hij in verhouding acht met de zwaarte van de bewezen verklaarde inbreuk en de persoonlijkheid van de dader.

- Art. 52, § 2 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 1, eerste aanvullend protocol Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

29 maart 2022

P.21.1640.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.17](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 42 - Lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid - Bewijs - Medisch attest

Uit artikel 42 Wegverkeerswet noch een andere wetsbepaling volgt dat de rechter het verval van het recht tot sturen wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid slechts kan uitspreken op grond van een origineel, ondertekend en afgestempeld medisch attest.

- Art. 42 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

29 maart 2022

P.21.1473.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.26](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 29 - Geldboete - Vermelding van de toegepaste wetsbepaling - Rijverbod - Herstelexamens - Geen vermelding van de toegepaste wetsbepaling van de bijkomende straf en beveiligingsmaatregel

Uit de artikelen 163, eerste lid, 195, eerste lid, en 211 Wetboek van Strafvordering volgt de verplichting voor de rechter om in een veroordelend vonnis de toegepaste wetsbepalingen te vermelden; om te voldoen aan deze bepaling volstaat het dat de rechter wat de bestraffing betreft de artikelen vermeldt die de hoofdstraffen bepalen, zonder dat hij noodzakelijk melding moet maken van de artikelen die de bijkomende straffen of beveiligingsmaatregelen bepalen (1); de rechter die wetsbepaling vermeldt van de toepasselijke geldboete moet aldus geen melding maken van de wetsbepaling betreffende de beveiligingsmaatregel van het afhankelijk maken van het herstel van het recht tot sturen van het slagen in de vier examens en onderzoeken. (1) Cass. 6 maart 2018, AR P.17.0764.N, AC 2018, nr. 150; Cass. 7 februari 2017, AR P.14.1698.N, AC 2017, nr. 87. Zie ook F. VAN VOLSEM, "De verplichting om in politie- en correctionele zaken de toegepaste wetsbepalingen te vermelden", NC 2020, 281.

- Artt. 29 en 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Artt. 163, eerste lid, 195, eerste lid, en 211 Wetboek van Strafvordering

5 april 2022

P.22.0194.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.4](#)

AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 33 - Art. 33.1 - Intrinsiek onlosmakelijk verband - Vluchtmisdrijf - Geen gevolg geven aan bevelen van bevoegd persoon - Niet in de hand hebben van een voertuig - Niet kunnen stoppen voor voorzienbare hindernis

Er bestaat geen intrinsiek onlosmakelijk verband tussen een feit van vluchtmisdrijf (artikel 33, § 1, 1°, Wegverkeerswet) en feiten van het niet onmiddellijk gevolg geven aan de bevelen van een bevoegd persoon (artikel 4.1 Wegverkeersreglement), het niet steeds in staat geweest zijn te sturen of alle nodige rijbewegingen uit te voeren of zijn voertuig goed in de hand te hebben gehad (artikel 8.3, eerste en tweede lid, Wegverkeersreglement) en het als bestuurder niet te hebben kunnen stoppen voor een voorzienbare hindernis (artikel 10.1.3°, Wegverkeersreglement), ook niet als die feiten zich kort voor het vluchtmisdrijf situeren.

15 februari 2022

P.21.1513.N

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.6](#)

AC nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN

ALGEMEEN

Algemeen - Strafwetboek - Artikel 100 - Draagwijdte - Toepassing van de bepalingen van Boek I op decreten en ordonnanties

Uit artikel 100 Strafwetboek en artikel 11 Bijzondere Wet Hervorming Instellingen volgt dat, wanneer het decreet niet voorziet in de toepassing van artikel 85 Strafwetboek en, a fortiori, wanneer het een andere regel bepaalt, het voormelde artikel 85 niet van toepassing is (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 651.

- Art. 9, § 7, zesde lid Decreet 19 maart 2009 betreffende de instandhouding van het gewestelijke openbaar wegen- en waterwegendomein
- Artt. 85 en 100 Strafwetboek

19 oktober 2022

P.22.0058.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.1](#)

AC nr. ...

WERKING IN DE TIJD EN IN DE RUIMTE

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Strafzaken - Nieuwe wet - Opheffing van de oude wet die het feit strafbaar stelt

Wanneer het aan de beklaagde tenlastegelegde feit strafbaar wordt gesteld bij een ten tijde van het vonnis opgeheven wet, kan de rechter het misdrijf enkel bewezen verklaren wanneer hij vaststelt dat het onder de oude strafwet strafbaar gestelde feit met toepassing van de nieuwe wet strafbaar blijft (1). (1) Cass. 12 november 2019, AR P.19.0566.N, AC 2019, nr. 584.

- Art. 2 Strafwetboek

19 oktober 2022

P.22.1006.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.9](#)

AC nr. ...

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Strafzaken - Nieuwe wet - Opheffing van de oude wet die het feit strafbaar stelt - Toepasselijke wet

Wanneer de rechter heeft vastgesteld dat het aan de eiser verweten gedrag strafbaar was gesteld bij een ten tijde van zijn beslissing opgeheven wet en dat dit gedrag krachtens de nieuwe wet, die in werking is getreden op het tijdstip van de opheffing van de oude wet, strafbaar is gebleven, moet hij, om de telastlegging bewezen te verklaren, de nieuwe wet toepassen (1). (1) Cass. 7 mei 2008, AR P.08.0176.F, AC 2008, nr. 277.

- Art. 2 Strafwetboek

19 oktober 2022

P.22.1006.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.9](#)

AC nr. ...

WETTIGHEID VAN BESLUITEN EN VERORDENINGEN

Wettigheid van besluiten en verordeningen - Gemeentebelastingen - Reglement - Bekendmaking - Bewijs - Register van bekendmakingen - Ingebonden register

De bekendmaking en de datum van bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden moeten blijken uit de aantekening in een speciaal door de gemeentesecretaris daartoe gehouden register; het is niet vereist dat het register met de in volgorde van bekendmaking genummerde aantekeningen op voorhand wordt ingebonden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 663.

- Artt. 1 tot 3 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteverhuden
- Art. L 1133-2 Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

20 oktober 2022

F.21.0066.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.1F.5](#)

AC nr. ...

Wettigheid van besluiten en verordeningen - Gemeentebelastingen - Reglement - Bekendmaking - Bewijs - Register van bekendmakingen - Ondertekeningen - Verhinderd secretaris - Waarnemend secretaris - Vermeldingen

In geval van afwezigheid van de secretaris of vacature wordt het uittreksel uit het register van bekendmakingen ondertekend door de waarnemend gemeentesecretaris, zonder dat het uittreksel uit het register van bekendmakingen betreffende het gemeentereglement moet worden voorafgegaan door de vermelding van de ontvangen opdracht (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 663.

- Art. L 1124-19 Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

20 oktober 2022

F.21.0066.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.1F.5](#)

AC nr. ...

WRAKING

- Strafzaken - Vordering tot wraking van een onderzoeksrechter - Schorsende werking - Vervanging van de onderzoeksrechter - Toepasselijke wetbepaling

Uit de artikelen 837, eerste en derde lid, en 322, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek volgt dat, behalve in het geval waarin de in artikel 837, derde lid, bedoelde procedure wegens spoedeisendheid onmogelijk kan worden toegepast, die bijzondere bepaling de vervanging regelt van een onderzoeksrechter van wie de wraking wordt gevorderd en niet de bepaling van artikel 322 van dat wetboek, die een algemene draagwijdte heeft (1). (1) Contra: Cass. 19 november 1998, AR P.98.1360.F, AC 1998, nr. 485, met concl. van advocaat-generaal G. BRESSELEERS, op datum in Pas.

- Artt. 837, eerste en derde lid, en 322, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

19 oktober 2022

P.22.1315.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221019.2F.19](#)

AC nr. ...

- Ontvankelijkheid - Ondertekening door een advocaat die meer dan tien jaar bij de balie is ingeschreven - Geen ondertekening - Nietigheid - Regularisatie - Tijdstip

In alle gevallen waarin de ondertekening is vereist voor de geldigheid van een proceshandeling, kan het gebrek aan handtekening worden geregulariseerd ter rechtszitting of binnen een door de rechter vastgestelde termijn; die regularisatie kan ook vóór de rechtszitting plaatsvinden.

- Art. 863 Gerechtelijk Wetboek

20 oktober 2022

C.22.0356.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.1F.8](#)

AC nr. ...

- Ontvankelijkheid - Ondertekening door een advocaat die meer dan tien jaar bij de balie is ingeschreven - Ondertekening door een advocaat "loco" - Formalisme

De vordering tot wraking wordt op straffe van nietigheid ingeleid bij een ter griffie neergelegde akte die de middelen bevat en ondertekend wordt door een advocaat die meer dan tien jaar bij de balie is ingeschreven, wat niet het geval is indien de akte van wraking werd ondertekend door een advocaat die minder dan tien jaar bij de balie is ingeschreven, loco een andere advocaat, ook al is laatstgenoemde meer dan tien jaar bij de balie ingeschreven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 662.

- Art. 835 Gerechtelijk Wetboek

20 oktober 2022

C.22.0356.F

[ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.1F.8](#)

AC nr. ...